

ههريمي كوردستان - عيراق
په رله ماني
كوردستان - عيراق

پروژۆتۆكۆله كان

۱۲۷

سالی / ۲۰۲۲ - بهرگی سه دو بیست و چهفت

چاپی یه که م / سالی ۲۰۲۳

شوینی خویمان، بۆ جیبه جی کردنی برڭه ی چوارهم له بهرنامه ی کاری کۆبوونه وهی ئه مپۆمان که پیشنیازه یاسای (گه شتوگوزاره) له ههریمی کوردستان، دانانی ژینگه ی یاسادانانه بۆ کهرتیکی ئابووری گرنگ له ههریمی کوردستان، هیوادارم باشتترین موناقه شه و تاوتوی بکری، به لئ فهرموون، به پیزان ئه ندامانی په رله مان، هه مووتان راپۆرتی لیژنه ی تایبه تمه ند و راستینراو له لایه ن لیژنه ی یاسایی له ناو سندوووقه کانتان دا بووه، هه ر ئه ندامیکی به ریزی په رله مان له گه ل ئه وه یه بیته بنه ما بۆ موناقه شه، بۆ گفتوگو، با بفرموئ ده ست به رز بکاته وه، راپۆرتی لیژنه بکریته بنه ما، به لئ په سه ند کرا، یه کسه ر ده ست به خویندنه وه بکه ن.

به ریز عباس فتاح صالح:

به ناوی خوای گه وره.

بۆ / سه روکایه تی په رله مان ی کوردستان

ب / راپۆرتی لیژنه ی تایبه تمه ند که راستاندنی بۆ کراوه له لایه ن لیژنه ی کاروباری یاسایی

لیژنه ی کاروباری یاسایی رۆژی چوارشه ممه، ریکه وتی (۲۰۲۲/۶/۱۵) کاتژمیر (۱۰) ی به یانی کۆبوونه وهی خو ی ئه نجام دا به مه به ستی پیداجوونه وه و دارپشتنی یاسایی و دلنیا بوون له دژ نه بوون ده قه کان له گه ل ده ستور و یاسا کارپیکراوه کان به پیی حوکمه کانی ماده ی (۸۵) برڭه کانی (یه که م) و (سپیهم) له پهیره ی ناو خو ی په رله مان تایبه ت به راپۆرتی لیژنه ی شاره وانی و گواسته نه وه و گه یاندن و گه شتوگوزار، که له لایه ن لیژنه ی کاروباری یاسایی بۆ خویندنه وهی دووهم سه باره ت به پیشنیازه یاسای گه شتوگوزار لیژنه ی یاسایی ئه م دارپشته وهی خواره وهی پی په سنده.

پیشنیازه یاسای وه زاره تی شاره وانی و گه شتوگوزار له ههریمی کوردستان-عیراق

به شی یه که م / پیناسه و ئامانجه کان:

ماده ی یه که م:

بۆ مه به ستی حوکمه کانی ئه م یاسایه زاراه و ده سته واژه کانی خواره وه ماناکانی به رامبه ریان ده گه یه نی:

۱- ههریم: ههریمی کوردستان-عیراق.

۲- ئه نجومه نی وه زیران: ئه نجومه نی وه زیرانی ههریم.

۳- وه زاره ت: وه زاره تی شاره وانی و گه شتوگوزار.

۴- وه زیر: وه زیری شاره وانی و گه شتوگوزار.

۵- ده سته: ده سته ی گه شتوگوزار.

۶- سه روکی ده سته: سه روکی ده سته ی گه شتوگوزار.

۷- ئه نجومه ن: ئه نجومه نی به رپوه بردنی ده سته.

۸- به رپوه رایه تی گشتی: به رپوه رایه تی گشتی گه شتوگوزار له پاریزگا کان و ئیداره سه ره به خوکان که ده بنه ئه ندامی ئه نجومه نی به رپوه بردنی ده سته.

۹- گه شتوگوزار: گه شت و گوزهر کردنی که سیک یان کومه له که سیک بۆ ماوه یه کی کاتی به مه به ستی حه وانه وه، چیژ وه رگرتن، پشوودانی ده روونی، یان جه سته یی، بینینی شوینه وار، یان هه واری

میژووی، یان دیمه نی سرووشتی، وهرزش کردن، چاره سهری سرووشتی یان هر بابہ تیکی دیکه
هاوشیوه.

۱۰- ناوچهی گهشتیاری: هر شوینیک که بو مه بهشتی گهشتیاری بگونجیت، چ سرووشتی بی یان
دروستکراو، مولکی گشتی یان تایبہت، یان تیکه ل بی.

۱۱- دامه زراوهی گهشتیاری: کۆمپانیا نوسینگه و بریکاری گهشتیاری ده گریته وه، که گهشت ریك
ده خه ن یان خزمه تگوزاری و چالاکي گهشتیاری به رپوه ده بن، گشتی بن یان تایبہت، یان تیکه لاو بیت.

۱۲- گهشتیار: که سیکی سرووشتی هاو نیشتمانی بیت یان بیانی که له شوینی نیشته جیبوونی خو به وه
ده چینه شوینیکی گهشتیاری بو ماوه یه کی دیاریکراو بو مه بهستی گهشتیاری.

۱۳- پرۆزه ی گهشتیاری: هر پرۆزه یه کی بواری گهشتوگوزار که له لایه ن که سیکی سرووشتی یان
مه عنوی نه نجام ددری، گشتی یان تایبہت یان تیکه ل بیت.

۱۴- وه به رهینانی گهشتیاری: به گه رختنی سه رمایه ی مرویی و دارایی له لایه ن که سیکی سرووشتی
یان مه عنوی بو بونیادنان و پیشخستنی که رتی گهشتیاری له هریم.

۱۵- چالاکي گهشتیاری: نه و چالاکيیه ده گریته وه که له شوینه گهشتیاری به کان دا له لایه ن دامه زراوه
گهشتیاری به کانه وه له لایه ن گروپ و کهسانی تره وه نه نجام ددری.

۱۶- رینوینی کاری گهشتیاری: نه و که سه یه که له لایه ن ده سته و مؤله تداره وه و نه رکی رینوینی
گهشتیاران له نه ستو ده گریت.

به ریز د. رپواز فائق حسین / سه رۆکی په رله مان:

به ریزان، سه بارهت به م مادده یه هر به ریزیک ده یه وئ قسه بکات؟ کاک سیروان، خدیجه خان،
حسیبه خان، رۆژان خان، کاک سیروان، فرموو.

به ریز سیروان فرج محمد:

به ریز سه رۆکی په رله مان.

مادده یه که م (نۆیه م) له پیناسه کردنی گهشتوگوزار نوسراوه گهشت و گوزهر کردن، گهشته که
راسته، به س گوزهر کردن لیره نایبته وه بو نه و یاسایه، گوزهر کردن له بازاریک دا، له کۆلانیك دا،
پیموایه نه م وشه یه زیاده یه نه گه ر لایه ن سوپاستان ده که م.

به ریز د. رپواز فائق حسین / سه رۆکی په رله مان:

سوپاس، خدیجه خان، فرموو.

به ریز خدیجه عمر طه:

به ریز سه رۆکی په رله مان.

سه بارهت به مادده ی (۱) تیبینیم هه یه له سه ر برگه ی (نۆیه م) و برگه ی (دوازده یه م)، سه بارهت به
برگه ی (نۆیه م) که پیناسه ی گهشتوگوزاره، باس ده کات ده لیت که گهشتوگوزاری که سیك یان
کۆمه له که سیك بو ماوه یه کی دیاریکراو، من پیموایه ده بی نه م ماوه یه دیاری بکریت، چونکه
نیمه ریخراوی گهشتوگوزاری جیهانیمان هه یه، که سه ر به نه ته وه یه کگرتووه کانه، نه وه له وئ
دا باسی ماوه ده کات که نایبته وه ماوه یه له بیست و چوار کاتریمیر که متر بیت و نابن له یه ک
سالیس زیاتر بیت، بو یه پیشنیاز ده که م که به م شیوازه ی لی بکریت:

گەشتوگوزار كىردن يان دەتوانىن لە جىياتى گەشتوگوزار كىردن سەفەر كىردنىش بەكار بەيىنىن، سەفەر كىردنى كەسكىك يان كۆمەلە كەسكىك بۇ ماوئەيەكى كە كەمتر نەبىت لە بىست و چوار كاتژمىر و زياتر نەبىت لە سالىك، بە مەبەستى حەوانەو، چىژوئەرگرتن، پشووئانى دەروونى، يان جەستەيى، بىنىنى شوئىنەوار، يان ھەوارى مېژوويى، يان شوئىنى ئاينى پىويستە لىرە زىاد بىرئىت، چونكە گەشتوگوزارى ئاينىش جۆرئىكى گىرنگە لە جۆرەكانى گەشتوگوزار لەسەر ئاستى دونيا و ھەموو ولاتان زۆر گىرنگى پى دەرىت، بۇيە باشتىرە كە ئەويش ئامەي پى بىرئىت. ھەروەھا سەبارەت بە بىرگەي (دواز دەيەم) پىش گەشتىار دىسان سەبارەت بە ماوئەيەكى دىارىكرائو م تىبىنىم ھەيە كە پىويستە بەم شىوازەي لى بىرئىت:

گەشتىار كەسكىكى سىروشتى يە، ھاونىشتىمانى بىت يان بىانى، كە لە شوئىنى نىشتە جىبوونى خۇيەو دەچىتە شوئىنى گەشتىارى، بە مەرجىك دوورى ئىوانىيان كەمتر نەبىت لە ھەشتا كىلۆمەتر، بە مەبەستى گەشتىارى، ئەوئەش ھەر لە رىكخراوى جىھانى گەشتوگوزارى ھەيە، ئامازەي پىداوئە و پىويستە لىرەش ئامازەي پى بەدىن، سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسىن / سەروكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، رۆژان خان، فەرموو.

بەرىز رۆژان محمد كرىم:

بەرىز سەروكى پەرلەمان.

منىش ھەمان پىشنىارى خىدىجە خانم ھەبوو سەبارەت بەو بىرگەيەي كە پىشنىارى كىرد گەشتىارى ئاينى زىاد بىرئىت، چونكە لە ھەرىمى كوردستان شوئىنى ئاينىمان زۆرە، لە زۆرەي ئاينەكان دا ھەمانە، پىشنىار دەكەم گەشتىارى ئاينى زىاد بىرئىت و لە بىرگەكانى تىرىش دا جىگەي بىرئىتەو ھە بۇ پەرەپىدانى و بۇ ئىدامەدانى، سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسىن / سەروكى پەرلەمان:

بەلى بەرىز، سوپاس، حسىبە خان، فەرموو.

بەرىز حسىبە سەيد ابراھىم:

بەرىز سەروكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەي يەكەم و پىناسەكان، وپىراي پالپىشتىم بۇ رەئى مامۇستا خىدىجە و رۆژان خان، راستە لىرە تەخىدى جۆرەكانى گەشتوگوزار زۆر جۆرمان ھەيە كە خەلك دىت، بۇيە يان تەخىدەكەي (ھتد) لە كۆتايى دابندىت، يان بەو شىوئە موتلەقە كۆتايى پى نەبىت، چۆن ئىمە گەشتوگوزارمان ھەيە، خەلك بۇ خۆ رۆشنىرى كىردن، يان لە بوارى پەرەردە، بۇ قىستىقال و بۇنە ئاينىيەكان ھەيە، بۇ ئارەزوويەك كە گەشتى شوئىنەكە، ئەوانە ھەموو جۆرى گەشت كىردن، بۇيە ئەم پىناسەيە بە شىوازىكى تر دابىرئىتەو باش دەبى، ھەروەھا پىشنىاردەكەم بىرگەيەك زىاد بىرئىت بۇ ئەم ماددەيە و بە بىرگەي (حەقدەم) بۇ ماددەي (يەكەم) پىناسەي رىبەرى گەشتىارى بىرئىت، چۆن رىبەرى گەشتىارى لە ھەرىمى كوردستان بەرجەستە ھەم ئەلىكترۆنى

ههيه ههم له شپوازي ناميلكه، بهلام له ناو ماددهكاني تریش باس دهكات، بهلام پیناسه ی نهکرایه، من بهم شپوهیه پیناسه م کردیبه نهگه ر لایان پهسند بیت: (رپیه ری گهشتیاری ئامرازیکه تاییهت به شوین و پرۆژه گهشتیارییهکاني ههریم، به شپوازی گهشتیاری پهراوهیی و ئهلیکترۆنی له شپوهی (Application) ی تاییهت، که کاریگه ری راستهوخۆ و ناراستهوخۆی دهبیت له بهرزکردنهوه و به بازارکردنی شوینهواره گهشتیارییهکان له ههریم)، سوپاس.

بهپرز د. رپواز فائق حسین / سهروکی په رله مان:

بهلی زور سوپاس، به نووسراو بویان بنیره، گولستان خان، فهرموو.

بهپرز گلستان باقی سلیمان:

بهپرز سهروکا په رله مانی.

پشته فانی خدیجه خانن و روژان خانیدکه م، سهبارت پیناسا شارهزا لقیره نهکریه، دقیت پیناسا شارهزا زی بیته کرنن، نهو کهسی شارهزایهکا باشتر د کهرتی گهشتوگوزاریدا هه بیت و دقیت زیدهتر ژ بیست سالان کهنی کهرتی دا کار کردیبتن ب بهلگه، زور سوپاس.

بهپرز د. رپواز فائق حسین / سهروکی په رله مان:

بهلی زور سوپاس، کاک شیخ (ظاهر). فهرموو.

بهپرز ظاهر محمد علی حسین:

به ناوی خوی گه وره.

بهپرز سهروکی په رله مان.

تیبینی من له سهر خالی (پینجه م) دهسته ی گهشتوگوزار، پیمباشه پیناسه ی گهشتوگوزار بکریت، پهعنی پیکهاته که ی چییه؟ چون دروست بووه؟ چ کهسیک سهروکایه تی دهکات؟ خالی تر (حهوته م) (نه نجومه ن: نه نجومه نی بهرپوه بردنی دهسته)، (نه نجومه نی بهرپوه بردنی دهسته) بکریته (نه نجومه نی بهرپوه بردنی دهسته ی گهشتوگوزار)، خالی (هه شته م) بهرپرز سهروکی په رله مان، بهرپوه بهرایه تی گشتی گهشتوگوزاری له پاریزگان و ئیداره سهربه خوکان که دهنه نه ندای نه نجومه نی بهرپوه بردنی دهسته، پیمباشه بکریته (بهرپوه بهرانی گشتی) نهک (بهرپوه بهرایه تی گشتی)، بهرپوه بهرانی گشتی بینه ئندام، چونکه نهوه شتیکی مهعنه وی په، نهوه ی نوینه رایه تییهکان کهسیکی سروشتی په، خالیکی تر بهرپرز سهروکی په رله مان، دوازه یه م (گهشتیار کهسیکی سروشتییه) پیمباشه بکریته هه موو کهسیکی سروشتی چ هاو نیشتمانی بیت یان بیانی، پرسیاریکیشم بو لیژنه ی تاییهتمه ند ئایا نهگه ر کهسیک نیشه جیی شوینه گهشتیارییهکان بیت و روژانهش به مه بهستی گهشت کردن سهردانی نه م شوینانه بکات به گهشتیار هه ژمار دهکریت یان نا؟ خالی شازده یه م، بهرپرز سهروکی په رله مان، رینوینی کاری گهشتیاری نهو کهسه یه که له لایه ن دهسته وه مؤله ت دراوه و نه رکی رینوینی کردنی گهشتیار له نه ستو دهگریت، له مادده ی (۹) (په که م) به مؤله تی بهرپوه بهرایه تی گشتی گهشتوگوزار لیره له لایه ن دهسته وه، پیموایی جوریک له تیکیگیرانیک هه یه، زور سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ زۆر سوپاس، سوپاس بۆ بەشدارىيەكانتان، ماددەى دواى ئەو، فەرموو.

بەريز عباس فتاح صالح:

ماددەى دووهم:

ئامانجەكانى ئەم ياسايە برىتئىيە لە:

۱- رېكخستنى كەرتى گەشتىارى لە ھەريم بە جۆريك رۆلى ئابوورى و ژيارىو رۆشنىبرى ژىنگەيى خۆى بەرجەستە بكات لە ئىستا و لە داھاتوودا.

۲- پەرەپيدانى كەرتى گەشتىارى: كارکردن بۆ سەرنج راکيشانى گەشتىاران بە ھەماھەنگى لەگەل لايەنە پەيوەنديدارە رۆشنىبرى و كەلتوورى و فەرھەنگىيەكان و پتەوکردنى رۆلى كەرتى گشتى و تايبەت و تېكەل و ھاندانى سەرمايەگوزارىي و نىشتىمانى و بيانى بۆ ۋەبەرھىنان لە كەرتى گشتى دا.

۳- رېكخستنى ھەماھەنگى و كارى تەواوكارى لە نيوان دامەزراوە حكومى و ناحكومىيە ناوخۆيى و دەرەكى پەيوەنديدارەكان دا، بە مەبەستى پيشخستنى كەرتى گەشتىارى ھەريم.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان، كئ قسەى ھەيە لەسەر ماددەى (۲) ئامانجەكان؟ د.اسماعيل، مژدە خان، كاك مەم، حسيبە خان، بەلئ كاك مەم، فەرموو.

بەريز مەم برھان محمد قانع:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۲) من پيشنياز دەكەم ھەر لابيئيت، بۆ ئەوھى لە ھۆيەكانى دەچوواندن دا روون بكرئتەوھ و بە سئ دپر دەتوانى جيگەى ئەمانە بكرئتەوھ، بە زەرورى نازانم ئامانجەكان ھەبئ، سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ سوپاس، مژدە خان، فەرموو.

بەريز مژدە محمود محمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۲) بپرگەى (يەكەم) كە دەلئ (رېكخستنى كەرتى گەشتىارى لە ھەريم بە جۆريك رۆلى ئابوورى و ژيارى و رۆشنىبرى ژىنگەيى خۆى بەرجەستە بكات لە ئىستا و لە داھاتوودا) ئەو وشەى (ژيارى) يە يان بە شپۆھەيەكى دىكە دابريژرئتەوھ، تۆزىك ناروونە، سەبارەت بە خالى دووهم كە دەلئ (پەرەپيدانى كەرتى گەشتىارى: كارکردن بۆ سەرنج راکيشانى گەشتىاران بە ھەماھەنگى لەگەل لايەنە پەيوەنديدارە رۆشنىبرى و كەلتوورى و ئايىنى و فەرھەنگىيەكان) وشەى (ئايىنى) بۆ زياد بكرئت، ئيمە شوئنى ئايىمان ھەيە، ھەر لە دپرى سبيەمى بپرگەى دووهم دا وشەى (و تېكەل) نووسراوہ ئەوہ پيموايە زيادەيە و ناشيرينە لەوئ لابيئ باشە، دەستتان خۆش.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ زۆر سوپاس، د.اسماعيل، فەرموو.

بەريز د. اسماعيل على طه:

بەريز سەرۆكا پەرلەمانى.

ئەز پشتگيريا كاك (مەم)ى دكەم، ئەف ماددە بېتە لاكرن و ماددى ھۆيىت دەرچوونى دا جھى وئ بېتە كرن، سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى سوپاس بۇ بەريزت، حسيبه خان، فەرموو.

بەريز حسيبه سعيد ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بۇ ماددەى دووهم و ئامانجەكان من پيشنيار دەكەم چەند بېرگەيەكى تىرى بۇ زياد بكرىت، بە نىسبەت بېرگەى دووهمى ماددەكەش بەم شيوەيەى لى بكرىت (۲- پەرەپيدانى كەرتى گەشتياري لە بېگەى پتەوكردنى رۆلى كەرتى گشتى و تايبەت و تېكەل و كاركردن بۇ پيشخستنى كەرتى گەشتياري لە رووى پەرورەدەبى و رۆشنيارى و كەلتورى و ئاينى...ھتد، بۇ سەرنج راکيشانى گەشتياران بە ھەماھەنگى لايەنە پەيوەنديدارەكان)، بېرگەيەك زياد بكرىت بكرىتە زنجيرەى (چوارەم) (۴- ھاندان و سەرمايەگوزارى نيشتيمانى و بيانى بۇ وەبەرھيئان لە كەرتى گەشتياري بە شيوەيەكى سەردەميانە و بە پىي پىويست)، خالىكى تر (رەخساندى ھەلى كار بۇ دەرچووانى گەشتوگوزار و بەرزكردنەوہى كوالتى خزمەتگوزارىيى بىنكە گەشتياريەكان و ئامادەكردنى كاديرى گەشتياري بە توانا)، خالىكى تر (ناساندن و بە بازار كوردنى شوينەوارە گەشتياريەكان لە ھەريم)، دوا خال (گەشەپيدانى ھوشيارى كۆمەلگا سەبارەت بە گرنكى گەشتوگوزار و سوود وەرگرتن لە بەرپۆوہبردنى ناوچە و شوينەوارە گەشتياريەكان لە ھەريمى كوردستان دا)، سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زور سوپاس، ماددەى دواى ئەوہ بخويئننەوہ بەريزان.

بەريز لقمان حمد حاجى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۳):

بەشى دووهم: ئەرك و دەسەلاتەكانى دەستە:

يەكەم/ بۇ ھيئانەدى ئامانجەكانى ئەم ياسايە دەستەى گەشتوگوزار ئەم ئەرك و دەسەلاتانەى خوارەوہى دەبېت:

۱- دانانى پلانى ستراتيجى و بەرنامەى سالانەى تايبەت بە گەشتوگوزار و گەشەپيدانى شوينە

گەشتياريەكان و جيبەجى كوردنى دواى پەسەند كردنيان لەلايەن وەزارەتەوہ.

۲- دانانى پيوہر و مەرجى تەكنيكى و بيناسازى مۆديرن و گەرەنتى رەچاوكردنى پىرۆژە

گەشتياريەكان دا و ئامادەكردنى سيستەمى پۆلين كردنى دامەزراوہ و پىرۆژە گەشتياريەكان

بە پىي ستانداردە نپودەولەتبيەكان بە ھەماھەنگى لەگەل لايەنە پەيوەنديدارەكان دواى

پەسندكردنى لەلايەن وەزير.

۳- پیدانی مؤلەتى كاركردن و شوپن و دامه زراوه گه شتیاریه کان به پپی یاسا و رینمایى یه بهرکاره کان به هه ماهه نگی له گهل لایه نه په یوه نیداره کان.

۴- پیدانی لاری نه بوون بۆ دروست کردنی پرۆژه ی گه شتیارى به پپی یاسای وه به رهپنانی بهرکار له هه رپم و پیدانی مؤلەتى دروست کردنی پرۆژه ی بچووکه کانى بواری گه شتیارى که به پرۆژه ی وه به رهپننانه ژمار ناکرپن به هه ماهه نگی له گهل لایه نه په یوه نیداره کان.

۵- چاودپری کردن و پشکنینی شوپنه گه شتیاریه کان و ئاراسته کردنیان بۆ چاککردنی جوړیه تی خزمه تگوزاریه گه شتیاریه کان و په ره پیدانی چالاکی گه شتیارى له کهرتى گشتى و تاييه ت و تیکه ل.

۶- ره تکرده وه ی وه به رهپننانه له شوپنه گه شتیاریه کان دا ئه وانە ی بنه ماکانى سه رنجراکپشانی گه شتیارى تیدایه بۆ هه ر بواریکی دیکه جگه له پرۆژه ی بواری گه شتیارى.

۷- بریاردان له سه ر دانانى چالاکیه گه شتیاریه کانى هه رپم وهك برانديكى نیوخویى و ریکخستنى کهرنه قالى گه شتوگوزاریه نیوده وه لته ییه کان به پپی رینماییه ك که وه زاره ت له سه ر پيشنیاری دهسته ده ریده کات.

۸- بلاوکرده وه ی روشنبیری گه شتوگوزارى و ئاماده کردنی ربه رى گه شتیارى و په راوى ئه لیکترؤنى له شیوه ی ئه پلکه یشن تاييه ت به شوپن و پرۆژه گه شتیاریه کانى هه رپم.

۹- دامه زراندى ناوه ندی پسپۆرى و هاندان و پيشنیازی کردنه وه ی په یمانگا و ناوه ند بۆ راهپنانی کارمه ندانى بواری گه شتیارى له کهرتى گشتى و تاييه ت و تیکه ل.

۱۰- به شداری کردن له چالاکی ریکخراوه گه شتیاریه جیهانییه تاييه تمه نده کان و کؤنفرانس و بؤنه و پيشانگا نیوده وه لته ییه تاييه ت به چالاکی گه شتیارى دواى ره زامه ندی وه زاره ت.

۱۱- دامه زراندى نووسینگە ی زانیاری و گه شه پیدانی گه شتیارى له فرۆکه خانه و ده روازه سنوواریه کان و شوپنه پیوستیه کانى دیکه به هه ماهه نگی له گهل لایه نه په یوه نیداره کان و به کاره پنانی شپوازه هه مه ره نگیه کانى ریکلام به مه به ستى ناساندنى شوپنه گه شتیاریه کان.

۱۲- ئاماده کردن و پيشنیازکردنی ره شنووس و رینمایى تاييه ت به کهرتى گه شتیارى له هه رپم.

۱۳- هه ر ئه رکپکی دیکه ی هاتوو له م یاسایه دا و یاسا بهرکاره کانى دیکه ی هه رپم په یوه ست به چالاکردن و په ره پیدانی کهرتى گه شتیارى.

دووهم/ دابه شکردن و پۆلین کردنی ئه و ئه رک و ده سه لاتانه ی له برگه ی یه که مى ئه م مادده یه ئامازه یان پیدراوه به رینماییه ك دیاری ده کرپن که وه زیر پشت به ست به م یاسایه و یاسای وه زاره تی شاره وانى و گه شتوگوزارى بهرکار له هه رپم ده رى ده کات.

به رپز د. رپواز فائق حسین / سه رۆکی په رله مان:

به لئى به رپزان كئ له سه ر ئه و مادده یه قسه ی هه یه ؟ د. اسماعیل، مژده خان، كاك سیروان، كاك بالانبو، كاك به لپن، كاك شه مۆل، شیرین یونس، د. رپبوار، كاك چیا، حسیبه خان، كاك ملا وه یسی، گولبازار خان، خدیجه خان، کیمان نه نووسیوه ؟ كاك پيشه وا، گولستان خان، به لئى د. رپبوار، فه رموون.

بەرپز د. رېئوار عبدالرحيم عبدالله:

بە ناوی خواى گەورە و مېھرەبان.

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

جەنابىشتان ئەزانن كە شوپنەوار بىچىنەيەكە لە بىچىنەكانى گەشتوگوزار لە ھەموو ولات دا، ئەوھى كە دىقەتم داوھ لە ئەرك و دەسەلاتەكانى گەشتوگوزار لە دەستەى گشتى گەشتوگوزار بە ھىچ شىوھىەك نەھاتووھ كە ئەم شوپنەانە بيارپزى، چونكە لە زۆرىك لە ولاتان بەتايبەتى ولاتانى پيشكەوتوو (سائىح) يان سەقافەى سياحە لەوئى بە ئاراستەى ئەوھىە كە بەرھو ئەو شوپنەانە بچن كە ئاسارى تىايە، بۆيە زۆر گرنگە لە ئەرك و دەسەلاتەكانى دەستەى گشتى گەشتوگوزارىش بى، ھەم بۆ پاراستنننن، ھەم بۆ بەرھو پيشبردننن، من پيشنننار دەكەم كە ئەمەش ئاماژەى پى بكرى لەم ماددەيەدا، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېئواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى سوپاس كاك دكتور، كاك چيا، فەرموو.

بەرپز چيا حميد شريف:

بەرپز سەرۆكا پەرلەمانى.

من ئى تەنھا يەك خال زېدە بكەم ھەر لە ئەرك و دەسەلاتا، ل خالا (۵) چاقدىرى كردن و پشكىنى شوپنە گەشتياربىھەكان، ھەر چەندە دەستخۆشى بۆ وئى لىجنى ئى بەس ل قىرى پتر باشترە كو ئەف چاقدىربىھە ل سەر ئەسعارا و تەندروستى و شىوازى پاقزى و خاوينى بىت و كو ل بەر پتر ئىشارەت بىتەدان سەر جۆرەتيا چ شىوازى چاقدىرى كرنى بىتە دەستنىشان كرن، تەندروستى بىت، ئەسعار بىتن، كوالتى بىتن، تەنھا ئان چەند كەلىمە لى بىتە زېدە كرنى، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېئواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى سوپاس بۆ بەرپزت، كاك پيشەوا، فەرموو.

بەرپز پيشەوا طاھر مصطفى :

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

دەستخۆشى لە بەرپزانى لىژنە دەكەم، چونكە ئىمە ئەم ياساينە دەردەكەين بۆ خەلكى كوردستانى دەردەكەين، دەبىت برادەرانى لىژنە يەئنى ئايا كەسىكى شارەزا پشنى پى دەبەستن لە رووى زمانەوانىيەوھ؟ من بە بى ئەوھى ئاماژە بە ھىچ وشەيەك بكەم، لە رووى زمانەوانىيەوھ زياتر بە كوردى بكرىت و پوختتر بكرىتەوھ، پىويستى بە ھەندىك دەستكارى زمانەوانى ھەيە، كەسىكى شارەزا دەتوانىت لەگەلتان بىت، سوپاس.

بەرپز د. رېئواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، گولستان باقى، گولستان خان، فەرموو.

بەرپز گولستان باقى سلیمان:

بەرپز سەرۆكا پەرلەمانى.

سەبارەت پەرۆژە ياساين تېنە دەرکرن ل پەرلەمانى كوردستانى ھەر ژ بۆ ھەندىيە ھاوولائىين ھەريما كوردستانى مافا وان ژ پەرۆژە بيين، خەلكى پسپۆر و شارەزا تيدا يەنى دەمى ياسا دەرچيئەن كەسپن پسپۆر و شارەزا وەختى كە دكەقيتە بوارى جيبەجى كرنى دەبى كار تيدا بكن، لەوما قى پەرۆژە ياسادا بەحسى وان كەسا نەكرىە دەرچووين گەشتوگوزارى بن، ژبەرھەندى يەنى دقيت مافيتقان كەسپن دەرچوويەت گەشتوگوزار بەينە فەراھەم كرن، ياسايا گەشتوگوزارى بەيتە دانان دا مافين دەرچوويان تيدا بەينە فەراھەم كرن، ئەفرۆ ل ھەريما كوردستانى مە پترى (۳۵۰۰) تا (۴۰۰۰) وان كەسان ھەنە يين دەرچوويين گەشتوگوزارى بن، ژ ئامادەين بگرە، دبلۆم، بەكالۆريۆس، ماستەر و دكتورا، بە گشتى دييژم، ھەتا نووكە مافيت وان نەھاتنە دابين كرن، ئەم ھەمى دەزانين د كەرتى گشتى ژى دا نەھينا دامەزراندن، چونكى حكومەتا ھەريما كوردستانى شوينى دامەزراندنى نينە، د كەرتى تايبەت ژى دا مافى وانا تيدا نينە، ۱ژن دى چا دەليقا ھەلى كارى قان كەسانە پەيدا كەن، دەليقەن كارى قان كەسانە بەينە بەرجەستە كرن، چونكى كەسپن پسپۆر و شارەزانە، شارەزاييەكا زۆرا باشتەر ھەيە ل كەرتى گەشتوگوزارى دا، تايبەت دييژم بۆ نمونە د كابيننا (۹) يا ھەريما كوردستانى دا قى كابينيت دا گەلەك تەكەز ل سەر پيشخستنا كەرتى گەشتوگوزارى كرىە، مادام ب قى رەنگىيە پشتەقانييەكا كەرتى گەشتوگوزارى دكەن، ۱ژن دييت جھى قان كەسان ھەبيئەن، ناف قى ياسايى دا بەيتە فەراھەم كرن، لەوما لە ھەريما كوردستانى كەسپن پسپۆر و شارەزا ھەنە، ئەم دزانين ژى... زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس گولستان خان، ئيمە لە ماددەى ئەركەكانين ئيستا، تكايە بەس قسە لەسەر ئەركەكان بكن، شيرين يونس، فەرموو.

بەرپز شيرين يونس عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پيشخستن و گەشەپيدانى گەشتوگوزار بەندە بە پيشخستنى بنەماكانى گەشتوگوزار، دابينكردى رىگاي ھاتووچۆى باش بۆ ئەوھى گەشتياران بە باشى و بە سەلامەتى بە شوينە گەشتيارىيەكان بگەن، بە يەكيك لە خزمەتگوزارىيە بنەرەتبيەكان و خالە گرنگەكانى ژيرخان دادەندريت، ئەوھى پەيوەستە بە ولاتى خۆمان كوردستان رىگەى وشكانە و لاي ھەمووان روونە رىگاكانمان چەند خراپن، گەشتياران چەند بە ناخۆشى و سەختى دەگەنە شوينە گەشتيارىيەكان، ئەوھى جگە لە روودانى كارەساتى ناخۆشى ھاتووچۆ، بۆيە پيشنيار دەكەم چاكردى رىگەوبان، گەشتين بە شوينە گەشتيارىيەكان وەكو خاليك لە ئەركەكانى دەستە زياد بكرت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، كاك بەلين، فەرموو.

بەرپز بەلین اسماعیل حاجی ابراهیم:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

دیاره من بیجگه له وهی که پشتیوانی له راکهی کاک د.رئبوار ده کهم له سهر پاراستن و پهره پیدانی شوینه کانی ئاسهوار و میژوو بییه کان و گونجاندنیان له گه ل بنه ماکانی گهشتیاری له ههریم، وهکو برگه یهك زیاد بکریت وهکو پشتیوانییهك بۆ قسه کانی کاک د.رئبوار، له برگه ی (یه کهم) خالی (۱)ی (دانانی پلانی ستراتیجی و بهرنامه ی سالانه ی تایبته به گهشتوگوزار و پهره پیدانی شوینه گهشتیارییه کان و جیبه جی کردنی دوا ی په سند کردنیان له لایه ن وهزاره ته وه)، بکری به (دوا ی په سند کردنیان له لایه ن ئه نجومه نی وهزاره ته وه)، چونکه له یاسای گهشتوگوزاریش ئاماژه مان به ئه نجومه نی وهزاره ت داوه که ئه نجومه نیکی راویژکاری گرنگه و ئه و دانانی پلان و ستراتیجه ناکری به ته نیا له دهسه لاتی وهزاره ت دا بی، ئه نجومه نی وهزاره ت به ئه رکه که ههستی، خالی (چواره م) له راستی دا ئیمه هه موومان ده زانین یه کیك له تیبینی یه گرنگه کان که ئیستا له سهر یاساکانی بهرکار له ههریم هه یه یاسای وه به رهینانه، پیدانی لاری نه بوون بۆ دروستکردنی پرۆژه ی گهشتیاری به پیی یاسای وه به رهینانی بهرکار له ههریم و پیدانی مۆله تی دروستکردنی پرۆژه بچووه کانی بواری گهشتیاری هتد، من دهمه وی یه ك ئیزافه بکه م و لیژنه جیگه ی بکاته وه (به بی لیخۆشبوونی باج و گومرگ)، یه عنی ئه و دهسه لاته ی که دراوه له یاسای وه به رهینان زۆر مه شاریع هه یه که وه به رهینانیش نییه، به لام بۆ مه صالحی لایه نیکی دیاری کراو، بۆ کۆمپانیایه کی دیاری کراو، بۆ وه به رهینه ریکی دیاری کراو، له باج ده به خشری، هیوادارم ئه وه لیڤه روون بکریته وه، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

به لئ زۆر سوپاس، کاک شه مۆل، فهرموو.

بەرپز شه مۆل اشین صابر:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

پشتیوانی له قسه کانی د.رئبوار ده کهم سه باره ت به گرنگی دان به شوینه گهشتیاری و شوینه شوینه وارییه کان، سه باره ت به ماده ی (۳) خالی (یه کهم) برگه ی (۲) (دانانی پیوه ر و مه رجی ته کنیکی و بیناسازی مۆدیرن و گه ره نته ی ره چاو کردنی له پرۆژه گهشتیارییه کان دا و ئاماده کردنی سیسته می پۆلین کردنی دامه زراوه و پرۆژه گهشتیارییه کان به پیی ستاندارده نیوده وه لته ییه کان به هه ماهه نگی له گه ل لایه نه په یوه نیداره کان دوا ی په سند کردنی له لایه ن وه زیروه وه) نووسراوه، پیشنیار ده که یین بکریته ئه نجومه نی وهزاره ت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

به لئ زۆر سوپاس، کاک بالانبۆ، فهرموو.

بەرپز بالانبۆ محمد علی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

سه باره ت به ماده ی (۳) ویپرای پشتگیری کردنم بۆ وته کانی (شیرین یونس)، من پیشنیار ده کهم برگه یه ك زیاد بکری بۆ ئه م ماده یه، له بهر ئه وه له ئیستادا ده بینین له زۆربه ی شوینه

گەشتيارىيە كان رېڭرى دروست كراوه لەوھى كە ھاوولائىيان بە ئاسانى بتوان سەردانى شوپنە گەشتيارىيە كان بكن، بۆيە پېشنيار دەكەم ماددەكە بەم شپوھىە زياد بكرى (بوژاندنەوھى ئەو شوپنە گەشتيارىيە كانە كە بە ھەر ھۆكارىك بېت پەكخراون يان رېڭرى دروست كراوه بۆ ئەوھى كە ھاوولائىيان بە ئاسانى سەردانىيان بكن و رەخساندى رېڭى گونجاو بۆ ئەوھى كە ھاوولائىيان بە شپوھىەكى ئاسان بتوان سەردانى ئەو شوپنە بكن، بۆ ئەوھى ھەم لۆد و قەلەبالغى لەسەر دانىشتوووانى ناوچە كان دروست نەبېت، ھەم ھاوولائىيان لە كاتى سەردان و گەرانەوھىيان دا كاتىكى زۆرى تېدا نەكوژن).

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ زۆر سوپاس، كاك سىروان، فەرموو.

بەريز سىروان فرج محمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

لە ماددەى (۳) (دووھەم) باس لە دانانى پيوەر و مەرجى تەكنىكى و بيناسازى مۆديرن دەكات...ھتد، من داوا لە ليژنەى بەريز دەكەم ئيزافەيەكى بۆ بكن، لەبەر ئەوھى دنيا لە پېشكەوتنداىە، مەسەلەن سالىكى تر، ئىستا ئىنتەرنېت ھەيە، ھەندىك شوپنى گەشتوگوزارى ئىنتەرنېتى دانەناو، يان ئەو قادمانەى كە بۆ ئاگر كوژانەو، يان شتىكى تر لەو بيناسازىيە، كەواتە من پېشنيار دەكەم لە كۆتايى دا بنووسرېت (پيوستە گشت پرۆژە گەشتيارىيەكانى پېش دەرچوونى ئەم ياسايە دەست بەكارن خويان بگونجىن لەگەل ئەم ياسايە)، لە برگەى (۹) (رەتكردنەوھى وەبەرھىنان لە شوپنە گەشتيارىيەكان) ھەر كەسك كە ئەمە بخوئىتەوھە يەكسەر وا دائەنرئ كە وەبەرھىنان رەت دەكرېتەو، يەنى خوئىندنەوھى بۆ بكرى (نەفى) نابئ لە سەرەتاي رستەدا ھەبېت، پيموايە ئەگەر چاكى بكنەوھە من پېشنيارەكانم نووسيوەتەوھە بۆ ئەوھى كات نەگرم، دەيدەم بە سەرۆكى ليژنەى بەريز، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ دەستتان خۆش، مژدە خان، فەرموو.

بەريز مژدە محمود محمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (سپيەم) برگەى (۵) پېشنيار دەكەم بەو شپوھىەى لئ بكرېت (چاوديرى كردن و پشكنينى شوپنە گەشتيارىيەكان و شوپنەواری و كلتووورىيەكان و ئاراستە كردنيان بۆ چاككردنى جوړيەتى خزمەتگوزارىيە گەشتيارىيەكان و پەرەپيدانى چالاكى گەشتيارى لە كەرتى گشتى و تايبەت)، (و تېكەل) ھەكە لابرىئ، چونكە مادام باسى كەرتى گشتى و تايبەت كراو پيوست ناكات ئەو زيادەيەى ديكەى ھەبئ، پېشنيار دەكەم برگەيەكى ديكە زياد بكرى بەو شپوھىە (لە پيناو گرنگيدانى زياتر بەو شوپنەواری كە كلتووورى و شوپنەوارين، لە پيناو گەشەسەندنى كەرتى گەشتيارى) يەنى گرنگى پيدانى زياتر، سوپاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروكي په رله مان:

به لئى مژده خان سوپاس، د اسماعيل، فهرموو.

بهريز د اسماعيل على طه:

بسم الله الرحمن الرحيم.

بهريز سهروكا په رله مانى.

من چه ند تيبينيه كيت ههين، ئيك / (بو هينانه دى ئامانجه كاني ئه م ياسايه دهسته ي گه شتوگوزار ئه م ئهرك و دهسه لاتانه ي خواره وهى ده بيت..) من دبينم تيبينى دكه م يه عنى ئه قه بيته لادان، ئه مه رهئسه ن (دهسه لاتى دهسته ي گه شتوگوزار)، رهئسه ن ئيك و دوو پي تقى ناكات ئه م ئه قى جومله بيژين بو هينانه دى ئامانجه كان، تيبينيا من يا دووئ / پرسيارا ژ ليژنا تايهت ديژيتن دهسته دى دهستوورپي ديته هه نده پرؤژه و پرؤژه ناهيته هه ژماردن پرؤژيت وه به رهيناني، چاوا دى دهستوورپي داتى و ناهيته هه ژماردن، يه عنى ئه كه نه ييته هه ژماردن بوچى ئه و دهستوورى ئيديا وئ چيبه؟ تيبينيا من يا سيبى / هه رچه نده يا شه كليه ژى به س بلا نى پيتقيا مه ئيه تيمامى بدينه زمانى خو، يه عنى زمانى مه كوردى يه ئه گه ر ئه مه په يلف هه بن جهى هه نده زمانى دى بگرى، پيتقيا مه زمانى كوردى ئيه تيمام و گرنگى بدينى، وه كو ستاندارد گه له جارا پيوهرمان هه ي، بوچى ستانده ريت ده يته بكارهينان؟ پيوهرپيت جيهانى يه عنى ژ نه ستانده رى جهى وئ بگرين، مه ي هه ي (براندى)، براندى كه ليمه كا ئينگليزيه، كا چيا مه عقوله يه عنى كوردى جهى براندى نه گرين؟ مه ي هه ي (application) (تطبيق)، (تنفيذ)، عه ره بى ته رجومه (جيبه جى كردن) وشه يه كى بدن ئه قه ياسايى دا نه بن، كوردى كوردى بن، تيبينيا منيا ئه خيري ل سه ر خالا (9) دامه زراندى ناوه ندى پسپور و هاندان و پيشنيازي كردنه وهى په يمانگا و ناوه ندى بو راهينانى كارمه ندانى بوارى گه شتيارى له كه رتى گشتى و تايهت و تيكه ل ئيزافه بكرى به پيوهره جيهانويه كان، به پيوهره جيهانويه كان بيته ئيزافه كرن ئه و سه نته ره سه نته ريكي علمى بيت، زور سوپاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروكي په رله مان:

به لئى سوپاس كاك دكتور، حسيبه خان، فهرموو.

بهريز حسيبه سعيد ابراهيم:

بهريز سهروكي په رله مان.

ماده ي (سيه م) (يه كه م) منيش پشتگيري ئه و هه قالانه ده كه م كه داوا ده كه ن له دوا ديږدا ئه نجومه ن له لايه ن ئه نجومه نى وه زاره ته وه، يه عنى وشه ي (ئه نجومه ن) له پيش وه زاره ت زياد بكرت، له خالى (چواره م) پيدانى لارى نه بوون و دروست كردنى پرؤژه ي گه شتيارى به پيى ياسا ي وه به رهينانى به ركار له هه ريم و پيدانى مؤله تى دروست كردنى پرؤژه بچوو كه كاني بوارى گه شتيارى كه به پرؤژه ي وه به رهينان هه ژمار ناكړين، به هه ماهه نكي له گه ل لايه نه په يوه نديداره كان له چوارچيوه ي ياسا به ركاره كان بى، خالى شه شه م (ره تكر دنه وهى وه به رهينان له شوينه گه شتيارى به كان) يه عنى نازانم من باش له و برگه يه تينه گه يشتوومه ئه گه ر هه قالان روونكر دنه وه يه كيان هه بيت، ئه گه ر نا به و شوپوه يه ي لى بكرت، ناپيت يه عنى پيوسته خالى

له سەر ئه و بابته دابنریت، (ناپیت وه به رهینان له و شوینه گهشتیاریانه دا بکریت ئهوانه ی بنه ماکانی سه رنج راکیشانی گهشتیاریان تیدایه بۆ ههر بواریکی دیکه جگه له پرۆژهکانی بواری گهشتیاری)، ئه گهر ئه و پرۆژانه بهر له وهی ئه و یاسایه ده رچوون چۆن حوکمهکانی ئه م یاسایه یان له سهر جیبه جی ده کریت؟ پیویسته ئه وهشیان تیدایه روون بیت، له خالی نۆیه م (دامه زانندی ناوهندی پسپۆر و هاندان و پيشنیازکردنه وهی په یمانگا و ناوه ند بۆ راهینانی کارمه ندانی بواری گهشتیاری له کهرتی گشتی و تاییهت و تیکه ل)، ئیمه خوی له ههریمی کوردستان په یمانگای له و بابته مان هه یه، که سالانه (٤٩٠) کارمه ندی به توانا پیشککش به کهرتی گهشتیاری ده کهن، به لام ئه وهی جیگه ی داخه تاوه کو ئیستا دهرفته ی دامه زانندن بۆ ئه م کهسانه نه بووه، بۆیه من دیسان ئه گهر بیت و له ئامانجه کان ئه م خاله ی پیشنیارم کردبوو جیبه جی نه کهن به ئه رک بیت له سهر وهزارهت که ئه م خاله ی زیاد بکات (رهخساندی هه لی کار بۆ ده رچووانی گهشتوگوزار و بهرزکردنی کوالتی خزمهتگوزاری بنکهکانی گهشتیاری و ئاماده کردنی کادیری گهشتیاری به توانا، زۆر سوپاس.

به ریز د. ریواز فائق حسین / سه رۆکی په رله مان:

به لئ سوپاس، لیزا خان، فهرموو.

به ریز لیزا فلك الدين صابر:

به ریز سه رۆکی په رله مان.

له سهر خالی هه شته م بره گه ی (یه که م) ماده دی (سییه م) که کاتیک ده لئ (بلاو کردنه وهی رۆشنیاری گهشتوگوزاری و ئاماده کردنی ریبه ری گهشتیاری و په راوی ئه لیکترۆنی له شیوه ی ئه پلکیشنه تاییهت به شوین و پرۆژه گهشتیارییهکانی ههریم) ئه مه ی بۆ زیاد بکرئ (به ههر یه که له زمانهکانی کوردی و عهره بی و ئینگلیزی) پیویسته، ههروه ها لیره دا له م چه ند خاله دا خالی (سییه م و چواره م) ی هه مان بره گه ی و هه مان ماده زۆر باس له لایه نه په یوه نیدیاره کان کراوه، به لام کاتیک ده چی له پیناسه ی زاراوه کان هه یچ پیناسه یه کی بۆ نه کراوه، له زۆربه ی پرۆژهکانی پیشتر و پیشنیازه کان پیناسه بۆ لایه نه په یوه نیدیاره کان کراوه، بۆیه پیم باشه ئه گهر بکرئ ئه م پیناسه یه زیاد بکرئ به و شیوه یه (لایه نه په یوه نیدیاره کان: ههر یه که له ئه نجومه نی به ریوه بردنی دهسته و به ریوبه رایه تی گشتی گهشتوگوزاری پارێزگا کان و ئیداره سه ره بخۆکان ده گریته وه)، خالیکی تریش لیره گرنگه بۆ له پینا و پارێزگاری کردن له و شوینه گهشتیاریانه ی که سروشتین، بۆ ئه وهی تیک نه درین پیم باشه له پیناسه کان دوو پیناسه ی دیکه ش زیاد بکریت، به ریز سه رۆکی په رله مان، ئه مه ش ته نها بۆ ئه وهی که ئه و شوینانه تیک نه درین، ئه و شوینه سروشتیانه، ئه ویش جیا بکریته وه له یه کنری، ناوچه ی گهشتیاری دروستکراو، ناوچه ی گهشتیاری سروشتی، بۆ ههر یه کیکیان پیناسه یه کی دیاریکراو بکرئ، بۆ ئه وهی پارێزگاری له ناوچه گهشتیارییه سروشتییه کان بکریت و باله خانه و بینا و شتی تیدا دروست نه کرئ، زۆر سوپاس.

به ریز د. ریواز فائق حسین / سه رۆکی په رله مان:

به لئ سوپاس، رۆژان خان، فهرموو.

بەرپز رۆژان إبراهيم على:

بەرپز سەرۆكا پەرلەمانى.

ماددا (۳) بىرگا (۴) و (۷) دوو بىرگىت گەلەك جىيى خوۋ دانا و ئەركى وەزارەتا شارەوانى يە ب دروستى ئەگەر ئەم بىژن مەسەلەن دانانى پلانى گونجاو بۇ پاك راگرتنى ژىنگەي ھەرىم لە رپى كۆكردنەو و چارەسەر كىردنى زىل و خاشاك لە شار و شارۆچكەكان، بىرگەك رۈونە و گەلەك جھىيى خوۋ دايە، بەس كۆكردنا زىل و خاشاكى چ رىنگە؟ چ پلان؟ چ پرۆگرام بىت كىرى؟ نوکە گلەش مە سەرەدانا كىرى سالاً (۲۰۱۹) وەك لىژنەي تەندروستى و ژىنگە و مافى بەكاربەر مخابن ھەيقا (۷) مە سەرەدانا دوكان، چەمچەمال، بازىان كىرد، گلەيا ژ ناخت كىرن، ئاف و ئاوەرپۇ ب شكەكى گەلەك نەزانستى سەر ئاقا دوكان، مخابن ئەو ھەش ئەنجام ژى پەيدا بىنا نەخۇشيا وەكى كۆلپىرا ژى چى بىن، ئەم ھەز دكەم پىتر ئەف بىرگەيە بىتن دروست كىرن، ئەو پاسپاردىت مە ژى ھەر جارەك پاسپاردە تىنن وەكى لىژنە، پىتر گىنگىي پى بدەن، ھەرچەندە ئەفە ھەلگرتبى بۇ خالى پەيرەوى، بەس نزانم چەند خالى پەيرەوى ھاتن، دەر فەتى دى ئەز لقيرى بەحس بکەم، نوقتەكى دى ژى بەرپز سەرۆكا پەرلەمانى، ياسا وەزارەتا تەندروستى ل وى بىنا ياسادانانى دا ئەو ە ژ لايى جەنابى وە پەرلەمانى ھاتى دايىنايە ياسا (۲۰۰۷)ى كىرى ئەساس (۲۰۰۱)ى كىرى تەعدىل،

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

رۆژان خان، ئەو پەيوەندى بەم ماددەيەو چىە؟ نازانم، ھىچ پەيوەندى نىيە، ئەو بىنكەي ياسادانانى پەرلەمانى كوردستان و توويانە ئىمە لە تىستىن، ھەر بەرپزىك مولاھەزەي ھەيە ئىمە لە تىستىن، دەبى ئىمەيلىكى كراو ھەيە لەگەل ئەوان قسە بىرى، كاك مەلا وەيس، فەرموو.

بەرپز وىسى سعيد وىسى:

بە ناوى خواي گەورە و مېھرەبان.

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

دەستخۆشى لە لىژنەي تايبەتمەند دەكەين بۇ ئامادە كىردنى ئەم پيشنيازە ياسايە كە بۇ ھەرىمى كوردستان گىنگى بايى خۆي ھەيە، چونكە يەككە لە بنەماكانى بەرپو ھەردى دەولەت گەشتوگوزارىيە، بۆيەش لە بەشى دوو ھەم لە ئەرك و دەسەلاتەكان لە ماددەي (۳) لە بىرگەي (يەكەم) پيشنيار دەكەم كە خالىكى تر زياد بىرگىت بە دانانى نوينەرى گەشتوگوزار لە نوينەرايە تىبەكانى ھەرىم لە دەرەوى ولات، بە مەبەستى رىكلام كىردن بۇ ناوچە گەشتىارىيەكانى ھەرىمى كوردستان، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەل زۆر سوپاس، بۆنە ماددەيەكى تر، قسەت ھەيە؟ فەرموو.

بەرپز لقمان حمد حاجى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

چەند پرسىارىك لاي ئەندامانى بەرپزى پەرلەمان لە لىژنەي تايبەتمەند كراو، ئىمە ئەمانەوي ئامازە بەو بەدەين كە ئەم پيشنيازە ياسايە بەرەنجامى چەندىن كۆبوونەو ھەبوو لەگەل مامۇستايانى زانكو، شارەزايانى بوارى گەشتىارى، دەستەي گەشتوگوزار، وەزارەتى شارەوانى و دواجار نوينەرى ئەنجومەنى وەزىران و راي حكومەتىش بە ھەند وەرگىراو، راي شارەزايان بە

ھەند وەرگىراوھ، سەبارەت بە بۆچى باسى پاراستنى شوپنەوار نەكراوھ؟ تەبعەن ھەشت ھەزار ناوچەى شوپنەواری لە ھەرئىم ھەيە، بەلام بىرمان نەچى ئىمە لەم خولەى پەرلەمان ياسايەكى باشمان بۆ پاراستن و بەرپوھەبردنى شوپنەوار داناوھ، لەوئى شوپنى كراوھتەوھ و ھەر لەوئى لە چوارچىوھى ئەرکەكانى دەسەلاتى وەزارەتى شارەوانى يە، سەبارەت بە پەتەكردنەوھى وەبەرھىنان لە شوپنە گەشتىارىيەكان، ئاماژە بەوھ كراوھ، تەبعەن ھەندى شوپنى گەشتىارى ھەيە دەسەلات دەدرىتە دەستەى گەشتوگوزار بۆ ئەوھى ئەگەر مەبەستەكە ئەوھ بوو پەرۆھەيەكى تر لەو ناوچەيە كرا جگە لە بواری گەشتوگوزارى، ئەمە پەتە بكرىتەوھ، بۆ نمونە ئەگەر ناوچەيەكى گەشتىارى وەكو (گەلى على بەگ) وەربگىرىن، ئەگەر پەرۆھەيەكى نىشتەجىبوون يان بواریكى تری لى كراوھ، دەستەى گەشتوگوزار دەسەلاتى ھەيە ئەم پەرۆھەيە لەم ناوچەيە پەتە بكاتەوھ، ئامانجەكە ئەوھەيە، سەبارەت بە پەخساندى فرسەتى كار، پرسىيار كرا، ئەگەر بگەرپىنەوھ بۆ ماددەى (۷) لە خالى (پىنجەم) بۆ بەگەرخستنى دەستى كارى ناوخۆيى فەرز كراوھ لەسەر كۆمپانىياناكان و پەرۆھەكانى گەشتىارى دەبى (۷۵٪) كرىكارەكانىيان كرىكارى ناوخۆيى بن و فرسەت بەدرى، سەبارەت بە كەردنەوھى پەيمانگا ئەوھ پەيمانگاى راھىنانى يە، ھەسبە خان پرسىيارى كەرد، ئەمە لە خالى (۹): (دامەزراندنى ناوھندى پسپۆرى و ھاندان و پىشنىارى كەردنەوھى پەيمانگا..)، ئەمە كۆلپىژ و پەيمانگانى گەشتوگوزار ناگرىتەوھ، بەلكو ئەمە ناوھندى راھىنانى كارى پىشەيى يە بۆ ئەو كرىكارانەى كە لە كەرتەكانى گەشتوگوزار كار دەكەن، بۆ ئەوھى راھىنانىيان پى بكرى بە باشترىن شىواز بتوان خزمەتگوزارى گەشتىارى پىشكەش بكەن، سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى سوپاس، ماددەى (چوار) مان بۆ بخویننەوھ بەرپىزان، فەرموو.

بەرپىز رىزگار عيسى سوار:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەشى سىيەم / دامەزراوھ گەشتىارىيەكان:

ماددەى (۴):

۱- ئەنجومەنى وەزىران دەتوانىت لەسەر پىشنىازى وەزارەت كۆمپانىيائى گشتى يان تىكەلاو لە بواری گەشتوگوزارى بەپىي ياسا بەركارەكان لە ھەرئىم دابمەزرىنىت.

۲- ئەو كۆمپانىيانەى كە لە بىرگەى يەكەمى ئەم ماددەيەدا ئاماژەيان پىدراوھ سەربەخۆيى دارايى و كارگىريان دەبىت بە پىكھاتە و ئەرك و دەسەلاتەكانى بە پەپرەوھەك رىك دەخرىت كە ئەنجومەنى وەزىران بۆ ئەم مەبەستە دەريان دەكات.

بەرپىز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى، ماددەى (۴) بەرپىزان كى قسەى ھەيە؟ د. اسماعيل، كاك عمر، شىرىن خان، كاك على، كاك جلال، د. گەلاوئىژ، لىرە كى قسە دەكات بەرپىزان؟ د. اسماعيل و كاك عمر و كاك سىپان، لىرە كاك على ھەمە صالح و شىرىن خان، كاك عثمان، لىرە بەرپىزان كى قسە دەكات؟ كاك جلال، د. گەلاوئىژ، شىرىن خان، فەرموو.

بەرپز شیرین أمین عبدالعزیز:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددە ۴ (بەرگە ۱): (ئەنجومەنى وەزیران دەتوانیت لەسەر پێشنیازی وەزارەت کۆمپانیای گشتی یان تیکەلۆ لە بواری گەشتوگوزاری بەپێی یاسا بەرکارەکان لە ھەریم دابمەزرینیت)، پێشنیاز دەکەم سەبارەت بە (کۆمپانیای گشتی یان تیکەلۆ) بکریت بە (کۆمپانیای گشتی یان کۆمپانیای ھاوبەش)، سوپاس.

بەرپز د. رێواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

تیکەلۆ بکریت بە ھاوبەش؟

بەرپز شیرین أمین عبدالعزیز:

بەلێ.

بەرپز د. رێواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ سوپاس، کاک علی حەمە صالح، فەرموو.

بەرپز علی حەمە صالح طە:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

سوپاست دەکەم، وەللا شیرین خان مولاخەزەکەى وت، ھەر ھاوبەشە، فیکرەکە کەرتی گشتی و تاییەت پیکەو ھاوبەش بن، بەلام سەرنجی من جگە لەو ھەسەر خالی (دووھەم) ھ، تەبەن پشٹیوانی ئەو سەرنجەى شیرین خان دەکەم، خالی (دووھەم) ئەو ھە ئایا بۆ ھەر کۆمپانیایەکی ھاوبەش ئەنجومەنى وەزیران پەپرەویک دیار بکات؟ ئەمە عەمەلیەن قورسە، ئەمە ئەتوانی ئیتیفاقیکی ستاندارد ھەبێ بە پێی گریبەست لەگەل کۆمپانیا، چونکە کۆمپانیا بە تەنیا ھى حکومەت نییە تا حکومەت پەپرەوی بۆ دابنێ، بەلکو ئەمە دەبێ لەو گریبەستە دروست بکری، لەم گریبەستە ئەمە داندری کە لە بەینی کۆمپانیا و حکومەت دا دەکریت.

بەرپز د. رێواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ سوپاس، کاک عثمان ، فەرموو.

بەرپز عثمان کریم سوارە:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

دیارە بەرگە ۱) و ۲) من قسەم لەسەرى نییە، بەلام قسەم لەسەر ئەو ھە پەرگەیکە بۆ زیاد بکریت کە (ئەنجومەنى وەزیران ئەمنییەتى شوینە گەشتیارییەکان لە ئەستۆ بگریت)، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رێواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ سوپاس کاک عثمان ، کاک سیپان، فەرموو.

بەرپز سیپان سالم حسن:

بەرپز سەرۆکا پەرلەمانی.

ماددە ۴ (یەکەم) ب گونجای دبینم شینا کو ھەموو دەسلەتەک زقپیتن ژ بۆ ئەنجومەنى وەزیران بشی بیژین دەستە دەستەیا گەشتوگوزاری دەتوانی ل سەر پێشنیاردا وەزارەتى ژبۆ دانانا ھەر کۆمپانیەکا تیکەلۆ د ناڤەرا کەرتی حکومی و کەرتی گشتی دا، کەواتە دەسلەت ڤە

گرتن ژ بۇ دەستەپە نەك ھەموو دەسەلات بېتە كۆمكرل ئەنجومەنى وەزيران، ئەو ە ژى بېچەوانەى بەرنامەى كارى حكومەتە ژ بۇ شۆر كرنا دەسەلاتى ژ وەكى ھەر دەسەلاتى بشپىتن مومارەسا دەسەلاتىت خۇ بكتان، سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى سوپاس، مامۇستا عمر، فەرموو.

بەرپز عمر عبدالله فتاح:

بە ناوى خوا.

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من دوو خالم ھەپە لە ماددەى (۴)، خالى يەكەم / پشتگيرى لە قسەكانى بەرپز شيرين خان دەكەم، خالى دوو ەم / پيشنيار دەكەم بىرگەپەك زياد بكرى بە ژمارە (۳) ئەويش ئەو ەپە (لە ۵۰%) ى داھاتى ئەو كۆمپانىيا و دامەزاراوانەى بە پىى ماددەى (۱) دروست دەكرين لەلاپەن حكومەت يان كەرتى تايبەت يان تىكەلاو) بۇ پەرەپيدانى ژيرخانى ئەو ناوچە گەشتيارپانە تەرخان بكرى، بەراستى ناوچەى گەشتيارى زۆر زۆر دلگيرمان ھەپە كە ھەر بە سروسىت خويان وان، ھەورامان و ھەندى دەقەرى تر، بەلام زۆر زۆر ماندوون بە ھوى نەبوونى خزمەتگوزارپەو، شەقام و رپگابانى زۆر خراپيان ھەپە، خزمەتگوزارى گشتيان كەمە، بۇپە پيشنيار دەكەم ئەم بىرگەپە زياد بكرىت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، كاك جلال، فەرموو.

بەرپز جلال محمد عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

زۆر سوپاس، من ئومپىد دەكەم ئەو كۆمپانىيانەى گەشتيارى كە مۇلەتيان پى دەدرى يەعنى ھەندىكيان نەبنە جىگى فەسادبەراستى، پەچاوى خالىكى زۆر گرنگ بكرى كەوا دابونەرىتى كوردەوارى بپاريزرى ئەوجا ئەو مۇلەتيان پى بدرى، سەبارەت بە كۆمپانىياى گشتى و تىكەلاو، بۇ نمونە پاركى سامى عبدالرحمن، ئەكوا پاركى ھەولپىر كە تايبەتە بە پاريزگى ھەولپىر، مەلەوانگەى تايبەت بە وەزارەتى پۇشنيارى، ئەوانە بىگومان باسى كەرتى گشتى و تايبەت دەكرى، يەعنى مۇلەتەكە تىكەل دەپى، باشە بۇ حكومەت بە خوى ئەو كەرتى گشتيانە، راستە ھانى كەرتى تايبەت دەدرى بۇ ئەو ەى ھاوكارى حكومەت بن، ئەو فشارە لەسەر حكومەت كەم بى، ئىستا بۇ نمونە ئەوانە ھەمووى كەرتى تايبەت زياتر بەرپو ەى دەبات، راستە شوپنەكە گشتى يە، بەلام بۇ حكومەت بە خوى بىر لەو ە ناكاتەو ەديان كارمەندى بە تواناى ھەپە، بۇ بە خوى بەرپو ەى نابات؟ ئەو مۇلەتەكە دەدرى بۇ حكومەت بە خوى گرنگى بەو ە نادات؟ بۇ ئەو فشارە زياتر لەسەر حكومەت بى؟ زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، د.گەلاويژ، فەرموو.

بەرپز د. گەلاوئىز عبىد عثمان :

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من تېبىنىيەكم ھەيە لېرە بە پىي ئەوھى بەشى سىيەم عىنوانەكەى دامەزراوھ گەشتىارىيەكانە، ماددەى (چوارەم/ ۱) ئەنجومەنى وەزىران دەتوانىت لەسەر پىشنىارى وەزارەت كۆمپانىا يان دامەزراوھى گەشتىارى دابمەزرى، چونكە لە ماددەى (پىنجەم) نووسراوھ دامەزراوھى گەشتىارى عەينەن بە مۆلەت، ئەوجا ئېرە دامەزراوھى يان كۆمپانىايە؟ ئەگەر پوونكردنهوھ بەدن، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى سوپاس، د. اسماعيل، فەرموو.

بەرپز د. اسماعيل على طه:

بسم الله الرحمن الرحيم.

بەرپز سەرۆكا پەرلەمانى.

من دوو تېبىنىيەت ھەين، يا يىكى / (ئەنجومەنى وەزىران دەتوانىت لەسەر پىشنىارى وەزارەت..). ئەز ھەز دكەم قىرئ جىھەك بىتە دىتن پۆلى دەستەى تىدا ديارە بىت، يەعنى نە بەس لەسەر دەستەدا وەزىر پىشنىارى بكاتن بۆ ئەنجومەن و ئەنجومەن رەئسەن كۆمپانىايەكى دامەزرىنىت و دەستە ئاگا لى نەبىتن، وئ جارئ پىتقىا يەعنى بە بلىن بە پىشنىارى دەستە و وەزارەت، دەستە و وەزارەتدا دەستە زى ئاگا ھەبىتن، يەعنى كۆمپانىا دروست نەبىتن و دەستەى ئاگا لى نىيە، چونكو جىھەتى تەخە صوصى تايبەتمەند دەستەيە، نە وەزارەتە، تېبىنىا دويى / ئەز دىنم ئەقە لى زىدە بىتەن ئەخىرئ كاتئ د بىزىتن (پىكھاتە و ئەرك و دەسەلاتەكانى بە پەرەوئىك رىك دەخرىت كە ئەنجومەنى وەزىران بۆ ئەم مەبەستە دەرى دەكات و دقئت..). بكنە سۆرانى ئەزى بادىنى بىژم (دقئت ل ژىر چاقدىرى وردىبىنىا ديوانا چاودىريا داىبت)، يەعنى پىتقىا (خاضع) بىت بۆ (الرقابة المالية)، سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، ماددەى پىنجەم بخوئىننەوھ بەرپزان، پوونكردنهوت ھەيە؟ بەلى فەرموو.

بەرپز لقمان حمد حاجى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۴) چەند پرسىارىك كرا، تەبعەن دامەزراندى كۆمپانىا لەگەل دامەزراوھى گەشتىارى دوو بابەتى لىك جيان، تاكو ئىستا كۆمپانىاي گشتى و كۆمپانىاي تىكەل، كۆمپانىاي گشتى كە كۆمپانىاي موساھەمە دەبىت لە نىوان كەرتى گشتى و كەرتى تايبەت، تاكو ئىستا لە ھەرىمى كوردستان دانەمەزراوھ، بە حوكمى ئەوھى ياساى گەشتوگوزارمان نەبوو، بە پىي حوكمەكانى ئەم ياسايە دەسەلات دەدرئ كە ئەنجومەنى وەزىران پەزامەندى بدات لەسەر كردنەوھى كۆمپانىاي گشتى لە بوارى گەشتوگوزار كە لە شىوھى موساھەمە دەبى لە نىوان كەرتى گشتى و كەرتى تايبەت، كۆمپانىاي تىكەلاو بە ھەمان شىوھ تىكەلاو لەسەر داخووزى دەتوانم بلىم يەكئىتى وەبەرھىنەرانى كوردستان بوو كە ئىمە كۆبوونەوھەمان لەگەل كردن، كە

داوايان كرد پرۆژەى گەشتيارى به شيوازيك دەتواندرى پيش بکەوئى که پرۆژەى تیکەل بى، گەشتيارى و سەکەنى، گەشتيارى و کشتوکالى، به م شيوازه رەنگه باشتەر بتوانين هەنگاو بەرەو پيشخستنى کەرتى گەشتوگوزار بنين له هەرئىمى کوردستان لەسەر ئەم بنەمايه، با بليين لەسەر ئەم ماددهيه جيگير کراوه، سوپاس.

بەريز د. ريواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى سوپاس، ماددهى (5) بخوينهوه بهريزان، ليره مه بهستمان له گشتى يه عنى (قطاع عام)ه، له تیکەلاو يه عنى (مختلطه)، له (خاص) تاييهت يه عنى کۆمپانيا تاييه ته کانه، فەرموو.

بەريز رزگار عيسى سوار:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددهى (5)

1- دامه زراوهى گەشتيارى به مۆله تى دەسته پيادهى کار و چالاكويه كان دهكات.
2- پۆلين كردنى تاييه تمه ندى دامه زراوه گەشتياريه كان و مهرجه كانى مۆله تى گەشتيارى به رينمايى ريكده خريت كه وهزارهت لەسەر پيشنيازي دەسته بۆ ئەم مه بهسته دەرى دهكات.

بەريز د. ريواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

كئ قسهى ههيه لهسەر ماددهى (5) بهريزان؟ كاك پيشهوا، حسيبه خان، مامۆستا أبوبكر، بەلئى حسيبه خان، فەرموو.

بەريز حسيبه سعيد ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بۆ ماددهى (5) من پيشنيار دهكەم به م شيويهيه لئى بكرئى:
1- دامه زراوهى گەشتيارى به مۆله تى دەستهى گەشتوگوزار کار و چالاكويه كانى ئەنجام دهكات به پيى پۆلين كردن و تاييه تمه ندى دامه زراوه گەشتياريه كان.
2- لەسەر پيشنيارى دەستهى گەشتوگوزار مهرج و مۆله تى گەشتيارى له لايەن وهزارهت به رينمايى تاييهت ريكده خرين.
سوپاس.

بەريز د. ريواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، كاك پيشهوا، فەرموو.

بەريز پيشهوا طاهر مصطفى :

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بابه تيك ههيه كه په يوه ندى به گەشتوگوزاره وه ههيه له زۆربهى مادده كان دا سهيرم كرد ئەم بابته تى تيدا نييه، ته قريبه ن نزيكهى (300) گوند زياتر له هەرئىمى کوردستان هەن كه له باشتريين ناوچه گەشتوگوزار يه كانى هەرئىمى کوردستان، دهيان ههزار ههلى كار دروست دهكەن نهك ههزاران، زۆربه يان دهكەونه مه نتيقهى بادينه وه، به تاييهت ئەوانهى كه له (ئاميدى) و ئەوهى كه له (هرو) ههيه له هيج شويئيكى دونيا نييه ئەو جوانيه و كەش و ههواى كه له وئى ههيه، بهلام بوونه ته ناوچهى شه ر و ناوچهى بۆردومان و كيشه يه كى زۆريان بۆ خه لكى كوردستان دروست كردوه، جگه له وه له رووى داراييه وه زيانيكى گه وره يان به هەرئىمى کوردستان

گەياندوو، جگە لەوہی ئەو گەشتیارانہی کہ دەچنہ ئەو شوینانہ سەلامەتی ژيانان پارێزراو نيبه، يەكسەر لە ژێر مەترسی تۆپ و تەيارە و فرۆكە و ھېرشدان، چۆن تەعامول لەگەڵ ئەو حالەتە دەكری یەعنی؟ ئایا بەپێی یاسا داوا لە حكومەتی ھەریمی كوردستان بكریت كە سەلامەتی ئەو گەشتیارانە پارێزێ كە نزیك دەبنووە لەو ناوچانە؟ ئایا داوا لەو ھیزانە دەكری كە ھاتوونەتە ئەو ناوچانە بكشێنەوہ؟ بۆ ئەوہی كە خەلكی ھەریمی كوردستان بتوانی لەو ناوچانەدا ھەلی كار دەستەبەر بكات، حەزم دەكرد لە ناو یاساكە ئاماژە بەك بەمە بكریت، سێ سەد گوند كەم نيبه كە ھەموویان ناوچەي گەشتیارین و لە ژێر مەترسی تۆپ و بۆردومانان، سوپاس.

بەرپز د. رێواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ زۆر سوپاس كاك پێشەوا، مامۆستا أبوبكر، فەرموو.

بەرپز أبوبكر عمر عبدالله:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

من پێشنیار دەكەم ماددە (5) و (6) بكریت بە يەك، چونكە ھەمووی باسی مۆلەتە، مۆلەت ھەم لە دەستە و دواتریش لە ماددە (6) دا باسی پارێزگاكان و ئیدارە سەربەخۆكان دەكات، بۆیە ئەو پێشنیاری منە، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رێواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ، سوپاس مامۆستا أبوبكر، ماددە (6) بخویننەوہ بەرپزان، فەرموو.

بەرپز جلال محمد أمين:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددە (6):

1- داواكاری مۆلەتی وەرگرتنی كارکردنی دامەزراوہی گەشتیاری پێشكەش بە بەرپۆبەرایەتیبە گشتیبەكانی گەشتوگوزار لە پارێزگاكان و ئیدارە سەربەخۆكان دەكریت.

2- ماوہی مۆلەتی ھاتوو لە بڕگەي يەكەمی ئەم ماددەيە دوو ساڵە و شیاوی نوێكردنەوہیە.

3- دەستبەرداربوون (تنازل) لە مۆلەتی دامەزراوہی گەشتیاری بۆ دامەزراوہیەكی ديكە تەنھا بە رەزامەندی دەستە دەبێت.

بەرپز د. رێواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپزان كی قسەي ھەيە لەسەر ئەم ماددەيە؟ بەرپزان ناوہكانتان دەخویننەوہ: كاك پێشەوا، د.رێبوار، كاك عثمان سێدەری، كاك علی، كاك شەمۆل، شیرین خان، كاك كاروان، كاك دابان، كاك أرشد، مامۆستا عمر، مامۆستا أبوبكر، مژدە خان، د.إسماعیل، كاك سیپان، د.شیركۆ، كەس ھەيە نەماننووسیبی؟ كاك دابان، فەرموو.

بەرپز دابان محمد حسین:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

دەسپێك پشٹیوانی قسەكەي مامۆستا أبوبكر ھەلەدنی دەكەم كە ئەم دوو ماددەيە پەيوەندیان بە مۆلەتەوہ، بكری بە يەك، لە بڕگەي يەكەمی ماددە (6) (داواكاری وەرگرتنی مۆلەت لە كارکردنی دامەزراوہ گەشتیاریبەكان پێشكەش بە بەرپۆبەرایەتیبە گشتیبەكان

دەكرىت) ئەمە تەنیا بۇ داواكارىيە؟ يان بۇ نمونە رەزامەندىيەكەش ھەر لەوئوھ دىتەوھ؟ پوون نىيە، ئەگەر داواكارى ھەر پىويست ناكات ھىن بى، چونكە ئىستا ئالىتەكە واىە ھەموو شوئىنك بەرپووبەراپەتە گەشتوگوزارى ھەيە، لەوئوھ داواى مؤلەت دەكرى، بۇ نمونە لە مەنتىقەى گەرمىانەوھ ناھىلن لە سلىمانى داوا بكات يان لە سلىمانىيەوھ بى لە ھەولپىر داوا بكات، لە ماددەى (۳) (دەستبەردارىوون) (تنازل) لە مؤلەتەى دامەزراوھى گەشتىارى بۇ دامەزراوھىەكى دىكە.. ئەم بىرگەيە داواكارم كە لابرى، چونكە ناكرى بە ياساىى ئىمە ئەو صەلاحياتە بدەين بە كۆمپانىيەك كە مؤلەتەكەى بفرۆشیتەوھ بە كۆمپانىيەك و دەستى لى ھەلبىگرى، پىويست ناكات چونكە ئەزموونى ناخۆشمان ھەيە لە ئىستىسمار، لە شوئىنەكانى تر، كە ئەو مؤلەت فرۆشتەنە پىشېنەيەكى خراپى ھەيە، دووبارە نەبیتەوھ، سوپاستان دەكەم.

بەرپىز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلن زۆر سوپاس، كاك كاروان، فەرموو.

بەرپىز كاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەناوى خودا.

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

وھللا من چەند ئامارىكم كۆكردۆتەوھ لەسەر دەستەى گەشتوگوزارى ھەرىمى كوردستان، بۇ ئەوھى بزائىن لە ھەرىمى كوردستان چ مەئساتىكى گەورە لە بوارى گەشتوگوزاردايە، لە كاتىك دا كە ھەرىم پىموايە كە ھەرىمى كوردستان شوئىنكى زۆر زۆر باشە بۇ ئەوھى كە دەكرا داھاتىكى زۆر زىاترمان لەو دەستەيە ھەبوايە....

بەرپىز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك كاروان لەسەر ماددەى (۶) قسە بكە.

بەرپىز كاروان عبدالرحمن عبدالله:

لەسەر ماددەى (۶) قسە دەكەم بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان، ئەگەر ماددەى (۶) نەبوو مايك داخەرەوھ وھك ھەمىشە، دەستەى گەشتوگوزار لە ھەرىمى كوردستان كېشەى مؤلەت يەككە لەو كېشانەى كە لە زۆر لە پىرۆژەكانى وەبەرھىنان ھەيە لە ھەرىم، لە گەشتوگوزارىش بە ھەمان شىوھ، ھىوادارم لىژنەى بەرپىز ئاسانكارى بە شىوھىەك بكات كە زۆر زۆر زۆر ئاسانكارى ھەبىت، بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان، داھاتى گەشتوگوزار لە ھەرىمى كوردستان لە ھەولپىر بۇ چەند سالىك وھرمگرتوھ ئەوھى كە ئامارى رەسمىيە (۷۷۰) مىيۇن دىنار بوو، لە سلىمانى مىليارىك دىنار بوو، لە دەۆك (۴۱۷) مىيۇن دىنار بوو، لە گەرميان (۱۹) مىيۇن دىنار بوو، ئەمە بە دىنارە بەم رەقەمانە، واتا سالى (۲۰۱۸) ئىمە چوار مىليار دىنار داھاتى گەشتوگوزارمان بوو، سالى (۲۰۱۹) سى مىليار، سالى (۲۰۲۰) كە دەبوايە زىاد بىت بەداخوھ كۆرۇناش بوو دەكرى رەچاوى ئەوھش بكرىت دوو (۲۲۷۱۳۱۴۰۰۰) دوو مىليار و دوو سەد و ھەفتا و يەك مىيۇن و سى سەد و چوار دە ھەزار دىنار بوو، يەنى موتابەعە بكە سالى بە سالى كەم دەكات، (۲۰۲۱) یشم لايە، بەلام دەقىق نىيە ئامارەكە بۇيە لىرە باسى ناكەم، بەشدارى داھاتى گەشتوگوزار لە كۆى داھاتى ھەرىمى كوردستان (۷%) كە ئەمە خۆى كېشەيەكى زۆر زۆر گەورەيە، ئەمە ھۆكارەكەى چىيە؟

ھۆكارەكەي كە ئاسانكارى ناكرىت، ھۆكارەكە ئەوھىيە كە مۆلەتەكان زەحمەتن، ھۆكارەكەي ئەوھىيە كە گرنگى پى نادىر، ھۆكارەكەي ئەوھىيە كە حكومەت خۇي دەستپىشخەرى ناكات بۇ ئەو بابەتە، من پىشنىياز دەكەم مۆلەت ھەر باس نەكرى، بە شىوھىيەك بىت كە ئەوھىيە ئاسانكارى بۇ بكرىت كە خەلك ھان بدرىت لە گەشتوگوزار لە ھەرىمى كوردستان، پرۆژە دروست بكات، چونكە ئىمە شوپىنى زۆر باشمان ھەيە، بەلام فەرموو شوپىنمان ھەيە جاددى بۇ ناچى، شوپىنمان ھەيە كارەباي بۇ ناچى، شوپىنمان ھەيە ئاوى زۆر سازگار و باشى لىيە ئىستىغلال نەكراوہ ئاوى بۇ خەلك، يەنى ئەوانە ھەمووى ھۆكارن كە گەشتوگوزار لە ھەرىمى كوردستان داھاتى بەم شىوھىيە كەم بىت، كە پەيوھىدى بە مۆلەتەوھەيە، پەيوھىدى بە ئاسانكارى حكومەتەوھەيە، بۇيە تەكا دەكەم ھەموو ئاسانكارىيەكى بۇ بكرىت و بە تەواوى پىشتىوانى قسەكانى كاك دابانىش دەكەم بۇ برگەي سىيەم، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، د. رىبوار، فەرموو.

بەرىز د. رىبوار عبدالرحىم عبدالله:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

دەستبەردار بوون لە مۆلەتى دامەزراوھىيەك بۇ دامەزراوھىيەكى تر لە چوارچىوھى بلىين لە كەرتى گەشتوگوزاردا بابەتلىكى گرنگ و ھەستىيارە، ئەگەر زۆر ورد نەبىنەوھە لىي و ئەگەر بە گوپىرەي رىنمايى و ھەندىك زەوابت نەبى رەنگە گەندەلى دروست بكات، ناكرىت ئەو دەسەلاتە بدرىتە دەستە بە بى رىنمايى، چونكە جارى وا ھەيە دەستە بە گوپىرەي مىزاجى خۇي بەرژەوھىدى شەخسى يان بەرژەوھىدى چۆن بلىم بە گوپىرەي مەصلەھەتلىكى ماددى بۇي بكات، بۇيە دەبى زەوابت ھەبى و رىنمايى ھەبى، ناكرى ئاوا والا بى، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى سوپاس، كاك پىشەوا، فەرموو.

بەرىز پىشەوا طاھر مصطفى :

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە مەسەلەي تەنازول پالپىشتى لە قسەكانى ھاورپىم كاك دابان دەكەم، ئەوى دىكە كە باسى مۆلەتى دوو سال دەكات، ئەگەر كەسك بىت لە پرۆژەيەكى گەشتىيارى دا بۇ نمونە (۱۰) مليون دۆلار خەرج بكات يان زىاتر خەرج بكات، كە پرۆژەيەكى گەورەي ستراتيچى بىت، بە دوو سال دەتوانى چى بكات يەنى؟ يەنى چۆن ھانى دەدەي ئەگەر دوو سال مۆلەتى پى بەدى بۇ ئەوھى پرۆژەيەكى مەسەلەن بىست مليون دۆلارى بكات لە ھەرىمى كوردستان دا؟ بۇيە دەستكارىيەكى ئەو سالە نازانم چۆن دەكرىت، برادەرانى لىژنە ئەگەر تەوزىچىك بەن، سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى سوپاس كاك پىشەوا، كاك ارشد، فەرموو.

بەرپز ارشد حسين محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

مىنىش پشتىگىرى لە قسەكانى كاك پيشهوا و كاك دابان دەكەم لەسەر بىرگەى سىيەم، ھەروەھا پىم باشە ئەم دوو سالە زىاد بىرى، يەنى ناكىت كاپرايەك مە صرفىكى زۆر لە پىرۆژەيەك بىكات و بۆ دوو سال بى، لەوانەيە نەكاتن، ئەگەر ئەو موددەيە زىاد بىرى بەلەيەنى كەم (۵) سال بۆ (۱۰) سال بى، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى سوپاس، شىرىن خان، فەرموو.

بەرپز شىرىن امين عبدالعزيز:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۶) بىرگەى (۱) و (۳) قسەكانى من لەلەين كاك دابانەو كرا، بۆيە پشتىگىرى لە قسەكانى دەكەم، سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى، كاك عثمان سىدەرى، فەرموو.

بەرپز عثمان كرىم سوارە:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

دىارە ماددەى (۶) بىرگەى (۲) ماوەى مۆلەتى ھاتوو لە بىرگەى يەكەمى ئەم ماددەيە دوو سال و شىواى نوپىكردەنەو، ئەم دوو سالە زۆر كەمە، ئەگەر بىرىت بە چوار سال يان پىنج سال، كەمتر نەبى، پشتىوانى لە قسەكانى كاك پيشهوا، كاك كاروان، كاك دابانىش دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى، كاك على حەمە صالح، فەرموو.

بەرپز على حەمە صالح طە:

بە ناوى خواى گەورە.

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

و پىراى پشتىوانىم لە قسەكانى كاك دابان، ماددەكە بەم شىوئەيە من رىك دەخەمەو، خالى يەكەم و تا ھەنگاوى يەكەم وەلام دانەو، و تا كۆمپانىا دى پيشكەشى دەكات، پىويستە مۆئەسسەساتى حكومەت وەلامى خواستەكەى بداتەو، بە قبول يان قبول نەكردن، كە پىموايە پىويستە لە ماوەى مانگىك دا وەلام بدىتەو، چونكە ئىستا ھەندى مامەلە ھەيە سالىكى پى چوو، خالى دوو ھەم ئەو بۆ تەواو كىردنى پىرۆژەكە نىيە، بۆ دەستپىكردنى پىرۆژەكەيە، چونكە لە خالى يەكەم دا كە تۆ وەلام درايتەو ئىتر كاتى پىرۆژە، ماوەى پىرۆژە، كولفەى پىرۆژە، ھەمووى دىارى كراو، من پىموايە دوو سال يەكەىك زەوييەك وەرگى، يان شوپىنىكى بۆ دىارى بىرى و دەست بەكار نەبى زۆر زۆر، پىويستە لە ماوەى سالىك دا بى و بۆشى دىرۆژ نەكرىتەو، يەنى ئىستا ئىمە ئەو گىرغەمان ھەيە لە چەندىن شوپىن، پىرۆژە ھەيە ماوەيەكى ئىجگار زۆر، دەست بەكاربوون ناكىرى و بۆى دىرۆژ دەكرىتەو، خالى سىيەم كە پشتىوانى كاك دابان دەكەم، بەم شىوئەيە داپىرۆژىتەو،

رېڭگە نەدرى بە تەنازول كىردىن، با مۆلەتەكە ھەلۈە شىتەو، يەككىكى تر ئەگەر دەرفەتى ھەبى خۇي دەبى دىسانەو تەقدىمى مۆلەت بىكەتەو، پىيى بدىتەو چۈنكە تۆ دوو سال نەتوانى تەواوى بىكەى دوايى برۆي بىفرۆشيتەو بە يەككىكى تر و مۆلەت و زەويىيەكە و ئەوانە، ئەمە ئىستا بوو بە رېڭگىيەكى گەرەى فەساد، من مۆلەتم لايە خۆم دەستىنوسى مامەلەكەم لايە دەستىنوس، بەس مۆلەتەكە بە سى مىيۆن دۆلار فرۆشراو تەو.

بەرپىز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى، بەرپىزان، ئەندامانى بەرپىزى پەرلەمان، ئەگەر بىگەرپىنەو بۆ پىناسەكان ئىمە لىرە باسى دامەزراوۋى گەشتىيارى دەكەين، باسى پرۆژەى گەشتىيارى ناكەين، دامەزراوۋى برىتى يە لە كۆمپانىيا، لە نووسىنگەكانى گەشتوگوزارى، لەگەل ئازانسەكان، يان وەكالات و برىكارەكانى گەشتوگوزارى، كۆمپانىياكان ئەسلەن دەبى سالانە مۆلەتى كاركردىن تازە بىكەنەو، نەك دوو سال جارى، ئەمان حافزىيىكان داوۋە لىژنەى بەرپىز و لىژنەى ياسايى، بەوۋەى كە بۆيان كر دوو بە دوو سال بۆ ھاندان، بۆيە با تىكەلى نەكەين لە نىوان دامەزراوۋى گەشتىيارىيەكان و پرۆژە گەشتىيارىيەكان دا، كاك سىيان، فەرموو.

بەرپىز سىيان سالم حسن:

بەرپىز سەرۆكا پەرلەمانى.

ھەرچەند رپوونكردىنا تە تەمام بوو، ئاخافتن بۆ مە نەھىلا، چۈنكى رپوونكردىنە كال جھى خۇدا بوو، بەس من دقئىت ئاماژە بوئ چەندى بدەم كو ماددى (6) برگا دووئ ژ بۆ يەكى ئەو رپوتىنات نى كرنا مۆلەتى دا ھەر چەند مەھەك پى چوو ھەتاكو مۆلەت بھىتە نى كرن، رسووماتىن زىدە تىنە دان، لەورا پىشنىيار دكەم ل كۆمبونا لىژنەى دا مە ئاماژە ب وئ چەندى دا كو ئەف مۆلەتە ژ بۆ سى سالان بىتن، چۈنكى سالەكىدى رپوتىناتىت جىبەجى كرنا دەبى بە چىتن و رسوومات و باجىت زىدە دىتن، ئەگەر سى سال بىتن، دى گونجاوتر بىتن ژ بۆ وئ موئەسەسى، دەستخۇش زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، د. شىركۆ، فەرموو.

بەرپىز د. شىركۆ جودت مصطفى :

بە ناوى خواى گەرە.

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشتىگىرى لە وتەكانى كاك ابوبكر و كاك دابان و كاك كاروان و كاك ارشد و شىرىن خان و كاك على ھەمە صالح دەكەم بۆ مەسەلەى لابرندى برگەى سىيەم، ئەم سىيەمە تەنازول كىردن لە مۆلەت، بەرپىزان، يەئنى دەرگىيەكى گەرەيە بۆ يارى كىردن بە شىوازيكى نادروست، بەو مۆلەتە، با دامەزراوۋى گەشتىيارىش بى، لە دامەزراوۋى گەشتىيارىش دا ئەو زۆر رپوويداۋە و زۆر رپوودەدات، بۆيە لەگەل ئەو دەم كە برگەى سىيەم ھەر لابرى ئەسلەن، بۆ ئەوۋەى ئەو دەروازەيە نەكرىتەو بە ھىچ جۆرە پىشلىكارىيەك.

بەرپىز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى سوپاس، مامۇستا عمر، فەرموو.

بەرپز عمر عبدالله فتاح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من سى تېيىنىم ھەيە، يەكەمىيان پىشتىگىرى لە قسەكانى مامۇستا أبوبكر و كاك دابان و كاك كاروان و وابزانم يەك دوو بەرپكى دىكەشى ھاتە سەر، منىش ھەمان مولاھەزەى كاك پىشەوام ھەبوو لەسەر ئەو دوو سالە، خو ئەگەر بۇ نمونە تىچوويەكى زورى ھەبىت لە دامەزراندنى ئەو كۆمپانىيە، يان ئەو دامەزراوہ گەشتىارى يە، ئايا دوو سال قابىلى ئەو ھەيە درپز نەكرىتەوہ؟ ئەو كەسە زىانى گەورە دەكات، ئەو ھە كاتى درپز نەكردنەو ھيدا كىشەيە، خالىكى تر ئەو كىشەيەى كاك على باسى كرد من پىشنىار دەكەم بە برگەيەك بەم جورە زياد بكرى، ئەويش ئەو ھەيە (تا سالىك تىپەر نەبىت بەسەر كار و چالاكى كردارى دامەزراوہى گەشتىارى دا مافى فرۇشتەوہى نەبىت)، زور سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زور سوپاس، كاك شەمۆل، فەرموو.

بەرپز شەمۆل اشين صابر:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (٦) خالى (يەكەم) پىشتىگىرى لە قسەكانى كاك دابان دەكەم كە بۇ وەرگرتنى مۆلەتى كاركردنى دامەزراوہيەكى گەشتىارى پىويستە لە قەزاكائىش بەرپوبەرايەتى گەشتوگوزارمان ھەيە، پىويستە ئاراستەى ئەو بەرپوبەرايەتییانە بكرى ئەوان ئاراستەى بەرپوبەرايەتییە گشتییەكان بكەن، سەبارەت بە خالى (٣) يەمىش پىشتىوانى قسەكانى كاك دابان دەكەم لابرردى ئەو خالى (٣) يەمە، زور سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زور سوپاس، كاك ھىقىدار، فەرموو.

بەرپز ھىقىدار أحمد سلمان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

دەستم ھەلگەرد وامزانى بۇ عەرزەكەيە، چونكە ويستم موناھەشە لەسەر ئەو بەكەين، ئيمە ياساى ژمارە (١) سالى (٢٠٢١) ياساى كرپىن و فرۇشتنى مال و مولكى دەولەت ھەيە، يەعنى نەك دەستە كەس ناتوانى بە كەيفى خوى بە وەرەقەيەكى كاك (على) باسى كرد بە سى مليون دۇلار بفرۇشيت، يەعنى ئەو بابەتەى برادەران ترسيان لەسەر ھەيە ئەسلەن بە قانون لەم پەرلەمانە دەرچووہ، ئەو رېگايەى لە ھەموو ئەو گەندەليانەى كە پىشتر دەكرا گىراوہ، بۆيە ويستم بەو بەشدار بم، سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، مامۇستا أبوبكر، فەرموو.

بەرپز ابوبكر عمر عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

منيش تېبىنىم لەسەر خالى (دووهم) ھەبوو كە دوو سال زور كەمە، خومان دەزانين ئەو ولاتەى ئيمە رۆتينات و ھينان و بردن چەند زورە، لەبەر ئەو ە من پيشنيار دەكەم بكریت بە چوار سال، پشتگيرى كاك (دابان) یش دەكەم كە خالى (۳) لابرى، زور سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

زور سوپاس، مژدە خان، فەرموو.

بەرپز مژدە محمود محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتيوانى قسەكانى ماموستا ابوبكر دەكەم كە ماددەى (۵) و (۶) ليك بدرى مادام بابەتەكە ھەرگرتنى مۆلەتە، سەبارەت بە برگەى (دووهم) یش پشتيوانى ھەموو ئەو بەرپزانە دەكەم كە باسى ئەو دوو سالە دەكەن، زور كەمە و بكرى بە چوار سال، سەبارەت بە برگەى (۳) ەميش لابرىت، سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس مژدە خان، د. اسماعيل، فەرموو.

بەرپز د. اسماعيل على طه:

بسم الله الرحمن الرحيم.

بەرپز سەرۆكا پەرلەمانى.

تېبىنيا من ھەى ئەز پشتگيرى ل كاك (سيپان) ى دەكەم و ھەموو برايت كو گوتى دوو سال كيمن، چونكى گەلەك باج و رسومات و ئەو چنە گەلەك مەصرف دچيتە سەر، خودانەت شەريكا، تېبىنيا منا دووي پشتەفانيا وان دەكەم ئەوى گوتيبە ئەف ماددا بيتە لادان، دەستبەردانبوون ئان (تنازل)، پشتەفانيا د. شېركۆ دەكەم، على حەمە صالح، ابوبكر، برايت دابان، خوشكە مژدە، چونكى راستى ئەقە ھەرگەھەكى گەندەلى بەرفرە دى قەكەت ئيجازە شيانى دكەن خودان دەسەلاتە، شيانى تەى ئيجازا مۆلەتا تشتى ھەرگرين، ئيدى دى تەنازولى بۆ ھيدى ھيدى دكەت بەرامبەر ماددەكى مەزن و ئەقە واقيعەن ھەرگەھى فەسادى ە، ھەرگەھى گەندەليە، دقپت ئەم پەرلەمان پىكى نەدەينە وان پىكىت كو گەندەلى تيرا بيتە كرن، سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى سوپاس، ماددەى ھەوت بەرپزان، فەرموو.

بەرپز جلال محمد أمين:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۷)

دامەزراوھى گەشتيارى پابەند دەبيت بە:

۱- پيادەکردنى چالاكيبەكانى بە گوڤرەى تايبەتمەندى دياريكراو لە مۆلەتەكەى دا.

۲- پيدانى زانيارى لە رېگەى بەرپوبەرايەتى ە گشتيبەكانيبەو ە دەستە ھەربارەى پلان و پروگرامە گەشتياريبەكان پيش جيبەجى کردنيان.

۳- پیدانی زانیاری به دهسته له باره‌ی گه‌شتیاران و هه‌ر زانیارییه‌کی دیکه که په‌یوه‌ندی‌دار بی‌ت به‌گه‌شتوگوزار له‌رېښه‌ی به‌رېو‌به‌رایه‌تی یه‌ گه‌شتییه‌کانه‌وه‌ه‌گه‌ر ده‌سته به‌ نووسراو داوای بکات.

۴- ئاسانکاری به‌مه‌به‌ستی چاودېری و پشکنین.

۵- به‌گه‌رڅه‌ستی ده‌سته‌ی کاری ناوځوویی به‌رېژه‌یه‌که‌که‌له (۷۵٪) که‌متر نه‌بی‌ت، جگه‌له‌و پرۆژانه‌ی که‌ پیو‌یستی به‌ پسیو‌ری تاییه‌ت و ده‌ستی کار و شاره‌زا هه‌یه، به‌مه‌رچیک‌له‌هه‌رېمی کوردستان بوونیان نه‌بی‌ت.

۶- هه‌ر پابه‌ندییه‌کی دیکه که‌به‌رېنمایي رېکده‌خری‌ت یان ده‌سته‌گرېبه‌ستی نیوانیان زیاد ده‌کات.

به‌رېژ د. رېواز فائق حسینی / سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

به‌لئ به‌رېزان کئ ده‌یه‌وئ قسه‌ بکات له‌سه‌ر ئه‌م ماده‌یه‌؟ به‌لئ، کاک شیخ‌ضا‌هر، پرۆژان خان، کاک چیا، شیرین‌امین، شیرین‌خان، کاک فیصل، کاک کاروان، کاک شه‌مۆل، مامۆستا عمر، سه‌رچنار خان، د.شیرکو، کاک سیپان، د.إسماعیل، لیزا خان، کاک زیاد، مامۆستا أبوبکر، کاک زیاد، فه‌رموو.

به‌رېژ زیاد جبار محمد:

به‌رېژ سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

سه‌باره‌ت به‌ خالی (۵)ی ماده‌که‌ لیره‌ شته‌کی دیکه‌له‌و پرۆژانه‌ی که‌ پیو‌یسته‌ پسیو‌ریان ده‌لئ (جگه‌له‌و پرۆژانه‌ی که‌ پیو‌یستی به‌ پسیو‌ریان هه‌یه‌ و ده‌ستی کار و شاره‌زا هه‌یه)، ئه‌مه‌ شه‌رعییه‌تیک‌ده‌دات به‌وه‌ی که‌ئه‌و له (۷۵٪)ه‌ نه‌یسته‌رئ، له‌به‌ر ئه‌وه‌ئه‌و پسیو‌ری تاییه‌ت و ده‌ستی کاری شاره‌زا با‌بکه‌و‌یته‌ زیمنی له (۲۵٪)ه‌که‌، نه‌که‌ئه‌وه‌که‌له (۷۵٪)ه‌که‌ بی‌که‌ئه‌مه‌ شه‌رعییه‌ت ده‌دات که‌ ده‌ستی کاری ناوځوویی به‌کار نه‌بی‌ت، زۆر سوپاس.

به‌رېژ د. رېواز فائق حسینی / سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

به‌لئ کاک زیاد ده‌ستخۆش، کاک فیصل، فه‌رموو.

به‌رېژ فیصل عباس عولا:

به‌رېژ سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

ماده‌ی (۷) دامه‌زراوه‌ی گه‌شتیار یابه‌ند ده‌بی‌ت که‌ پیکهاتووه‌له‌ شه‌ش خال، من ده‌مه‌وئ به‌م شیوه‌یه‌ خالیکی بۆ زیاد بکری‌له‌ خواره‌وه‌ (به‌گه‌رڅه‌ستی ده‌ستی کاری ناوځوویی له‌ پرۆژه‌ گه‌شتیاره‌گه‌وره‌ و فراوانه‌کان دا بۆ ده‌رچووانی به‌شه‌کانی گه‌شتوگوزار له‌ زانکو و په‌یمانگانانی هه‌رېمی کوردستان) به‌رېژه‌یه‌کی گه‌نجاو که‌ بیته‌مایه‌ی به‌کارخستن و دۆزینه‌وه‌ی هه‌لی کار بۆ ده‌رچووانی کۆلیژ و په‌یمانگان.

به‌رېژ د. رېواز فائق حسینی / سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

به‌لئ کاک فیصل سوپاس، کاک شه‌مۆل، فه‌رموو.

به‌رېژ شه‌مۆل اشین صابر:

به‌رېژ سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

سه‌باره‌ت به‌ ماده‌ی (۷) خالی (۵) پشتیوانی له‌ قسه‌کانی کاک زیاد ده‌که‌م، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى سوپاس، شيرين خان، شيرين أمين، فرموو.

بەرپز شيرين أمين عبدالعزيز:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۷) بېرگەى (۵) (بەگەرخستنى دەستەى كارى ناوخۆىى بە رېژەيەك كە لە (۷۵٪) كەمتر نەبېت، جگە لەو پېرۇژانەى كە پېويستى بە پىسپۆرى تايبەت و دەستى كار و شارەزا هەيە، بە مەرجىك لە هەرىمى كوردستان بوونيان نەبېت) منىش پشتگىرى لە قسەكانى بەرپز كاك زياد دەكەم، دلنباين بە بيانوى رېژەى (۷۵٪)ەكە كەم دەكرېتەو بە بيانوى دەستى كارى شارەزا، بۆيە پشتگىرى لە قسەكانى بەرپز كاك زياد دەكەم.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى سوپاس شيرين خان، دەستتان خۆش بئى، كاك كاروان، فرموو.

بەرپز كاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۷) بېرگەى (۵) وېراى پشتيوانىم بۆ قسەكانى كاك زياد دەمەوى پرسيارىك بكەم، كاتىك كە باس لە (۷۵٪) دەكرئ ئەمەى ترى بۆ پىسپۆرى بەجئ دەهئلدريئ، خۆ ئيمە باسى مەجالى نەوت ناكەين ئيمە موهەنديسيكى جيؤلوجيمان بوئت، باسى بابەتى گەشتوگوزار دەكەين، يەئنى (۲۵٪) بۆ خەلكانى پىسپۆر بۆچى بەجئ دەهئلدريئ؟ يەئنى سەيرى كە لە هەرىمى كوردستان ئەو ئامارانەى كە بەردەستن، من چەند رۆژىك لەمەوبەر كە بە ئامادەبوونى بەرپز وەزىرى بازارگانى ئامارەكم خستەروو كە دەستى كارى بيانى لە هەرىمى كوردستان لە كۆمپانياكان بەتايبەتى و لە كۆمپانيا ناوخۆكانىش، يەئنى زۆر زۆرە، تىكراى مووچەكەشيان نزيكى هەزار دۆلارە، رېژەى بەشدارىكرديشيان لەو كەرتانە نزيكى (۸۰٪)يە، لە كاتىك دا كە لە هەرىمى كوردستان دەيان و هەزاران گەنجى بىكارمان هەيە، وېراى ئەوئى كە پىموايە ئەوئى كاك فيصل باسى كرد كە تەواو پشتيوانى دەكەم، ئەو بېرگەيەشى بۆ ئىزافە بكرئ، ئەولەويەت بدرئ بە دەرچووانى گەشتوگوزارى زانكو و پەيمانگاكان، بەلام لە هەمان كاتيش دا ئەم (۷۵٪)ە زياد بكرئ، يەئنى بكرئ بە (۸۵٪)، بكرئ بە (۹۰٪)، چونكە گەشتوگوزار نەوت نبيە تا بلئى خەلكى پىسپۆرى بۆ دئىنم لە دەرەوئە جيؤلوجى يە يان كەسيكى شارەزايە لە مەجالى خاك، يان لە مەجالى نەوت بۆ دەرھيئان، يان موهەنديسيكى بيانى يە، ئەمە شتىكى گەشتوگوزارە، پىموايە كۆمپانيا محەلييەكانىش دەتوانن ئەوئە بكەن، رەنگە بە رېژەى (۱۰٪) خەلكى پىسپۆر و تايبەتى بوئت، ئەو رېژە دەكرئ بە جيئبھئلدريئ، بۆيە من پيشنياز دەكەم بە دوو بېرگە يەكەمىيان (۷۵٪) بكرئ بە (۸۵٪) بۆ (۹۰٪)، ئەوئى كاك (فيصل)يش ئەولەويەتى بدرئ بە دەرچووانى گەشتوگوزار و زانكو و پەيمانگاكان، زۆر زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، كاك چيا، فرموو.

بەرپز چيا حميد شريف:

بەرپز سەرۆكا پەرلەمانى.

خالەك كو مقيا به حس بكم پيشتريش كاك جلالى به حس كرل خاله كا دى، به لى من هه مان خال زىده بكه تن ل قيرى، دامه زراوى گهشتياري پابه ند دبیت به ريزگرتن له دابونه ريتى كومه لايه تى و تايبه ته مهنديت ده قهرى، هه ر ده قهره كى تايبه تمه نديا خو و دابونه ريتى خو هه يه، كۆمپانياي گهشتياري بيته ته كليف كرن كو ريزل فان دابونه ريتا بيته گرتنى، ئەف خاله ژى يه كهم خال بيته زىده كرنى، زور سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

زور سوپاس، كاك شيخ ظاهر، فەرموو.

بەرپز ظاهر محمد على:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

تیبينى منيش به هه مان شيوه له سەر برپگه ي (5) به گه پخستنى ده سته ي كارى ناوخويى به ريزه يه ك كه له (75%) كه متر نه بيت، جگه له و پرۆژانه ي كه پيوستى به پسپورى تايبه ت و ده سته ي كار و شاره زا هه يه، به مهرجيك له هه ريئى كوردستان بوونيان نه بيت، منيش پيشنيار ده كهم ئەو ريزه يه زياد بكرىت، بكرىت به (90%)، پشتگيرى قسه كانى كاك كاروان و كاك فيصلش ده كهم، زور سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

به لى زور سوپاس، ليزا خان، فەرموو.

بەرپز ليزا فلك الدين صابر:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

منيش تيبينيم له سەر هه مان برپگه هه يه، برپگه ي (5) له مادده ي (حه وته م)، بويه پشتگيرى له قسه كانى كاك زياد و كاك شه مؤل و شيرين خان و كاك كاروان ده كهم، ئەگه ر بيت و ئەم مهرجه دابنرئىت به وه ي كه پيوست بكات كه پسپورى بيانى به يئيرى بو هه ريئى كوردستان له سەر بابته تى گه شتوگوزار، ئەوه و ابزانم ئەو دامه زراوانه ده ستر او وه ده كه ين بو ئەوه ي ده سته ي كارى خو مالى وه لا بنرئىت و تۆزئ ئيه مال بكرى، بويه باستر وايه به م شيوه يه بنووسين (به گه پخستنى ده سته ي كارى ناوخويى به ريزه يه ك كه له (75%) كه متر نه بيت). هه ر ئەوه نده ي لى بنووسين، ئەوى تر (25%) ده مينئته وه، ته بيعى ئەو (25%) هه ش كۆمپانياكان، دامه زراوه كان ده توانن سوود له خه لكى شاره زا و پسپور له دهره وه وه رىگرن، زور سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

به لى زور سوپاس.

بەرپز د. هيمن أحمد حه مه صالح / جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

كاك د. شيركو، فەرموو.

بهريز د. شيركو جودت مصطفى :

بهريز سهروكي په رله مان.

سه بارهت به ئه م مادده يه، مادده ي (۷) برگه ي (۶) باس له وه ده کات که هر پابه ندييه کي دیکه که به رينمايي رپکده خريت، بويه ئه م شه شه مه مه تاتيه تيك ده دات به وه ي که پابه ندي تر به بي ديارى کردنى داوا بکړي له دامه زراوه گه شتياريه کان، بويه پيموايه لابرېت باستره وه که له وه ي ناوا بمېنېته وه به مه تاتي مامه له ي له گه ل دا بکړي، سوپاس.

بهريز د. هيمن احمد حه مه صالح / جيگري سهروكي په رله مان:

کاک سپان، فهرموو.

بهريز سپان سالم حسن:

بهريز سهروكي په رله مان.

مادده ي (۷) (چوارهم) داخزي دکه م بهيت لادان، چونکي ل ماددا (۸) (سييه م) هه مان نفيسان هه يه و هه مان گوتن ديار دکه تن، له ورا پيشنيار دکه م (چوارهم) بهيته لادان، چونکي ماددي (۸) (سييه م) دا هه يه، هه روه سا ژ بو ماددي (حه فت) (پينجه م) پشتگيريا کاک فيصل و کاک کارواني دکه م، ماددا (۶) پشتگيريا د. شيركو دکه م، هه روه سا دخازم مادده يه که لي بهيته زياد کرن، مه دامه زراوه گشتي دانه، هه موو ئاسانکاريه که دي ژ بو ديته کرن، لي گرنگيا نه وه چاوانيا مارکيتينگ کرنا جيهين گه شتياري، ژ بويه کيکي بشپتن هاندانه کا زياتر بکاتن ژ بو سه رنجا راکيشانا جهين گه شتياري ژ بو هاوولاتيين بياني ژي بشپت بيته ناخويا هه ريما کوردستاني و نه ف جهين گه شتياري سوودمه ند بين ژ هاتنا وان گه شتيار، له ورا به گرنگي دبينم خاله کا ب قئ رهنگي نفيسا ئاراسته ي ليژنه ي که م ژ بو هاندانا هينانا گه شتيارين بياني ژ بو ناوچه ي گه شتيارين هه ريما کوردستاني، زور سوپاس.

بهريز د. هيمن احمد حه مه صالح / جيگري سهروكي په رله مان:

کاک عمر، فهرموو.

بهريز عمر عبدالله فتاح:

بهريز سهروكي په رله مان.

من به نيسبه ت برگه ي (پينجه م) به راستي پشتگيري قسه کاني کاک کاروان ده که م، ئيمه له پرژه يه کي گه شتياري دا نه توانين ده ستي کوردي خو مالي جي بکه ينه وه، ئه ي نه گه ر لقي کو مپانيه يه کي دروستکردني ئوتومبيل چون ده توانين خه لکي خو مان جي بکه ينه وه؟ بويه له (۱۰۰٪) له گه ل نه وه م ده ستي خو مالي به رپژه يه کي زور به رز ده ستنيشان بکړي، خاليکي تر نه وه يه پرژه گه شتياريه کان ستافه کانيان پابه ند بکړين نه گه ر ته نانه ت له و رپژه يه رپژه يه کيش بيانيشي تيا بوو پابه ند بکړين به فيربووني زماني کوردي، ده چينه هه ندي پرژه، هو تيل، چيشخانه که سي تيا نادوزيته وه زماني کوردي بزاني، زورينه ي غه يري کورده به داخه وه، خاليکي تريش نه وه يه پرژه و شوينه گه شتياريه کان پابه ند بن به پاراستني زمانه فهرمييه کان، زور (menu) له زور چيشخانه زور هو تيل ده چي نه سلن کوردي له گه ل نيه ي، يه عني يان ئينگليزي يه يان عه ربه ي يه به داخه وه، وه که نه وه ي خه لکي کوردستان نه و شوينانه به کار نه هين، يان عه يب بي به کوردي بنووسن، خاليکي تر که من زور زورم به لاوه گرنگه و ايزانم کاک

چيا باسى كرد، كاك جلاليش له ماددهى (٤) باسى كرد، ئوويش ئووهيه ئو شوينانه پابه ند بن به ئادابى گشتى، به دابونه ريتته كوومه لايه تيبه كانى ئم كوومه لگه يه مان، ليژنهى په يوه نديدار چه ز ده كه م زور به جيدى ئم بابه ته وه رگرن، به داخه وه ئيمه له دوو سالى رابردودا بينيمان خه لكى عه نكاوه خوپيشاندا نيان كرد به ده ست ئو هه موو فه ساد و خه راپه كاربييهى روى كردو ته شوينه كانيان به هوى ئو شوينانهى گه شتياربييه وه، له سه رچنار ئيوه ئاگادارن چه ند خه لك بيزاره له شوينانه، له ژير ناونيشانپك دا به ناوى پرؤژهى گه شتياربييه وه شوينپك ده كرپته وه له ناوه وه له شفرؤشى تيدا ده كرپت، بازرگانى به مرؤقى تيدا ده كرپت، قومارخانه يه، به پراستى ئه مانه ده بى رپكبخرينه وه و ده بى رپگه به م جوړه كارا ناياساييانه نه درى، بويه پيشنيار ده كه م كاك لقمان گيان برگه يه ك ئاوا زياد بكن، كه ئو به پرزانه ش باسيان كرد، شوينه كانى گه شتيارى و پرؤژه كان پابه ند بن به پراستنى ئادابى گشتى له چوارچيوه ي بنه ما ده ستووربييه كان و ياسا به ركاره كان دا، زور سوپاس.

به رپز د. هيمن احمد حه مه صالح / جيگرى سه روكى په رله مان:

زور سوپاس، رؤژان خان، فه رموو.

به رپز رؤژان ابراهيم على:

به رپز سه روكا په رله مانى.

ئاخافتنپت من هاتنه كرنى، زور سوپاس.

به رپز د. هيمن احمد حه مه صالح / جيگرى سه روكى په رله مان:

سوپاس، مامؤستا ابوبكر، فه رموو.

به رپز ابوبكر عمر عبدالله:

به رپز سه روكى په رله مان.

خالى (چواره م) دامه زراوهى گه شتيارى مادام نووسيومانه پابه ند بوون مولزه مه خالى چواره م به مه رج و رپكاره كانى چاودپرى و پشكنين، نه ك ئاسانكارى بكات، ده بى ته واوى ئو مه رج و رپكارانه پابه ند بى پيوه يان، له خالى (پينجه م) يش دا به هه مان شيوه پشتگيرى كاك كاروان و كاك زياد و مامؤستا عمر و هاورپياني تر ده كه م كه رپژه كه بكرپته له (٩٠%)، ئو وهى كه په يوه ندى به پراستنى به ها بالاكان و نه ريتته كوومه لايه تيبه كان هه يه پيموايه په يوه ندى به خالى به كه مه وه هه يه (پياده كردنى چالاكيه كانى به گويره ي تايبه تمه ندى دياريكراو له مؤله ته كهى دا به ره چاو كردنى به ها بالاكان و نه ريتته كوومه لايه تيبه كان، زور سوپاس.

به رپز د. هيمن احمد حه مه صالح / جيگرى سه روكى په رله مان:

سه رچنار خان، فه رموو.

به رپز سه رچنار احمد محمود:

به رپز سه روكى په رله مان.

له سه ر خالى (دووه م) و (سييه م) هه ردوو كيان پيدانى زانيارى يه له رپگه ي به رپوبه رايه تى گشتييه وه به ده سته ده رباره ي پلان و پرؤگرامه گه شتياربييه كان پيش جيبه جى كردنى، ئو وه ده توانى له گه ل خاله كهى دواى ئو وه سييه م لابيروى و بنووسرى (هه روه ها پيدانى زانيارى

بەدەستە دەربارەى گەشتياران يان ھەر زانىارىيەكى دىكە)، بۇ ئەوھى بىئى بە يەك خال، خالى (چوارەم) یش ئاسانكارى بە مەبەستى چاودىرى و پشكىن، تۆزى مەعناكەى نادا بەدەستەو، ئەگەر ئاسانكارى كردن بى بۇ مەبەستى چاودىرى كردن و پشكىن ئەوھى باشتەر، خالى (پىنچەم) یش ئەو رېژەيە منىش ھاورام لە (۷۵%) ھوھ بىكرىتە (۹۰%)، ئەوھى ترىشى ھەر لىبرى، چونكە دەقى مەتاتى ناكرى لە ناو ياسا بىت، خالى (شەشەم) یش كە تۆ پابەندىيەكانت بەم پىنچ خالە ديارى كر دوو، بۇ يەك خالىكى مەتاتى دادەنرى ھەر پابەندىيەكى دىكە، ئەگەر ھەيە لىرە ئاماژەى پى بکە، ئەگەر نىشە لای بە، لەبەر ئەوھە لەگەل ئەوھم كە ئەو خالى (شەشەم) ھە لىبرى، ھەر بەرپىزىكىش وتوئى لىبرى من پشكىرى دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. ھىمىن أحمد حەمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

كاك د. اسماعيل، فەرموو.

بەرپىز د. اسماعيل على طه:

بسم الله الرحمن الرحيم.

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمانى.

تېبىنىيا من بىكى پشەقانىيا وان بۇچوونىت دكەم كو رېژەيا (۷۵%) ببىتە (۹۰%)، ئەو براىەت گوتىن پشەقانىيا وان ھەمىا دكەم، دوو / پشەقانىيا د. شىركو دكەم، كاك سىپانى، كو خالا شەشى خوشكە سەرچنار خالا شەشى نەمىنىتن، چونكى راستى نەيا وازحە پابەندىيەكى دىكە، يەعنى چ پابەندى دىكە مادام بەرى نىكە ھاتىنە ديارى كرن ھوجا نىنە مەتاتى بىتن، تېبىنىيا من دووماھىكى ئەز پشەقانىيا مامۇستا (عمر) دكەم لسەر بۇچوونا وى خالەكا دى بىتە ئىزافە كرن، زىدە كرن، دقئ ئەف جەھ پابەند بن بە (آداب العامة)، پىتقىا پابەند بن ئەگەر پابەند نەبوون ئەوھە موخالەفە ئىجازا خۇ كرن، سوپاس.

بەرپىز د. ھىمىن أحمد حەمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، لىژنەى تايبەتمەند ماددەى (۸) ئەگەر وەلامەكتان نىبە، فەرموون.

بەرپىز نزار ملا عبدالغفار:

بەشى چوارەم / ناوچە گەشتيارىيەكان

ماددەى (۸):

۱- ناوچەى گەشتيارى دەستكرد و بونىاتنراوھكانى سەر ناوچەى گەشتيارى سروشتى تەنھا بە مۆلەتى دەستە دادەمەزرىت و مەرجهكانى مۆلەتى شوئى گەشتيارىش بە رىنمايى ديارى دەكرىتكە وەزارەت لەسەر پىشنىيازى دەستە بۇ ئەو مەبەستە ديارى دەكات.

۲- داواكارى وەرگرتنى مۆلەتى دامەزراندنى شوئى گەشتيارى پىشكەش بە بەرپىوبەرايەتى گشتى دەكرى.

۳- شوئى گەشتيارىيەكان پابەند دەبن ئاسانكارى بۇ مەبەستى چاودىرى و پشكىن.

بەرپىز د. ھىمىن أحمد حەمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى بەرپىزان، بۇ ماددەى (۸) ھەر بەرپىزىك دەيەوئى گەتوگۆ بكات با دەستى بەرز بكاتەوھ؟ ئەو بەرپىزانەى دەيانەوئى گەتوگۆ بکەن لەسەر ماددەى (۸) برىتىن لە بەرپىزان كاك د. شىركو، كاك

د.إسماعيل، مامؤستا أبوبكر، سه رچنار خان، مامؤستا عمر، كاك ملا ناصر، د.گه لاويژ، كاك شيخ
ظاهر، كاك حاجى هه لكه وت، كاك شيخ ظاهر، فهرموو.

بهريز ظاهر محمد على حسين:

بهريز سهروكى په رله مان.

ماددهى (۸) برگهى (۳) (شويڼه گه شتياريه كان پابه ند ده بن ئاسانكارى بؤ مه به ستي چاودپرى و
پشكنين)، پيم باشه صياغه كهى به م شيوهى لى بكرى (شويڼه گه شتياريه كان پابه ندن به
پيشكه ش كردنى ئاسانكارى بؤ مه به ستي چاودپرى كردن و پشكنين)، زور سوپاس.

بهريز د.هيمن احمد حه مه صالح / جيگرى سهروكى په رله مان:

به لى، زور سوپاس، د.گه لاويژ، فهرموو.

بهريز د.گه لاويژ عبید عثمان :

بهريز سهروكى په رله مان.

ماددهى (۸) (دووه م)/ (داواكارى وه رگرتنى مؤله تى دامه زراندى شوينى گه شتيارى پيشكه ش به
به رپوبه رايه تى گشتى ده كرى)، واتا يه عنى به پيى نه و ياسايه، هه نديك روونكر دنه وه م ده وى، ئايا
رپكاره كان ده گورپت؟ يه عنى وه به رهينان و نه وانه به شدارى ناكه ن له وه؟ ته نها رپكاره كان
ده بيته به رپوبه رايه تى گشتى؟ سييه ميش پالپشتى له بهريز شيخ ظاهر ده كه م، زور سوپاس.

بهريز د.هيمن احمد حه مه صالح / جيگرى سهروكى په رله مان:

كاك حاجى هه لكه وت، فهرموو.

بهريز هه لكه وت انور خليفه:

بهريز سهروكى په رله مان.

ماددهى (۸) له برگهى (۳) هاتووه ده لى (شويڼه گه شتياريه كان پابه ند ده بن و ئاسانكارى بؤ
مه به ستي چاودپرى و پشكنين)، من پيم باشه برگه يه كى بؤ زياد بكرى هه ر شوينى نه منييه ت و
ئاسايشى هه بى له و شوينه گه شتوگوزارانه بنكه يه كى ئاسايش دابمه زرى، له بهر نه وه زياتر
نه منييه تى نه م شوينه بپاريزرى، زور سوپاس.

بهريز د.هيمن احمد حه مه صالح / جيگرى سهروكى په رله مان:

كاك مه لا ناصر، فهرموو.

بهريز عبدالناصر احمد على:

بهريز سهروكى په رله مان.

له ناوچه گه شتياريه كان ماددهى (۸) برگهى (۲) (داواكارى وه رگرتنى مؤله تى دامه زراندى
شوينى گه شتيارى پيشكه ش به به رپوبه رايه تى گشتى ده كرى) ليره ديارى نه كراوه
به رپوبه رايه تى گشتى ئايا له وه زاره ت؟ يان له پاريزگا و ئيداره سه ربه خوكان؟ بويه پيوسته
نه گه ر ته نها له به رپوبه رايه تى گشتى و وه زاره ت دا به رپوبه رايه تى گشتى له پاريزگا و ئيداره
سه ربه خوكانى زياد بكرى، زور سوپاس.

بهريز د.هيمن احمد حه مه صالح / جيگرى سهروكى په رله مان:

به لى، كاك د.شپركو، فهرموو.

بەرپز د. شېركۆ جودت مصطفى :

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

وھللا من پېشنيارى ئەو دەكەم، داواي ئەو دەكەم كە بېرگە يەكى تىز زياد بىكرى، چونكە باس لە ناوچەي گەشتياري يە، باس لەو يەكە كە چۆن مۆلەتى پى دەرى، باس لەو يەكە كە چۆن داوا دەكرى، بەلام باس لەو نەكراو كە پىويستە نەخشەي ناوچە گەشتياريەكان ھەبىت، يەئنى شوپىن ديارى كرابى وەكو چۆن نەخشەي ئىستىسمارى كە ئەمە بۆ پېشەسازى يە ئەم مەنتىقەيە، ئەمە بۆ بازىرگانی يە، ئەمە بۆ كشتوكالى يە، وەبەرھىنانەكان، بۆ گەشتياريە بە ھەمان شىوہ لە دىيائى ئەو پەيرەو دەكرى، بۆيە پېشنيارى ئەو دەكەم كە بېرگەي چوارەم زياد بىكرى كە بلىپىن (پىويستە دەستە نەخشەي گەشتياري پەيرەو بىكات بۆ ديارى كىردنى جۆر و شوپىنى ناوچە گەشتياريەكانى ھەرپم)، جۆرى گەشتياريەكە و شوپىنى گەشتياريەكە، ئەو پى دەووترى (نەخشەي گەشتياري).

بەرپز د. ھىمىن أحمد ھەمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەلن، كاك د. اسماعيل، فەرموو.

بەرپز د. اسماعيل على طه:

بەرپز سەرۆكا پەرلەمانى.

من دوو تىبىنى ھەبوون، تىبىنىيا يىكى / جەئى (شوين) بىتە (ناوچە) گونجاو بىت دل گەل عىنوائى قى فەصلى، بىزىت بەشى چوارەم ناوچە گەشتياريەكان بلا لفىرى ژى شوينە بىتە ناوچە، تىبىنىيا منا دووى / ئەز پىشتىگىريا د. شېركۆ دكەم بۆ زىدە كىردنا وى خالا وى بەحس لى كرى، سوپاس.

بەرپز د. ھىمىن أحمد ھەمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

مامۆستا عمر، فەرموو.

بەرپز عمر عبدالله فتاح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەي (۸) بېرگەي (۱) پىشتىگىرى لە قسەكانى كاك د. شېركۆ دەكەم، لە بېرگەي (۳) پىشتىگىرى لە قسەكانى كاك شىخ زاھردەكەم بۆ دارىشتنەوہى بېرگەكە، زۆر سوپاس.

بەرپز د. ھىمىن أحمد ھەمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

مامۆستا أبوبكر، فەرموو.

بەرپز أبوبكر عمر عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەم بەشى (پىنجەم) ھە باسى رېمىنكارى گەشتياري و مافى گەشتياريەكە، شتىكمان لە بىرچووہ ئەركى گەشتياريە، گەشتياري چۆن مافى لەسەرشانە...

بەرپز د. ھىمىن أحمد ھەمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەشى (چوارەم) ھە مامۆستا أبوبكر، ماددەي (۸)، ئىستا موناقتەشەي ئەو دەكەين جارى.

بەرپز أبوبكر عمر عبدالله:

بەلن، زۆر سوپاس.

بەرپز د.هېمن أحمد حەمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سەرچنار خان، فەرموو.

بەرپز سەرچنار أحمد محمود:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

من قسەم لە سەر برپگە (۳) هەیه و پشتگیری لە قسەکانی د.إسماعیل و د.شیرکو دەکەم بە زیادکردنی برپگە چوارەم، برپگە (۳) دەلی شوینە گەشتیارییەکان، جارێ هەر سەر مەوزووعی بەشی چوارەم ناوچە گەشتیارییەکانە، راستە لە پێناسەکە دەلی ناوچە گەشتیارییەکان شوینە گەشتیارییەکانە، بەس لێرە دەبی ئەو (شوینە) ناوچە گەشتیارییەکان بی، ئاوا لێ بکریتهوه، ئینجا شوین پابەند نابیت، دەبی شەخص پابەند بی، خاوەنی ناوچە گەشتیارییەکان، ئەوهی بۆ زیاد بکری (خاوەنی ناوچە گەشتیارییەکان پابەند دەبن بە ئاسانکاری بۆ مەبەستی چاودیاری کردن و پشکنین).

بەرپز د.هېمن أحمد حەمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بەلی زۆر سوپاس، لیژنە تاییەتمەند ئەگەر پەنێهکتان نییە بچنە ماددەکی تر، ناو نەنووسراوه ناومان خویندەوه، که خویندمانەوه کهستان نەتانووت ئیمە هەین، فەرموون دەی، کاک کاروان، لیزا خان، کیی تره؟ فەرموو کاک کاروان.

بەرپز کاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

من لە ماددە (۸) پشتیوانی کاک د.شیرکو دەکەم بۆ ئیزافە کردنی برپگەیهک، لە برپگە (۳) پشتیوانی خاتوو سەرچنار دەکەم لەوهی که فیعلەن شوین نابی، دەبی خاوەنەکانیان بی، پشتیوانی کاک مەلا ناصر دەکەم لەوهی که لە ئیدارە سەر بەخۆکانیش بی، بەراستی ئەمە کێشەیه بەرپز سەرۆکی پەرلەمان، یەعنی ناکری هەر که سیك مۆلەتیک دەوی بیته بەرپۆبەرایەتی گشتی لەوی تەقدیمی بکات، ئینجا موددە دیاری بکری بۆ ئەمە، بۆیە ئاسانکاری بی دووبارە، من پیشتر باسم کرد یەعنی ئاسانکاری بۆ پرۆژەکانی گەشتیاری بکری لە هەریمی کوردستان، چونکه ئامارەکانمان خستەروو، ئامارەکان مەترسیدارن، یەعنی زۆر زۆر کەمە، پێژە دیاری گەشتوگوزار زۆر کەمە، ئەگەر ئاسانکاری لە مۆلەت دا بکری و موددەیهکی بۆ دیاری بکری، بۆ ئەوهی که خیرا که بەشیوهیهکی خیراتر وەلام بدیتهوه لە ئیدارە سەر بەخۆکانیش ئەمە بکریت، پیموایە که ئاسانتر بیت، چونکه زۆریک لە شوینە گەشتیارییەکان لە دەرەوهی سەنتەرەکانی شارە، بە نمونە لە مەنتیقەیهکی وەکو باله کایهتی، یەعنی چ ئیجاب دەکات که سیك لە مەنتیقە چۆمان و باله کایهتی بیتە ئیرە، یان لە هەورامانەوه بیتە ئیرە، یان لە مەنتیقەیهکی ترهوه لە کوردستان بیتە ئیرە، بیتە ناو هەولیر ئینجا بتوانی مۆلەت وەرگری، بۆ لە ئیدارە خۆی تەقدیم نەکات؟ زۆر سوپاس.

بەرپز د.هېمن أحمد حەمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، لیزا خان، فەرموو.

بەريز ليزا فلك الدين صابر:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ويپاي ئەوھى پىشتىگىرى لە بۇچوونەكەى شېخ زاھردەكەم، ھەرۇھە داواكارم بېرگەى (دووەم) لە ماددەى (۸) بەم شېوھىە دووبارە دابىرپىژرئەتەوھ (داواكارى وەرگرتنى مۆلەتى دامەزراندنى شوپىنى گەشتىارى پىشكەش بە بەرپوبەرايەتتېھەكانى گىشتى لە شارەكان و ئىدارە سەربەخۇكان دەكرئت)، زۆر سوپاس.

بەريز د.ھىمىن أحمد ھەمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەشى (پىنجەم) بەريزان لىزنەى تايبەتمەند، فەرموو بخوئىننەوھ.

بەريز لقمان ھەمە حاجى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە سەرنجى ئەندامانى پەرلەمان سەبارەت بە بەرپوبەرايەتى گىشتى، مەگەر بگەرپىنەوھ بۇ ماددەى (۱) لە بېرگەى (۸) بەرپوبەرايەتى گىشتى پىناسە كراوھ، كەواتە لىرە بەرپوبەرايەتى گىشتى لە پارىزگاكان و ئىدارە سەربەخۇكان دەگرئەتەوھ، ئامانچ لە جىگىركردنى ئەم خالە ئاسانكارى بووھ بۇ پىدانى مۆلەت، بۇيە ئەمە بەرپوبەرايەتى گىشتىھەكان ئىدارە سەربەخۇكانىش دەگرئەتەوھ، زۆر سوپاس.

بەريز د.ھىمىن أحمد ھەمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، بەشى (پىنجەم) ماددەى (۹)، فەرموون.

بەريز نزار ملا عبد الغفار:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەشى (پىنجەم) رېنوئىيەھەكانى گەشتىارى و مافەكانى گەشتىار

ماددەى (۹):

يەكەم/پىادەكردنى كارى رېنوئىيە گەشتىارى بە مۆلەتى بەرپوبەرايەتتېھەكانى دەستەى گەشتوگوزار دەبى، مەرجهكانى مۆلەتئىش بە رېنمايى دىارى دەكرئ كە وەزارەت بۇ ئەو مەبەستە لەسەر پىشنىيازى دەستە دىارى دەكات.

دووەم/رېنوئىيەكار گەشتىارى پابەند دەبى بە:

۱- پىادەكردنى كارى رېنوئىيەكارە بەو مەرچ و رېكارىيانەى لە مۆلەتەكەدا ھاتوھ.

۲- پىادەكردنى رېسا پىشەيەھەكانى كارى رېنوئىيەكار.

۳- ھەر پابەندىيەكى دىكە كە بە رېنمايى رېك دەخرئ.

بەلئى بەريزان لەسەر ماددەى (۹) ھەر بەرپىژىك دەيەوئىت گىفتوگۆ بكات با دەست بەرز بكاتەوھ، بەس كە ناومان خوئىندەوھ تەواو ئىتر دواى ئەوھ ناوى تر ئىزافە ناكەين.

بەريز د.ھىمىن أحمد ھەمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى بەريزان ئەو بەريزانەى دەيانەوئى گىفتوگۆ لەسەر (۹) بكەن برىتئىن لە: كاك دىشېركۆ، كاك د.اسماعىل، مامۇستا أبوبكر، كاك سىروان، مامۇستا عمر، سەرچنار خان، كاك زىاد، كاك عبدالستار، كاك كاروان، كاك شېخ زاھەر، كاك عبدالستار، فەرموو.

بەرپز عبدالستار مجید قادر:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

له ماددهی (۹) که باسی پیاده کردنی کاری رینوئینیکار دهکات، به لئى رینوئینیکار کارئیکى گرنکه بهراستی له مبابهته، چونکه دهبیته بهشیکی گرنکی ئهوه که تۆ گرنکی به گهشتیار بدهی و گهشتیار دلی خوش بئ بهوهی که گهشتی کردوو به ئه م ناوچانه، بۆیه من پیموایه وپرای ئه مه، وپرای ئه وهی که له وئ هاتوو که حه تمه ن رینمایى ده بئ و لایحه یه کی ده بئ به وهی که چون رینوئینی بکات، من پیموایه پیویست دهکات خالیکی بۆ زیاد بکهین، خالی (۴) پیویسته رینوئینیکار خولی شاندى بۆ بکریته وه که چون ته عامول و مامه له له گه ل ئه و گه شتیارانه دا بکات، سوپاس.

بەرپز د. هیمن أحمد حه مه صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

به لئى سوپاس، كاك زياد، فەرموو.

بەرپز زياد جبار محمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

له خالی (دووهم) (۱) مادام ئه و مه رج و ریکاریانه ی له مؤله ته که دا هاتوو، مادام ئه مه هه یه، خالی (۳) به پای من پیویست ناکات بمینى، ئه م خاله لابری (هه ر پابه ندییه کی دیکه ..) چونکه ئه مه ئیجته هادات دروست دهکات، تۆ ئه وهی که له مؤله ته که دا هاتوو و له ریکار و مه رجه کان دا هاتوو ئه وهی به سه ر جیبه جئ بکه ی، پیموایه ئه وهی خالی (۳) (هه ر پابه ندییه کی دیکه به رینمایى ریک ده خرئ) ئه وه لابریت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. هیمن أحمد حه مه صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

به لئى زۆر سوپاس، كاك شیخ ضاهر، فەرموو.

بەرپز ظاهر محمد علی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددهی (۹) تیبینی من له سه ر خالی (۳) یه مه (هه ر پابه ندییه کی دیکه که به رینمایى ریک ده خرئ) پیمباشه به م شیوه یه لئ بکریت (هه ر پابه ندییه کی دیکه که به رینمایى له چوارچیوهی حوکمه کانی ئه م یاسایه ریک ده خرئ)، زۆر سوپاس.

بەرپز د. هیمن أحمد حه مه صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

به لئى سوپاس، كاك د. شیرکو، فەرموو.

بەرپز د. شیرکو جودت مصطفى :

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

سه باره ت به ماددهی (۹) ئه م خالی (۳) هه مه که ده لئى (هه ر پابه ندییه کی دیکه که به رینمایى ریک ده خرئ) ئه ویش وه کو مادده که ی پیشتر مه تاتییه تیکى تیايه، له به ر ئه وه داوا ده کم که لابریت، چونکه له سه ره وه له برگه کانی تر دا له (۱) و (۲) دا یه کلایى کردۆته وه، ئه مه ی که هه روا بلین هه ر پابه ندییه کی دیکه به رینمایى ریک ده خرئ لابریت، پیموایه باشته ر، سوپاس.

بەرپز د. هیمن أحمد حه مه صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

كاك د. إسماعيل، فەرموو.

بەرپز د. إسماعیل علی طه:

بەرپز سەرۆکی پەرله مانى.

پشتگيريا ئاخافتنى د. شيركو و كاك زيادى دكه م، ئەقە خالا (۳) يىن يا زېدەپە، مادام مە مەرج
هەنە مۆلەتى دان مە فروزە ئەو مەرج تەواو كافي بن، وافي بن، پيئىقى هەندى ناكاتن ئەقە بيئە
دروست كرن و هەندە پابەندىت مە جهول ئەم نازانين كانى چ دى تيدا؟ سوپاس.

بەرپز د. هيمىن أحمد حەمە صالح / جىگري سەرۆكى پەرله مان:

كاك سيروان، فەرموو.

بەرپز سيروان فرج محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرله مان.

ماددەى (۹) منيش هەمان شپو، جارى پيشەكى پشتگيرى له د. شيركو و كاك زياد و كاك شيخ
ظاهرده كەم، بەلام من پيموايه هەر كە دەلى پينوئىنيكارى گەشتيارى پابەند بى بەم سى خالەوه،
هەر سى خالەكه يەك شتە، له يەك ديرادا، تەبعەن حىكمەتى ياسا لەو دەپە كە كورت و پوخت و
جىي ئەوه نەبيت كە زياتر خوئىندنەوهى بۆ بكەين، من پيموايه بۆ ليژنەى بەرپز مادام دەلى
پيادەكردنى كارى يەعنى هەتا كۆتايى بە مەرج و هينەكانەوه، ديسانەوه دەلى لەسەر ريكاره كان
بيت و لە ئەخيرييش دا دەلى هەر پابەنديه كى ديكە، كەواتە بە ديريك، بە يەك برگە جيبە جىي
بكەن و ئەو دوانەى تری زياده، زور سوپاس.

بەرپز د. هيمىن أحمد حەمە صالح / جىگري سەرۆكى پەرله مان:

كاك كاروان، فەرموو.

بەرپز كاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرله مان.

بۆ ماددەى (۹) من پشتيوانى قسەكانى كاك زياد و كاك د. شيركو و كاك شيخ ظاهرده كەم، ليرە
ئەو برادەرانهى كە پيشتر ئيزافەيان كرد مامۆستا عمر و كاك جلال و نازانم كام هەقالى تر بوو لە
ماددەكانى پيشووتر كە ريزگرتن لە ئاداب و دابونەريتى كۆمەلايه تى، پيموايه ليرە ئيزافە بكرى
بە برگەيهك كە ريزگرتن لە ئادابە گشتييه كان و پاراستنى قيه مە نيشتيمانبييه كان بيت، سوپاس.

بەرپز د. هيمىن أحمد حەمە صالح / جىگري سەرۆكى پەرله مان:

كاك عمر، فەرموو.

بەرپز عمر عبدالله فتاح:

بەرپز سەرۆكى پەرله مان.

من سى تيبينيم هەيه، يەكەيمان پشتگيرى له قسەكانى كاك عبدالستار دكه م بۆ كردنەوهى
خول، دووه ميان پشتگيرى له قسەكانى كاك زياد و كاك د. شيركو و كاك د. إسماعيل و كاك كاروان
دكه م بۆ ئەو خالى سيبه مە كە زياده، خاليك زياد دكه م ئەويش له پيناو رەخساندى هەلى
كارى زياتر بۆ گەنجانمان، ئەويش رينوئىنيكارى گەشتيارى پيوسته دانيشتووى هەريمى
كوردستان بيت و دەرچووى بەشەكانى گەشتوگوزار بيت، زور سوپاس.

بەرپز د. هيمىن أحمد حەمە صالح / جىگري سەرۆكى پەرله مان:

سەرچنار خان، فەرموو.

بەرپز سەرچنار أحمد محمود:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە خالی یەكەم و دووهم تەقریبەن هەمان مانا دەگەیهێنن، دەتوانین بیکەین بە یەك خال ئیتمە، پیادەکردنی کاری رینوینیکاری، ئەو خالە ی دووهم کە پیادەکردنە، ئەو لایبیری یەكسەر رپسا پیشەییەکان بێنە دوای ئەووە، یەعنی (پیادەکردنی کاری رینوینیکاری و رپسا پیشەییەکان بەو مەرج و رپکارییانە ی لە مۆلەتە کە دا هاتوو)، یەعنی خالی کمان کەم کرد و مەعناکەشی دەگەیهێنن، خالی سێهەم (هەر پابەندییەکی دیکە.. ئەو مەنیش هەر پشٹیوانی کاک زیاد و د.شیرکۆ و د.إسماعیل دەکەم کە ئەو زیادهیە و نابن خالی مەتاتی لە ناو یاسادا بێ، لە خالی چوارەمیش دا پشستگیاری لە مامۆستا عبدالستار دەکەم کە خولی شیاندن زۆر زەرورە لەم ماددەییەدا بێ، سوپاس.

بەرپز د.هێمن أحمد حەمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

مامۆستا أبوبکر، فەرموو.

بەرپز أبوبکر عمر عبدالله:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

مەنیش پیموایە (خالی یەكەم لە برگی دووهم) لە خالی (یەكەم) دا هاتوو، واتا مەرجەکانی مۆلەت لێرە دووبارە بۆتەووە و (هەر پابەندییەکی دیکە) ش زیاده، بۆیە برگی دووهم تەنها خالی (دووهم) ی بمانیتەووە کە بریتی یە لە (پیادەکردنی رپسا پیشەییەکانی کاری رینوینیکاری)، زۆر سوپاس.

بەرپز د.هێمن أحمد حەمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، لیژنە ی تاییەتمەند ئەگەر رەئییەکتان نییە، فەرموون، دوای ئەو ماددە ی (۱۰).

بەرپز نزار ملا عبد الغفار:

ماددە ی (۱۰):

۱- مافەکانی گەشتیار بەپێی یاسا بەرکارەکانی هەرپم و رپککەوتنامە نیودەوڵەتیەکان پەسندکراوێکان پارێزراو دەبێ.

۲- دەستە رپوشوین بۆ دەستەبەرکردنی مافی گەشتیار لە بەرامبەر دامەزراو و شوینە گەشتیارییەکان دەگریتەبەر.

۳- ئەگەر هەمان جۆری چالاکی گەشتیار لە لایەن زیاتر لە یەك دامەزراوێ گەشتیارێ ئەنجام درا، ئەوا سەرچەمیان هاریکارن (متضامن) لە قەرەبووکردنەوێ بەرامبەر هەر هەلە یان سەرپێچییەك کە زیان بە گەشتیار بگەیهێت و دەرەنجامی کاری هاوبەشی ئەم دامەزراوانە بێت.

بەرپز د.هێمن أحمد حەمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ بەرپزان، بۆ ئەو ماددەییە هەر بەرپزێك دەیهوێ گەتوگۆ بکات با دەست بەرز بکاتەووە، کاک سیروان، د.إسماعیل، مامۆستا وهیسی، کاک د.شیرکۆ، مامۆستا وهیسی، فەرموو.

بەرپز وىسى سەئىد وىسى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددە ۱۰) زىياتر باس لە مافەكانى گەشتىيار دەكات، من پېشنيار دەكەم كە خالپىكى تر لەو ماددەيە زىاد بكرىت مافى فەرمانبەرانى گەشتوگوزارىش دەستنيشان بكرىت، بۇ ئەوھى ئەگەر دووچارى گرفت و كېشە بوون ئەوانيش مافەكانيان نەفەوتىت، زۆر سوپاس.

بەرپز د.ھىمەن أحمد حەمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك سىروان، فەرموو.

بەرپز سىروان فرج محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لە ماددە ۱۰) (يەكەم) باسى مافەكانى گەشتىيار دەكات، ھەموو شتېك ھەم ماف و ھەم ئەركە، چۆن ھاوولاتی مافى ھەيە و ئەركيشى لەسەرە، گەشتىياريش مافى ھەيە و ئەركى لەسەرە، من پېمباشە ئەگەر لە شوپىنىكى تردا ئاماژەي پى نەكرابى، پى كرابىت و من بەسەرما تىپەرى بى، پېمباشە وا داپرېژرېتەو (ماف و ئەركەكانى گەشتىيار...ھتد)، سوپاس

بەرپز د.ھىمەن أحمد حەمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

مامۆستا أبوبكر، فەرموو.

بەرپز أبوبكر عمر عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتنگىرى كاك سىروان دەكەم، ئەوھى كە خالى پېشوو وىستم بىلېم، ھەموو ئەو شوپىنە گەشتىيارىيانە يەنى تايبەتمەندى خۇيان ھەيە، ھەندىك لە شوپىنەكان شوپىنى مېژووويين يان جىنۆسايد و قوربانى مىللەتەكەمانە، گەلەكەمانە، ياخود ئەوھى كە پەيوەندى بە سىمبولەكانەو ھەيە، سىمبولى مىللەتەكەمانە، ئىزافەتەن بە ھاوونەرىتە كۆمەلایەتییەكان ئەمە ھەمووى ئەچپتە چوارچىوھى ئەركى گەشتىيارەو، بىنيتان لەم رۆژانەدا لە گرتە ھىدىۆبىيەكدا لە ئىران ھەندىك گەشتىيارى عىراقى دەرپۆن خاوەن چىشتخانەكە نايانكاتە ژوورەو، كە جۆرىك جل و بەرگيان لەبەردايە پىيانوايە بۇ ئەو شوپىنە نابى لەگەل بەھا كۆمەلایەتییەكانى ئەوان ناگونجى، زۆر سوپاس.

بەرپز د.ھىمەن أحمد حەمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

كاك د.اسماعيل، فەرموو.

بەرپز د.اسماعيل على طه:

بەرپز سەرۆكا پەرلەمانى.

ئەز دىبىنم نزانم تا كو عىبارەتەكا ئەفە يا درستە يان نا، پرسىيارش لىژنا تايبەت بېژىتن ل خالا (۳) (ئەگەر ھەمان جۆرى چالاكى گەشتىيارى لەلایەن زىياتر لە يەك دامەزراوھى گەشتىيارى ئەنجام درا، ئەوا سەرجه ميان ھارىكارن (متضامن)، (متضامن) يەنى بە مەعناى (ھارىكار) دىتن، ئەگەر ھەر بىكەينە ئەم شەكلە ئەوا سەرجه ميان بەرپرسن لە قەرەبوو كوردنەو، چونكو (تضامن) نە (ھارىكارىە)، (تضامن: تحمل المسؤليه من الجانبين) ھەردوو، (ھارىكارى) نە تەعبىرا درست نىنە، يەنى لى زقرىنەكى تىدا بکەن باشە، سوپاس.

بەرپز د.هېمن أحمد حەمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

كاك د.شېركۆ، فەرموو.

بەرپز د.شېركۆ جودت مصطفى :

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

پشتگیری له وته كانی كاك سیروان و كاك أبوبكر و د.إسماعیل سگیری ده كه م، چونكه هاریكار به مه عنای (متعاون) دیت نهك (متضامن)، بۆیه (به پرسین) نزیكتره له (تضامن)، زۆر سوپاس.

بەرپز د.هېمن أحمد حەمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

به لئی زۆر سوپاس، لیژنه ی تاییه تمه ند ئە گەر ره ئی نییه بچنه سەر ماده ی (۱۱)، فەرموو.

بەرپز کاوه عبدالقادر حسن:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماده ی (۱۱) :

۱- بینینی داوای شارستانی مه دهنی له بواری گه شتوگوزار و یه کلایی کردنه وه یان له لایه ن دادگاگانه وه سیفته تی به په له ی پین ده دریت.

۲- له و ناوچه گه شتیارییانه ی که بنکه ی پۆلیسی تیدایه هۆبه ی پۆلیسی گه شتیار ی داده مه زریّت و ئەرکیان پاراستنی ناوچه گه شتیارییه کان ده بیت.

بەرپز د.هېمن أحمد حەمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

به لئی بهرپزان، هەر بهرپزیک گه توكۆ له سەر ماده ی (۱۱) ده كات، به س كاك شیخ ضاهره، فەرموو كاك شیخ.

بەرپز ظاهر محمد علی حسین:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

۱- بینینی داوای شارستانی مه دهنی له بواری گه شتوگوزار و یه کلایی کردنه وه یان له لایه ن دادگاگانه وه سیفته تی به په له ی پین ده دریت) پیمباشه بکریته سیفته تی به په له وه درده گریّت، خالی دووهم (له و ناوچه گه شتیارییانه ی که بنکه ی پۆلیسی تیدایه هۆبه ی پۆلیسی گه شتیار ی داده مه زریّت و ئەرکیان پاراستنی ناوچه گه شتیارییه کان و گه شتیاران ده بیت) گه شتیارانیشی بۆ زیاد بکری، زۆر سوپاس.

بەرپز د.هېمن أحمد حەمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، به شی (شه شه م) حوکمه سزاییه کان، ماده ی (۱۲)، فەرموون.

بەرپز کاوه عبدالقادر حسن:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

به شی (شه شه م) / حوکمه سزاییه کان

ماده ی (۱۲): دامه زراوه ی گه شتیار ی به داخستنی کاتی و پيژاردنيك كه له يهك مليون دينار كه متر نه بيت و له دوو مليون دينار زياتر نه بيت سزا ده دريت ئە گەر سەرپيچی حوکمه کانی برپگه ی یه که می ماده ی (۵) و ماده ی (۷) ی ئەم یاسایه کرد یان زانیاری و به لگه نامه ی نادروستی به مه بهستی وه رگرتنی مؤله ت پیشکەشی دهسته کرد.

بەرپز د. ھېمن أحمد ھەمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بەلئ بەرپزان، لەسەر ماددە (۱۲) ھەر بەرپزێک دەبەوئ گەتوگۆ بکات، کاک سیروان، کاک حکمت، حسیبە خان، مامۆستا جیھاد، کاک عثمان، حسیبە خان، فەرموو.

بەرپز حسیبە سعید ابراھیم:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددە (۱۲) (دامەزراوەی گەشتیاری بە داخستنی کاتی و پێژاردنیەک کە لە یەک ملیۆن دینار کەمتر نەبێت و لە دوو ملیۆن دینار زیاتر نەبێت سزا دەدرێت ئەگەر سەرپێچی حوکمەکانی بڕگە یەکەمی ماددە (۵) و ماددە (۷) ی ئەم یاسایە کرد یان زانیاری و بەلگەنامە نادروستی بە مەبەستی وەرگرتنی مۆلەت پێشکەشی دەستە کرد) ئەو یەکەم لە حوکمە سزاییەکان و غەرامات بلیین کێشە نییە، بەلام لە بەشی دووھمی زانیاری و بەلگەنامە نادروستی بە پرای من ھەر کەسێک زانیاری و بەلگەنامە نادروستی پێشکەش بکات پێویستە ھەر مۆلەتی جاری دووھم پێ نەدرێتەو، چونکە ئەمە بە فیلە، سوپاس.

بەرپز د. ھېمن أحمد ھەمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، بەلئ بەرپزان، بە ناوی پەرلەمانی کوردستان زۆر بە گەرمی بەخێرھاتنی بەرپز وەزیری شارەوانی و بەرپز وەزیری ھەرپم بۆ کاروباری پەرلەمان و شاندى یاوھرییان دەکەین، کاک حکمت، فەرموو.

بەرپز حکمت محمد عبو زید:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

وہللا من ئی ھەمان تیبینیا ھەسیبە خانى ھەبوو، ژ بەر کو ئەوئ ئەوراقیت ساختە یان زانیاریت نادروستی یەعنی پێشکەشی دەستە بکاتن بۆ وەرگرتنا ئیجازی، ئەوی ئامادە یە ھەر تەشتەکی خەرپتر بکاتن بۆ دەست ھەینانا پارە، من ئی پێباشە یەعنی کو ئیتر ئەو ئیجازە پێ نەبێتە دانئ، زۆر سوپاس.

بەرپز د. ھېمن أحمد ھەمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس کاک سیروان، فەرموو.

بەرپز سیروان فرج محمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددە (۱۲) تەبەن ھەر ئەو قسە یە ھەلدەگرئ کە دوو ھاوڕپم کاک حکمت و حسیبە خان وتیان (ما بنی علی باطل فھو باطل) ئەمە بنەمایەکی تەواو و ھەر کەسێک شەھادە یەک و ھەر بگرئ لەسەر پیدانی زانیاری ھەلە، مۆلەتەکە ی لئ دەسەنرێتەو نەک مۆلەتی تریشی پێ نادری، یەعنی بکرئ بە دوو ماددە، ماددە یەکیان ئەو کە سانە ی کە لە ماددە (۵) ماددە (۷) ھەندیک شتی یاسایی پێشیل دەکەن ئەو سزا بدرین، بەلام من پیموایە ئەگەر جیای نەکەنەو دەستکاری کردنی دادگایە کە نەشیاو، بکرئ بە دوو بڕگە و مۆلەتەکە ی لئ بسەنرێتەو، چونکە وەکو وتیمان، سوپاس.

بەريز د. ھيىمن احمد ھەمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

مامۇستا جىھاد، فەرموو.

بەريز جىھاد حسن ابراھىم:

ب نانا خودا مەزن و دلۇقان.

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئاخافتنىت مە ھاتنە گوتن، پشتگىريا حسيبە خانى دكەين، زور سوپاس.

بەريز د. ھيىمن احمد ھەمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

كاك عثمان سىدەرى، فەرموو.

بەريز عثمان كرىم سوارە:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخىرھاتنى ۋەزىرە بەريزەكان دەكەين، ۋەللاھى من پىبژاردنەكە پىموايە بكرىت بە پىنج سەد ھەزار بە مليۇنىك، چونكە زور زورە، ئىمە نابى ۋابكەين، كارئاسانى بكەين بۇ ۋە كۆمپانىيەكە بتوانن كارەكانى خۇيان باشتەر ئەنجام بەدن، نەك لە ئىستاۋە بە شىۋەيەك لە شىۋەكان ترسيان ھەيىت لە ۋەھى كە كۆمپانىيەك ياخود پىرۇژەيەكى گەشتىارى بكەن ۋ ئەوانە، بۇيە من لەگەل پىبژاردنەكەم بەم شىۋەيەكەم بكرىتەۋە، زور سوپاس.

بەريز د. ھيىمن احمد ھەمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زور سوپاس، بەريزان ۋەزىرانى تايبەتمەند ئەگەر رايەكتان ھەيە لەسەر ۋە ھوكمە سزابيە، ئىۋەش لىژنەي تايبەتمەند، فەرموون ماددەي دواي ۋە، ماددەي (۱۳).

بەريز رىزگار عيسى سوار:

ماددەي (۱۳)

۱- دامەزراۋەي گەشتىارى بە پىبژاردنىك كە لە سەد ھەزار دىنار كەمتر نەيىت ۋ لە دوو سەد ھەزار دىنار زىاتر نەيىت سزا دەدرىت بۇ ھەر رۇژىك دواكەوتن لە نوپكردەۋەي مۇلەتى كاركردن.

۲- ئەگەر دامەزراۋەي گەشتىارى ماۋەي زىاتر لە شەست رۇژ بەسەر نوپنەكردەۋەي مۇلەتەكەدا بە بى پاساۋى رەۋا تىپەرى ئەۋا سەربارى سەپاندنى سزاي ھاتوو لە بىرگەي يەكەمى ئەم ماددەيە دواي ئاگاداركردەۋەي نوپكردەۋەي مۇلەتەكەي بۇ ماۋەي سى مانگ دواەخرىت ۋ ئەگەر ھەر پابەند نەبوو بۇ ماۋەيەك كە لە يەك سال كەمتر نەيىت مۇلەتەكە دواەخرىت ۋ لەمەودوا رىگەي كاركردى پى نادرىت.

بەريز د. ھيىمن احمد ھەمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زور سوپاس، بەريزان تەنھا رۋونكردەۋەيەك، ئەمپۇ ئەم دانىشتنە بۇ تەۋاكردىنى ئەم پىشنىيازە ياسايە بەردەۋام دەيى، بەيانى دانىشتنى ھاتنى ۋەزىرى ئاۋەدانكردەۋە دەست پى دەكەين سەعات (۱۰)، ھەر بەريزىك دەيەۋى گىتوگۇ بكات لەسەر ماددەي (۱۳) با بفرمويىت، بەلى بەريزان، ئەۋ بەريزانەي دەيەۋى گىتوگۇ بكەملەسەر ماددەي (۱۳) برىتىن لە بەريزان كاك

د.شېركۆ، كاك سىروان، كاك عبدالستار، كاك عثمان سېدەرى، حسيبە خان، كاك حكمت، كاك شېخ
ضاھر، كاك شېخ ظاھر، فەرموو.

بەرپىز ظاھر محمد على حسين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

وېراي بەخېرھاتنى ۋەزىرە بەرپىزەكان، خالى يەكەم (دامەزراۋەى گەشتىيارى بە پېبىژاردنىك كە لە
سەد ھەزار دىنار كەمتر نەبىت و لە دوو سەد ھەزار دىنار زىاتر نەبىت سزا دەدرىت بۆ ھەر
پۇژىك دواكەوتن لە نوپىكردنەۋەى مۆلەتى كارکردن)، من پېم باشە صياغەكەى بەم شىۋەيەى لى
بكرىت (دامەزراۋەى گەشتىيارى بە پېبىژاردنىك سزا دەدرىت..) سزادانەكە بېتە پېشتەر ئىنجا
ئەۋانى تر تەۋاۋ بكرىت (..بۆ ھەر پۇژىك دواكەوتن لە نوپىكردنەۋەى مۆلەتى كارکردن)، زۆر
سوپاس.

بەرپىز د.ھىمىن أحمد حەمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

كاك عبدالستار، فەرموو.

بەرپىز عبدالستار مجيد قادر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ۋەللا سەبارەت بە دىارى كردنى سزا بە پارە من پام وايە ئەۋەى كە پەيوەندى بە پارەۋە ھەبى،
چونكە پارە بەراستى گۆرانكارى بەسەردا دىت، بە گۆرانكارى بەرزبوونەۋەى نرخى، قىمەتى
پارە، كەمبوونەۋەى، من پېموايە ھەلەيە، خۆ ناكرى ئىمە ھەموو پۇژىش بېين يەنى ياسا
ھەموار بكەين، ئەگەر بۆ نمونە ئىستا باسى يەك مليۆن دەكرى، يان باسى سەد ھەزار دەكرى،
سبەى لەۋانەيە ئەم سەد ھەزارە بە دە ھەزارى ئىستا بى، بۆيە من پام وايە بەراستى قەزىيەى
سزا بە پارە لېرە بە پېنمايى، بنووسىن يان ئەنجومەنى ۋەزىران، يان ۋەزارەتى پەيوەندىدار برى
سزاي بە پارە دىارى بكات، سوپاس.

بەرپىز د.ھىمىن أحمد حەمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك عثمان ، فەرموو.

بەرپىز عثمان كرىم سوارە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

منىش ھەر بە ھەمان شىۋە پىشتىۋانى لە قسەكانى مامۆستا عبدالستار دەكەم، لەبەر ئەۋە
ھەندى پۇژە ھەيە لەۋانەيە دامەزراۋەيەكى زۆر گەورە بى، ئەۋە تەبىعى بى، بەلام پۇژە ھەيە
پۇژەكە زۆر بچووكة، ئەگەر ئىمە سزايەكى ئە لەم بابەتانە دابندرىت، يەنى كابرالەۋانەيە
توۋشى دارمانىكى زۆر گەورە بېتەۋە، بۆيە پۇژەش نەۋەيەتى ھەيە كە لېرەدا دىارى نەكراۋە
بەداخەۋە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.ھىمىن أحمد حەمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

حسيبە خان، فەرموو.

بەرپز حسیبە سعید ابراهیم:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

وہ لاما من پیشنیاری ئەو دەکەم کە ئەو ماددانە ی کە باس لە حوکمە سزاییەکان دەکەن
هەموویان یەک بخرین، لە ماددە (۱۲) حوکمی سزایی یە، ماددە (۱۳)، (۱۴)، (۱۵)، ماددە (۱۶)،
کەواتە ماددە (۱۲) بکریتە بەرگە و هەموو حوکمە سزاییەکان لە ناو یەک ماددە کۆبکرینەو،
سوپاس.

بەرپز د.هێمن أحمد حەمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

کاک حکمت، فەرموو.

بەرپز حکمت محمد عبو زید:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ب خیراتنا وەزیری ئەو هیژا دکەین، ئەو ئاخفتنییەت من دقیا بیژم لای حسیبە خانئ هاتنە گوتن،
پشتگیریا شیخ ضاهریشی دەکەم، زۆر سوپاس.

بەرپز د.هێمن أحمد حەمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

کاک سیروان، فەرموو.

بەرپز سیروان فرج محمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددە (۱۳) کە باس لە سزاکان دەکات بۆ تازە نەکردنەو یان دواکەوتن لە تازەکردنەو ی
مۆلەتەکانیان، پیمباشە نیو دیری تری بۆ زیاد بکری (ئەگەر هاتوو سووچ یان پابەندنەبوونە کە لە
خاوەن پڕۆژە کە بوو)، ئەو ئەگەر هاتوو سووچ و پابەندنەبوونە کە یان هۆکاری تازە نەکردنەو ی
لەلایەن فەرمانبەرێکەو بوو، یان فەرمانگە کە بوو، یان شتی تر بوو، کەواتە بەس ئەو نەدی بۆ
زیاد دەکری (ئەگەر سەلمیندرا خاوەن پڕۆژە کە خۆی کەمتەرخەم بوو)، سوپاس.

بەرپز د.هێمن أحمد حەمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

کاک د.شیرکو، فەرموو.

بەرپز د.شیرکو جودت مصطفی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

سەرەتا پشتگیری لە وتەکانی مامۆستا عبدالستار و کاک عثمان سیدهری دەکەم سەبارەت بە
مەسەلە ی پاره لە قەوانین دا پاره بە پیتی قیمەتی پاره کە دەگۆری، بۆیە تەعدیلی قانونی
پێویستە دواتر ئەگەر قیمەتی پاره کە گۆرا، بۆیە بدریتەو دەست رینمایی و ئەوانە ی
ئەنجومەنی وەزیران یان وەزارەتی پەيوەندی دار کە خۆی ئەو پرە دیاری بکات بە پیتی ئەو کات و
هینانە بۆ سزادانی دواکەوتنی پۆژیک، بەلام ئیزافە ی دوو هەم کە هەمە بۆ ئەم ماددە ی،
مەسەلە ی بەرواری حیساب کردنی غەرامە کە ی، ئایا لە بەرواری پیشکەش کردنی وەرگرتنی
مۆلەتە کەو یە؟ یان لە بەرواری وەرگرتنی مۆلەتە کە یە؟ یان لە بەرواری پەسەندکردنی

مۆلەتەكەيە؟ بۆيە داوا دەكەم كە لە بېرگەي يەكەمى ئەم ماددەيە ئەو ئىزافە بىرئى كە لە كۆتايى دا بىلپىن لە بەروارى پەسەندكردنى مۆلەتى وەبەرھىنانەكەش دىارى بىرئىت، سوپاس.

بەرپىز د.ھىمىن أحمد حەمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى سوپاس، بەرپىزان وەزىرى تايبەتمەند يان لىژنە ئەگەر ھىچ را و سەرنجىك نىيە، فەرموون ماددەي (۱۴).

بەرپىز نزار ملا عبد الغفار:

ماددەي (۱۴):

ھەر يەك لە دامەزراوھى دەستبەردارىبوو و دامەزراوھى دەستبەردار بۆ كراو بە پىپىژاردنىك كە لە يەك مىيۇن دىنار كەمتر نەبىت و لە دوو مىيۇن دىنار زىاتر نەبىت سزادەدرئىت، ئەگەر دەستبەردارىبوونەكەيان بە پىچەوانەي بېرگەي سىيەمى ماددەي (۶) ئى ئەو ياسايە ئەنجام دا.

بەرپىز د.ھىمىن أحمد حەمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى بەرپىزان، ھەر بەرپىزىك دەيەوئى گەتوگۆ بىكات لەسەر ئەو ماددەيە، نىيە؟ ماددەي (۱۵)، فەرموون.

بەرپىز نزار ملا عبد الغفار:

ماددەي (۱۵): شوئىنى گەشتىارى بە داخستنى كە لە ماوھى (۳۰) پۆژ زىاتر نەبىت و پىپىژاردنىك كە لە پىنج سەد ھەزار دىنار كەمتر نەبىت و لە يەك مىيۇن دىنار زىاتر نەبىت سزا دەدرئى، ئەگەر سەرىپچى حوكمى ماددەي (۸) ئى ئەم ياسايەي كرد يان زانىارى بەلگەنامەي نادروستى بە مەبەستى وەرگرتنى مۆلەت پىشكەشى دەستە كرد.

بەرپىز د.ھىمىن أحمد حەمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى بەرپىزان، لەسەر ماددەي (۱۵) ھەر بەرپىزىك دەيەوئى گەتوگۆ بىكات، كاك بالانبۆ، كاك مەلا ناصر، كاك بالانبۆ، فەرموو.

بەرپىز بالانبۆ محمد على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەي (۱۵) كە دەلئى (شوئىنى گەشتىارى بە داخستنى كە لە ماوھى (۳۰) پۆژ زىاتر نەبىت و پىپىژاردنىك كە لە پىنج سەد ھەزار دىنار كەمتر نەبىت و لە يەك مىيۇن دىنار زىاتر نەبىت.. ئەگەر ھاتو سەرىپچى ماددەي (۸) يىكرد، ئەمە گونجاوھ بۆ خالى سىيەمى ماددەي (۸) (شوئىنە گەشتىارىيەكان پابەند دەبن بە ئاسانكارى بۆ مەبەستى چاودىرى كردن)، بەلام ئەگەر ھاتو كەسىك لە ئەو شوئىنە گەشتىارىيەي كە دامەزراوھ بە بى رىنمايى دەستەكە بىنايەكى دروست كرد، ئەو كاتە تەنھا ئەوھىيە بەس پىنج سەد ھەزار تا مىيۇنىكى پى غەرامە بىكەن و (۳۰) پۆژ داىخەن و ئىتر بىنايەكەي بۆ دەبى بە رەسمى؟ ئەمە ھەق وايە بەم شىوھىيە لى بىرئى كە ئەو سەرىپچىيەي كە كرووئىتى پى ھەلبوھ شىندرىتەوھ، سوپاس.

بەرپىز د.ھىمىن أحمد حەمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى كاك مەلا ناصر، فەرموو.

بەرپز عبدالناصر أحمد علی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

بەخیرھاتنی وەزیرە بەرپزەکان دەکەین، لە ماددە ۱۰ (شوینی گەشتیاری بە داخستنی کە لە ماوە ۳۰) رۆژ زیاتر نەبێت و پێبژاردنێک کە لە پێنج سەد ھەزار دینار کەمتر نەبێت و لە یەک ملیۆن دینار زیاتر نەبێت سزا دەدرێ، ئەگەر سەرپێچی حوکمی ماددە ۸ (ی ئەم یاسایە کرد یان زانیاری بەلگەنامە نادروستی بە مەبەستی وەرگرتنی مۆلەت پێشکەشی دەستە کرد) بۆیە ئەو ماوەیە زۆر کەم ئەگەر کابرا سەرپێچی بکات و بەلگەنامە نادروستی بدات، بۆیە پێویستە ئەو پرۆژەییە داخڕیت و ھەروەھا ئەگەر بشکری سزاکی زیاد بکری، زۆر سوپاس.

بەرپز د.ھێمن أحمد حەمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ بەرپزان، زۆر سوپاس، ماددە ۱۶ دوا ئەوە بەرپزان، ماددە ۱۶.

بەرپز نزار ملا عبد الغفار:

ماددە ۱۶

۱- رێنویینیکاری گەشتیاری بە پێبژاردنێک کە لە دوو سەد و پەنجا ھەزار دینار کەمتر نەبێت و لە پێنج سەد ھەزار دینار زیاتر نەبێت سزا دەدرێ ئەگەر سەرپێچی حوکمی برکە یەکەمی ماددە ۹ (ی ئەم یاسایە کرد، یان زانیاری بەلگەنامە نادروستی بە مەبەستی وەرگرتنی مۆلەت پێشکەشی دەستە کرد.

۲- رێنویینیکاری گەشتیاری بە پێبژاردنێک کە لە سەد ھەزار دینار کەمتر نەبێت و لە دوو سەد و پەنجا ھەزار دینار زیاتر نەبێت سزا دەدرێ بۆ ھەر جارێک کە سەرپێچی پابەندیبەکانی ھاتوو لە برکە دووھمی ماددە ۹ بکات.

بەرپز د.ھێمن أحمد حەمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ بەرپزان، لەسەر ماددە ۱۶ ھەر بەرپزێک دەبێت گۆتوگۆ بکات، کاک عثمان ، فەرموو.

بەرپز عثمان کریم سوارە:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

من پێمباشە ئەم سزایانە ئەمانەش ھەر وەزارەت سزایەکان دیاری بکات بە پێی رێنمای، لەبەر ئەوە ئەم پێبژاردنەمانە من بە زۆر دەزانم لە ئێستادا، زۆر سوپاس.

بەرپز د.ھێمن أحمد حەمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپزان، ماددە ۱۷ دوا ئەوە، فەرموون، ماددە ۱۷.

بەرپز رزگار محمد محمود:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان.

ماددە ۱۷

۱- لە کاتی دووبارە کردنەوەی سەرپێچییەکانی ھاتوو لە ماددەکانی (۱۲) و (۱۴) و (۱۵) و (۱۶) ی ئەم یاسایە بری پێبژاردنەکان دەبنە دوو ھیندە.

۲- ئەگەر سەرپێچیکار بەردەوام بوو لەسەر سەرپێچییەکانی ھاتوو لە ماددەکانی ئاماژەپێدراو لە برکە یەکەمی ئەم ماددەیدا ئەوا بەپێی قەبارە سەرپێچییە کە مۆلەتە کە ی بۆ ماوەیەکی کاتی رادەگیریت یان ھەڵدەوێت پێتەو. سوپاس.

بەريز ھيىمن احمد ھەمە صالح / جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى بەريزان، لەسەر ماددەى (۱۷)، كاك بەجت، فەرموو.

بەريز بەجت على ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخپەرھاتنا جەنابىت ھەزىرا ھەردوو كا دكەين، سەبارەت ماددەى (۱۷)، يەكەم و دووھەم يەكەم پيىف بژاردنەك ديف ماددى (۱۴، ۱۵، ۱۶) سەردانەك كە سەرپيچى كردبىت ھندە برگا (۲) سەرپيچىيەكان ئەگەر بەردەوام بوون دى مۆلەتا وى ھيىتە راوہستاندن، يان دئ ھيىتە ھەلۆەشاندن ئەز بيژم خۆى سەرپيچى كارە پيىتيقى ناكاتن تۆ مۆلەتا وى راگرى رائسەن بىتە ھەلۆەشاندن، زۆر سوپاس.

بەريز ھيىمن احمد ھەمە صالح / جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

ماددەى (۱۸) بەريزان فەرموون.

بەريز رزگار عيسى سوار:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددە (۱۸) يەكەم سەرۆكى دەستە يان ئەوھى رادەست پيىرئ دەسەلاتى سەپاندنى دەسەلاتەكانى ھاتوو ئەم ياسايە ھەيە، پشت بەستن بە راسپاردەى لىژنەيەك كە دەستە يان بەريوہبەرايەتى گشتى بۆ ئەو مەبەستە دروستى دەكات، دووھەم برگاكانى سزادان بە پيى حوكمەكانى ئەم ياسايە لە ماوہى (۳۰) رۆژ لە بەروارى پيىراگەياندىيان يارايى تانە ليدان لە بەردەمن ھەتا دادگاى كار پيىگيرى بە پيى حوكمەكانى ياسايى ئەنجومەنى شوراي بەركار لە ھەريم، زۆر سوپاس.

بەريز ھيىمن احمد ھەمە صالح / جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى بەريزان ماددەى (۱۸) ھەر بەريزىك دەيەويىت گفتوگووى لەسەر بكات، نيىە، ماددەى (۱۹) فەرموون.

بەريز رزگار عيسى سوار:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۱۹) سەپاندنى سزاكانى ھاتوو لەم ياسايەدا ريگر نيىە لە سەپاندنى ھەر سزايەكى ديكەى ھاتوو لە ياساي سزاكانى بەركار لە ھەريم .

بەريز د. ھيىمن احمد ھەمە صالح / جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى بەريزان لەسەر ماددەى (۱۹) ھيچ بەريزىك نيىە، بەشى ھوتەم حوكمى و گشتى و كۆتايىيەكان فەرموون .

بەريز رزگار عيسى سوار:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەشى ھوتەم حوكمى گشتى و كۆتايىيەكان ماددەى (۲۰) برى رەسمى پيدان و نووى كردنەوہى مۆلەتى پيادەكردنى كات كارى دامەزراو شوينى گەشتيارىيەكان بە پيى پاشكۆى ھاوپيچى ئەم ياسايە دەبىت.

بەرپىز د. ھىمىن احمد ھەمە صالح / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەلى بەرپىزان ھەر بەرپىزىك لەسەر ماددەى (۲۰)، محى الدين حسن يوسف، بالانبو محمد على.

بەرپىز محى الدين حسن يوسف:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من تەنھا پېشنىيار دەكەم كە ماددەى (۲۰) بچىتە دواى ماددەى (۲۹) بۆيە رىك بىكەوئىت لەگەل ئەو بابەتەكانى ترو تېكەلاوئىك دروست نەبىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز بالانبو محمد على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من پرسىيار ئەكەم ئايا ئەم رەسمانە لەسەر ئەساسى چى دىارى كراون؟ كاتىك كە خۇمان دەزانين شوئىنى گەشتىيارى وا ھەيە گەشتىيارىكى زۆر رووى تى ئەكات وە شوئىنى گەشتىيارى وا ھەيە گەشتىيارىكى كەم رووى تى ئەكات، لە كاتىكدا ئەم رەسمە بۆ ھەمووى وەكو يەك دىارى كراو ھەمە ھەق بوو لەسەر ئەساسى داھات رەسمەكانى دىارى بىكراپايە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. ھىمىن احمد ھەمە صالح / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەلى بەرپىزان ئەگەر وەلامىك يان سەرەنجىك پېويست دەكات ئەگەرنا ماددەى دواى ئەو.

بەرپىز روپاك احمد رحمان:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددە (۲۱): مەرج و خەسلەت و تايبەتمەندى ھى ئەو شوئىنى گەشتىيارىيانەى ھوكمەكانى ئەم ياسايانەى دەيانگرىتەو ھە لايەن وەزارەتەو ھە رېنمايىيەك دىارى دەكرىت.

بەرپىز د. ھىمىن احمد ھەمە صالح / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەلى بەرپىزان، ھەر بەرپىزىك دەيەوئىت گىفتوگۆ بىكات؟ كاك ساسان فەرموو.

بەرپىز ساسان عثمان عونى / وەزىرى شارەوانى گەشتوگوزار:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لەسەر ماددەى (۲۰) بېرى رەسم و پىدان و نوئى كىردنەو ھى مۆلەتى پىيادەكىردنى كارى دامەزراو ھو شوئىنە گەشتىيارىيەكان بە پىي پاشكۆى ئەم ياسايە دەبىت، پىم وايە ئەو بىرگەيە لەگەلى زىاد بىكرىت، ئەو بىرە رەسمانە دەكرىت گۆرانكارى لەسەر بىت وە بىپارى ئەنجومەنى وەزىران، چونكە جارى وا ھەيە بەھى دىنار بەرز دەبىتەو، ياخود دىتە خوارەو ھە بۆ ئەو ھەيە عەدالەتتىك بىپارىزىت لە كاتى پېويست ئەو رەسمانە گۆرانكارى بەسەردا بىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. ھىمىن احمد ھەمە صالح / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ماددەى (۲۲) فەرموون.

بەرپىز روپاك احمد رحمان:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددە (۲۲) يەكەم دواى لارى نەبوونى وەزىرى وەزارەتى كشتوكال و سەرچاوەكانى ئا و زەوى كشتوكالى بۆ پىرۆژەى گەشتىيارى، لەبەر رۆشنايى ياسا بەركارەكانى ھەرىم دا بە مەبەستى جىبەجى كىردنى پىرۆژە گەشتىيارىيەكان دەكوژىندىرئەتەو، دوو ھەم بەدەرلە زەويە كشتوكالىيەكان

وہزارہت دہ توائیت بہ ہہ ماہہنگی لہ گہل و ہزارہتہ پە یوہندیارہ کان ہەر زہوویکی تر بۆ مہ بہستی جیبہ جئ کردنی پرۆژہ گہشتیارییہ کان تەرخان دہکات.

بہرپژ د. ہیمن احمد حہمہ صالح / جیگری سەرۆکی پەرلہمان:

بہلئ بہرپژان ماددہی (۲۲)، عبدالستار مجید قادر، ہیرش حسن حمد، کاوہ عبدالقادر حسن، بدریہ اسماعیل محمود، گہلاویژ عیبید عثمان، سفین اغا عمر اغا، بہجت علی ابراہیم، بہلئ بہرپژان ئہو بہرپژانہی گفتوگو لہ سەر ماددہکە بکەن ماددہی (۲۲) بریتین لہ بہرپژان.

بہرپژ عبدالستار مجید قادر:

بہرپژ سەرۆکی پەرلہمان.

واللہ من دہمہوئیت توزیک بہ وردی باسی ئہو بابہتہ بکەم، چونکہ پە یوہندی بہ سەرماہیہ کی گہورہی ئہم ولاتہوہ ہہ یہ کہ بریتیہ لہ کشتوکال، ئیمہ لہ ہەریمی کوردستان خاوەنی زیاتر لہ (۱۸) ملیون دۆنم زہوی کشتوکال و دارستان و باغداری و ئہوانہین پاوان، بہلام تہنہا (۶) ملیون و (۱۴۳) ہہزاری بہکاردئ و وہ بہکەلک دئ بۆ کشتوکال، کہ دہکاتہ تہقربہن (۳۳٪) ئہم رپژہیہ لہ و (۶) ملیون دۆنمہ، بۆ زانیاری ہہموو لایہک تا ئیستا زیاتر لہ (۱) ملیون (۶۵۰) ہہزار دۆنم زہوی کشتوکالی بۆ پرۆژہی غہیری کشتوکالی بہکار ہاتووہ، واتہ لہ دہستمان داوہ لہ ولاتان، بہراستی زۆنکاو پردہکەنہوہ، بۆ ئہوہی کہ کشتوکالی تیدابکەن گرد تہخت دہکەن بۆ ئہوہی کشتوکالی تیدا بکەن، بہلام ئیمہ ہەر زۆر بہ ئاسانی ئہو زہوییانہی کہ کوژیندراہنہوہ ئہوانہی کہ زیدەرۆیی کرانہتہ سەرئ ئیمہ ہەر لہ ئیستا لہ (۹٪) لہ دہستمانداوہ، بہراستی لہ یاساکانی کہ ہہ یہ لہ یاساکانی عیراقی، لہ یاساکانی ریکخستنی زہوی دہولی ژمارہ سالی ۱۹۷۶ دہلپت زہوی کشتوکالی یان بۆ مہ بہستی بہکارہینانی رووہکی، یان ئاژہلی بہکار بیئت، یاسایی پاراستنی بہروبوومی کشتوکالی ژمارہ (۴) سالی ۲۰۰۸ دہلپت زہوی کشتوکالی باغ و دارستان و پاوان سامانی نہتہوہین نابیت بۆ مہ بہستی دیکہ بہکار بیئت، تہنیا بہ پیی پلانی حکومہت دہبیئت و پیویستہ پارپژگاری لئ بکرپت، یاسایی دارستان ژمارہ (۱۰) سالی ۲۰۱۲ رپگہ نادرپت رہفتار بہ دارستان بکرپت و خاوەن داری زہوییہکەہ ناگوازیتہوہ بۆ ہیچ کەس و لایہنیک مہگەر بۆ پرۆژہی ستراتیژی بیئت و ہیچ چارہ نہبیئت، ئہنجومہنی و ہزیران رازی بیئت، و ماددہی (۴) یاسای پاوان ژمارہ (۲) سالی ۱۹۸۳ نابیت زہوی پاوان بۆ کشتوکال یان مہ بہستی دیکہ بہکار بیئت، ماددہی (۳) ہہموو ئہوانہ بہراستی بہلگہن لہ سەر ئہوانہ زہوی کشتوکالی نابیت بہکار بیئت بۆ پرۆژہی غہیری کشتوکالی، مہگەر بہراستی زۆر بہ نایاسایی دابیت، بہراستی ئہوہی کہ لپرہ ہاتووہ ئہم ماددہیہ ئہمن پیم وایہ ئہم ماددہیہ ہەر لابریئت، چونکہ بہ حہقیقہت دہبیئتہ مایہی بہ ہہدہردانی زہوی کشتوکالی، ہەر بہ عہستہم رپگہ بدرپت یہعنی ئہوہ کہ لہ نیوان (۲) و ہزیر، دوو و ہزیر موافقہ دہکەن کہ ئہم زہوییانہ بہکار بیئت بۆ کشتوکال بۆ پرۆژہی شارہوانی و پرۆژہی غہیری کشتوکالی، لہ جیی ئہوہدا بہراستی ئہمن پیشنیاریک دہکەم سەرۆکی پەرلہمان ئہویش ئہوہیہ کہ ئیمہ بین یان ئہنجومہنی بالآ یان بہراستی ئہنجومہنی و ہزیران ئہمہ موافقہ بکەت ہەر لہ بہینی (۲) و ہزیر نہبیئت، چونکہ پرۆژہیہکی گرنگہ و ہکو عہززم کردن ئیمہ (۹٪) باشترین زہوی کشتوکالیمان لہ دہست داوہ فہرموو تہماشاکەن جہنابی سەرۆکی پەرلہمان، ئیمہ لہ ئہنجامی ئہوہدا ئیستا لپرہ لہم دہورووبہری ہہولپردا لہ

شويئەكانى ديكە، پشت فەرموو ئيمە (۴) ھەزار دۆنى كشتوكاليمان ھەيە ليرە لە دارەبەن و لە ئاشۆكان، ئىستا خەريكن (۷) ھەزار دۆنى ديكەش بەريوھەيە كە يەنى بۆ پرۆژەي گەشتياري بەكاربييت، ئى باشە من دەلیم ئەو ھەموو شويئەمان ھەيە لە كوردستان ئىستا باسى گەشتياري دەكریٹ، ئەو ھەموو شاخەمان ھەيە، ئەو ھەموو دۆلەمان ھەيە، ئەو ھەموو مەسەلەن ئاوەمان ھەيە، بەردەلانمان ھەيە، كە بەكەلكى كشتوكال ناھيت كە باشە بۆ گرگر مەسەلەن بۆ وەزارەت بييت، يەنى چا و چركاتەو لەسەر زەوييەك كە بەكەلك كشتوكال دييت، باشترين زەويش ھا باشترين زەوي كشتوكالە كە بەكەلك كشتوكال بييت ئىستا دەبردريٹ بۆ پرۆژەيەكى گەشتياري كە دەكریٹ تۆزيك وا بچييت كە شيخ تۆرابى لييە، كاكە ئەو ھەموو شاخ و دۆلەمان ھەيە، كە بۆ ناھيى پارەي لى سەرف كەي، ئەم سەرمایە گرنگە ھى ئيمەش و نەوھەكانى داھاتوو مانە، دى مەسەلەن بە برياريك كە كۆمپانيا قازانچ بكات بە حسابى خۆت گەشتياري بكەي بە ھەدەر دەدەي ئەم ماددەيە بە ھەدەردانى زەوي كشتوكالى، سوپاس.

بەريز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ھيرش.

بەريز ھيرش حسن حمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خواي گەورە، لە ماددەي (۲۲) پشتيوانى قسەكانى مامۆستا عبدالستار دەكەم، پيويستە بە ھيچ شيوھەيەك كۆژانەو بە زەوي كشتوكالى نەكریٹ، لەبەر ئەوھى لە كوردستان ناوچەيەكى زۆرو بەردەلان و شاخاوى ھەيە، سوود لەو شويئانە بيينريٹ بۆ پرۆژەي گەشتياري، زۆر سوپاس.

بەريز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، فەرموو كاك عوسمان.

بەريز عثمان كريم سوارە:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتيوانى لە قسەكانى كاك عبدالستار و كاك حاجى ھيرش دەكەم، زۆر سوپاس.

بەريز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو گەلاويژ خان.

بەريز گلاويژ عبید عثمان :

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئيمە دەزانين كە كشتوكال زۆر زۆر گرنگە لە داھاتوودا لە وانەيە جيگەي نەوت و بارزگانى تريش بگرتيەو، راستە بە پيى گەورەبوونيش شارو شارۆچكەكان و گۆرانی ماستەر پلانەكان، لەوانەيە زۆرەي زەوي كشتوكالى يەكانمان بە ناچارى لە دەست دايت، بۆيە من پيم باشە ماددەي يەكەم لايردريٹ ماددەي (۲) بەدەر لە زەويە كشتوكالييەكان، وەزارەت دەتوانيٹ بە ھەماھەنگى لەگەل وەزارەتە پەيوەنديدارەكان ھەر زەوييەكى تر، مەبەست ليرە ھەر زەويەكى تر، يەنى زەوييە بەردەلەكانيش بگرتيەو، سەخەريەكان بۆ مەبەستى پرۆژە گەشتيارييەكان تەرخان بكات نەك دەكات، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حىسېن / سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك سفىن.

بەرپىز سفىن اغا عمر اغا:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

بەخپىرھاتنى ۋەزىرە بەرپىزكان دەكەم، منىش پىم باشە ئەو ماددەيە لابدرىت بەدەرلە زەوييە كشتوكالىيەكان پىشتىگىرى ھەر ھەموو قسەكانى كاك عبدالستار و كاك حاجى ھېرىش و كاك عثمان سېدەرى و دكتورە گەلاويژ دەكەم، لەبەرئەۋەى كەرتى كشتوكال ئىستا زۆر زۆر زەرۋورە لە كوردستان، ئىمە پىۋىستمان بە سەرمايەى كشتوكالى ھەيە، ئىستا حكومت دەستى بە ئەۋە كرىدە بۇ كوزانەۋەى زەوييە كشتوكالىيەكان، داۋادەكەين كەرتى كشتوكال بىپارىزىرتىن، نەك تەرخان بكرىت بۇ گەشتوگوزار، جىگاي زۆر شايستەمان ھەيە كە بۇ گەشت گوزار بەكار دىت، بەردەلانە جىگاي سەر زى و سەر رووبارو ئەۋانەيە، داۋادەكەين ماددەى (۲۲) خالى يەكەم لارى نەبوون بۇ ۋەزارەتى كشتوكال ئەۋە بەدەربىت لە زەۋى كشتوكالى، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حىسېن / سەرۋكى پەرلەمان:

جارىكى تر غىبابات ۋەرئەگرىنەۋە، بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان ئىمزابەكەن بۇ جارى دوۋەم بەلى كاك بەجت فەرموو.

بەرپىز بەجت على ابراهيم:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

سەبارەت ماددى (۲۲) بىرگا دوۋەم بەدەلە زەوييە كشتوكالىيەكان ۋەزارەت دەتوانىت بە ھەماھەنگى لەگەل ۋەزارەتە پەيۋەندىدارەكان ھەر زەوييەكى تر بۇ مەبەستى جىبەجى كىردى پىرۋژە گەشتىارىيەكان تەرخان دەكات، راستى ھەر پىرۋژەيەكى گەشتىارى ئەگەر كەسەك (۲) كەپراژى جھەكى دانىتن نابىت بىتە پىرۋژى گەشتىارى، ئىترە ئىتن وازحى بىتە دىاركرن كە بىژن بۇ مەبەستى جىبەجى كىردن، تەنيا پىرۋژە ستراتىيەكانى گەشتىارى بۇ ھندى ھەم دا زەۋى نەھىتە ھەدەردان، ھەم ئەو پىرۋژە ئەۋىت پىتقى كۆ پالانا دەستەيدا ۋەزارەتتەدا ھەى ئەو پىرۋژە بىنە جىبەجى كىرن كە گەلەكىن گىنگ بن ۋەت فەربن، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حىسېن / سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو كاك كاۋە.

بەرپىز كاۋە عبدالقادر حسن:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

سەرەتا پىشتىگىرى لە كاك عبدالستارو برادەرانى تر ئەكەم پىشتىگىريان كىرد، منىش لەگەل ئەۋەم كە ئەم ماددەيە بەتايىبەتى بىرگەى (۱) لابدرىت، لەبەرئەۋەى رەۋاكەى يەكەى ئەدات بە لە دواى دەرچوونى ئەم ياسايەى كۆمەلەك زەۋى كشتوكالى، يان رووبەرىكى زۆر كشتوكالى بۇ پىرۋژەى گەشتىارى تەرخان بكرىت، ئىمە شوپىنى ترمان ھەيە كە دەتوانىن سوۋدى لىبىنن بۇ پىرۋژەى گەشتىارى، يەنى پىۋىست ناكات كە ئەو زەوييەنى كە بەكەلكن بۇ كشتوكالى و گىرنگن بۇ پەرەپىدانى بوارى كشتوكالى بەكار بەپىندىرپن بۇ پىرۋژەى گەشتىارى، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو بدريه خان.

بەريز بدريه اسماعيل محمود:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خواى بەخشندەو مەھيرەبان، سەبارەت بە ماددەى (۲۲) منيش پشتيوانى لە قسەكانى بەريز ماموستا عبدالستار ئەكەم ھەردوو بېرگەكە لايريت، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ھەردووكى بەلى سوپاس.

بەريز نزار ملا عبدالغفار:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ويراى ئيمە ئەندامى ليزنەى شارەوانى و گەشتوگوزارين، بەلام خۆم تيبينم ھەيە بەراستى لە ماددەى (۲۲) يەكەم دواى لارى نەبوونى وەزارەتى كشتوكال ئيمە پيمان باشە پشتگيرى ئەم پېرۆژە ياسايە بکەين، نەك ھەر وەزارەتى كشتوكال، بەلكو وەزارەتى تريش ھەيە كەوا زەوى ھەيە، پيمان باشە وەزارەتەكانى تريش بيبينە ئيو ئەو ماددەيە، بۆ ئەوھى لە دوا رۆژ گرفت بۆ ئەو زەوييانە دروست نەبیت كە پەيوەستن بە وەزارەتەكانى تريش، وام پى باشە لەسەر ماددەى يەك و دوو، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، ئيتفا بۆ زەوييە كشتوكالييە ماددەى (۲۳) بەريزان، دەتانه ویت قسە بکەن بەريز وەزيرى شارەوانى بەلى فەرموون.

بەريز ساسان عثمان عونى / وەزيرى شارەوانى گەشتوگوزار:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەريزان ئەندامانى پەرلەمان، لە ئەنجامى فراوان بوونى شارو شاروچكەكان وە لە ئەنجامى جيبەجى كردنى ماستەر پلانى شارو شاروچكەكان، ھەندىك جار بمانەويت يان نەمانەويت زەوى كشتوكالى بەبەر فراوانى بوونى شار دەكەويت وە ئەو ماناى ئەوھنيە حكومت يان وەزارەتە پەيوەندار پيى خۆشە كە ئەو زەوييە كشتوكالييە دەبیت ئيتفا بكریت، بەلام زەرورەتى فراوان بوون ئەو بابەت دەسەپينيت وە سەبارەت بە قسەى كاك حاجى سفين كە گوتى حكومت زۆر زەوى ئيتفا كردیە، ھەر لە بۆ ئاگادارى بەريزان تازە من لە كۆبوونەوھى ئەنجومەنى وەزيران ھاتمەو وە موناقتشەى (۳) سالى رابردووى كارەكانى ئەنجومەنى وەزارەتەكان كرا، لە ئەنجومەنى وەزيران بەريز وەزيرى كشتوكال ئەوھى خستەپوو كە بەريزەى (۸۱%) ئيتفا كردنى زەوى كەم كراوھتەو وە، ھەر بۆ زانيارى بەريزان سەبارەت بەو بېرگەيە دەكریت وەكو ھەندىك لە ئەنجامانى پەرلەمانى بەريز ئيشارەتيان پيدا ئەو بابەت قورس بكرين بۆ رەزامەندى ھەموو لايەنە پەيوەندارەكانى، پيويست بى ئەنجومەنى وەزيران پيويست بىت وەزارەتە پەيوەندارەكانى، پيويست بىت وە پېرۆژەكەش پېرۆژەيەكى گورەى ستراتيژى بىت كە ئەو بەخوازيتن لە ناحيەى مەردودى ئيدارەيەو وە لە ناحيەى قازانجى ھەرئيمەو جيبەجى بكرى و زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەللى زۆر سوپاس بۇ بەرپزتان ماددەى (۲۳) بخوینەو بەرپزان.

بەرپز سارا دلشاد بکر:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۲۳) یەكەم خاوەنى ئەو زەوویانەى مولكى تەواون دەتوانن بە رەزامەندى دەستەى پرۆژەى گەشتیاری بە پىی حوكمەكانى ئەم یاسایە دابمەزىنن، بە رچا و كرنى پىگەى جوگرافى لە چوارچىوەى سیاسەتى گەشە پىدانى كەرتى گەشتیاری لە هەریم، دووهم خاوەنى مافى رەفتار پىكردن لەسەر ئەو زەوویانەى مولكى دەولەتن بەدەر لە یاسایى ژمارەى یەكى سالى ۲۰۰۸ دەتوانن لەسەر رووبەرىك كەلە (۲۰%) تەواوى رووبەرى زەوییهكە تىپەرنەكات، لەسەر داواكارى كەسەكە و پىشنیازی دەستە پرۆژەى گەشتیاری دواى لارى نەبوونى و وەزارەتى كشتوكال و سەرچاوەكانى ئا و رەزامەندى ئەنجومەنى وەزیران بونیات بنین بەرامبەر بە كرى كە برەكەى بە رینمایى لەلایەن و وەزیرى دارایى و ئابوورى بە هەماهەنگى لەگەل وەزیر دیاری دەكریت، سییەم خاوەن مافى رەفتار پىكردن لەسەر زەوییهكە كە رووبەرهكەى لە (۵) دۆنم كەمترە بە هەمان مەرج و رىكار كە هاتوو بە برەگەى دووهمى ئەم ماددەیه دەتوانیت لە (۵۰%) رووبەرى زەوییهكە بكاتە پرۆژەى گەشتیاری بە پابەندبوون بە پاراستنى پارىزراو سەرووشتییهكان و پابەندبوونى ژینگیهكان، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەللى بەرپزان ئەم ماددەیه ماددەیهكى گرنگە كى قسەى هەیه لەسەرى؟ دكتور محى الدين فەرموو.

بەرپز محى الدين حسن يوسف:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۲۳) برەگەى (۲) مافى رەفتار پىكردن لەسەر ئەو زەوویانەى مولكى دەولەتن بەدەر ژمارە (۱) سالى ۲۰۰۸ دەتوانن لە رووبەرىك لە (۲۰%) تەواوى رووبەرى زەوییهكە تىپەرنەكات، كۆمەلپك ئىجرائاتى دانایە لەسەر داواكارى كەسەكە، پىشنیازی دەستە پرۆژى دروست بكات، پرۆژەى گەشتوگوزارى دروست بكات، دواى لارى نەبوونى وەزارەتى كشتوكالى سەرچاوەكانى ئا و رەزامەندى ئەنجومەنى وەزیران ئەو بەكات، یەعنى كەس بیەویت پرۆژەیهك بەكات (۱۰) دۆنمى هەبیت (۲) دۆنم بكاتە پرۆژەیهك، یەك دونیا موافەقاتى دەویت ئەو روتینیاتە یارمەتى دەرە بۇ ئەوەى كە كەسێك بیەویت پرۆژەیهكى گەشتیاری بكات، پیمان وایە دەبیت ئاسان كارى بكریت، ئەو كۆمەلە رینمایانە ییم وایە دەبیت كورت بكریتەو، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو نجا خان.

بەرپز نجا شعبان عبدالله:

بەرپز سەرۆكا پەرلەمانى.

خیرھاتنا وەزیرین بەرپز كەین و گەل شاندى گەل دا خیربېن سەرچاقان تىبىنیامن سەر ماددى (۲۳) خالا (۲) لقیرە تقیا ناف و نیشانىت یاساین بىتە دیار كرن تنى قییرە بەعسى یاسا ژمارە (۱)

سالآ ٢٠٠٨ ياكرى تقيانا ف و نيشانئىت ياساين بئنه ديار كرن، يان زى قى شكلى به دهل له ياساى رىكخستنى مافى دهستكارى كردنى زهوى له وهزارهتى كشتوكالى ههرئىمى كوردستان / عىراق يا ژماره (١) سالآ ٢٠٠٨، زور سوپاس.

بهريز د. رىواز فائق حسين / سهروكى په رله مان:

فهرموو كاك اسماعيل.

بهريز اسماعيل على طه:

بهريز سهروكا په رله مانى.

مافى رهفتارى پيكردن يه عنى ئەم بيژينى (حق التصرف) زياتر ئەو مولكن يى زراعى پاراپترى ههر زراعى نه، يه عنى مه عناوى ئەهه رىكى دهته هندی ئەوئىت كو مافى حهقى هه (٢٠%) زى دونه ما كيمتر بيتن ئو (٥٠%) ئەگەر زى (٥) دونه ما زيدهتر بيتن مه عنا وئ رىكى ته مام كه ته دووسايت بو زهوىت كشتوكالى عهردى كشتوكالى بيته وهرگيران بو گهشت گوزارى ئەز بهر هندی گه ل هندی مه خالا (٢) و خالا (٣) ته مامهن بيته لادان نه ناف پرؤزهى دا نه مينن، زور سوپاس.

بهريز د. رىواز فائق حسين / سهروكى په رله مان:

فهرموو كاك عبدالستار.

بهريز عبدالستار مجيد قادر:

بهريز سهروكى په رله مان.

والله منيش به هوكارى نه وهى كه ئەم دووخاله خالى به تايبهتى (٢ و ٣) ده بيته ديسانه كه رىگا خو شكردن بو يه عنى به هه دهردانى زهوى كشتوكالى، يه عنى مه سهله ن ئەتوو (٥) دونم هه يه كابرا به دهستى وهتى، كابرا زور به ئاسانى ده توانئىت ئەم ياسايه باخى دروست كات، قىلاى دروست كات، بليت كاكه من پرؤزه يه كى گه شتتارىم دروست كردوو، يه عنى من نازانم بو وابه ئاسانى رى بكه بنه وه كه زهوى كشتوكالى به هه در بدرئىت، وه منيش پشتگيرى رايه كهى كاك اسماعيل ده كه م، رايى من وايه ئەو ههردوو برگانه لابچن، چونكه ياسامان هه يه به راستى بپرئنه وه ناهيلىت ئيش ناهيلىت به كار بيت يه عنى لى ناگه رى زهوى كشتوكالى بو ئەم پرؤزانه به كار بيت ده بيت دواى شتتارى بنووسئىت، يان ده بيت هه موو ئەو ياسانه هه لبوه شينه وه ئەوى كاتى خوئى مجلسى ئەعلاى عىراقى زراعى هه يه، مه سهله ن ئەوهى حكومه تى عىراقى گه ر بخويئنه وه پيش ئىستا ده بيت هه موو ئەوانه هه لبوه شينه وه سه يره، يه عنى نازانم چون به ئاسانى دهست به ردارى ببين، من پيم وايه ده بوايه ئيمه بين پرؤزه كهى خو شمان له گه ل ئەو هاوريه كانى، ان شاء الله ده تان ده ينئى ده بيت به راستى بين كو دوو زنجيرى توندتر له ئەوهى كه زهوى كشتوكالى به ئاسان بو پرؤزهى غه يرى كشتوكالى، جا گه شتتارى بيت جا يان مه سهله ن ماسته ر پلانى شاره كان بيت له گه ل خو من، له گه ل به ريز وه زيرى شاره وه انيم ئەگه ر شاره كه فراوان بيت چى بكات، به لام بو ئيلا بيم يه عنى ئەو زهوييانه به كار بينم كه باشترين زهوى كشتوكالىين، مه سهله ن بو نموونه له جياتى ئەوهى بيم ئەو مه نته قى به كار بينم كه زهوى كشتوكالى باشه بو ناچى ئەو زوورگانهى پشتى مه نته قى كه سنه زان و ئەوانه له جياتى خه لك

بكاتە قىيلا زېدە رۆيى تېدا بكات، وەرە با حكومت با پلانى ھەبىت خانى باشى لى دروست بكات، باوھېكە دەبىتە مەنتەقەكى گەشتىيارىش زۆرىش جوان دەبىت، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرىز وەزىرى شارەوانى قسەتان ھەبە، بەلى ماددەى دواى ئەو ھەبەرىزان.

بەرىز روپاك احمد رحمان:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددە (۲۴) دەستە دەتوانىت بۆ ئەو مەبەستانەى گەشتىيارى تەرخانكراون تەنھا بۆ پەرۆژەى گەشتىيارى بە كرېى بدات، دووھم ماوھى گرېبەستى بە كرېدانى زەوى و پەرۆژەى گەشتىيارى لە دواى رۆژەك لە تەواو كردنى يان نوژەنكردنەوھى پەرۆژەكە كە پېشتەر ماوھەكەى لە رېگای لايەنە پەيوەندىدارەكانە دىارى كراوھ ھەژمار دەكرېت و كرېى ماوھى تەواو كردنى پەرۆژەكەش لەسەر زەوييەكە وەردەگىرېت، دوو ئەگەر خاوەن پەرۆژەكە دەستى لە پەرۆژەكە ھەلگرت يان نەيوست گرېبەسەتەكە نوئ بكاتەو، ئەوا لە بە كرېدانى بە ئاشكرا بە كرې دەدرېتەوھ سى، أ- جگە لە گرېبەستى شارەوانى گرېبەستەكانى بە كرېدانى شوئ و پەرۆژە گەشتىيارىيەكان لەلايەن دەستەوھ كە ماوھەيان لە (۱۵) سال كەمترە بۆ يەك جار ياراي درېژكردنەوھەيان بەو مەرجەى ماوھى بنەرەتى و ماوھى درېژكراوھى پېكەوھ لە (۱۵) سال تېپەر نەكات و برى بەرامبەرى راستەقىنەى بە پېى ئەو رېكارانەى لە ياساىى ژمارە (۱) سالى ۲۰۲۱ دا ھاتوون بخەملىندىرئ، ب- ماوھو برو مەرجەكانى بەرامبەرو درېژكردنەوھى بە رەزامەندى وەزىر دەبىت، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرىزان لەسەر ماددەى (۲۴) كى قسەى ھەبە؟ شېركۆ جودت مصطفى ، عثمان على سمايل، سەرچنار احمد محمود، سىروان فرج محمد، بەلئىن اسماعيل حاجى ابراهيم، عثمان كريم سوارە، جمال حويژ مصطفى ، چيا حميد شريف، نجاة شعبان عبدالله.

بەرىز جمال حويژ مصطفى :

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۲۴) دووھم برگەى يەكەم ماوھى بە كرېدانى زەوى پەرۆژەى گەشتىيارى لە دواى رۆژىك تەواو كردن يان نوژەن كوردنەوھى پەرۆژەكە كە پېشتەر ماوھەكەى لە رېگەى لايەنە پەيوەندىدارەكانە دىارى كراوھ ھەژمار دەكرې تائېرە تەواو، بەلام تېبىنم لەسەر ئېرە ھەبە تەواو كەرەكەى كرېى تەواو كردنى ماوھى پەرۆژەكەش لەسەر زەوييەكە وەردەگىرېت ماوھى تەواو ھېشتان پەرۆژەكەى تەواو نەكردى، ھەق نىيە ئەو باجەى لېى وەربگىرئ و تەواو، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، ئەوھ بۆ ئەوھبە كە كە پېنچ شەش سال پەرۆژەيەك نەھىلېتەوھ وھ داواى تەمدىد بكات بە بەردەوامى خەتەرى لەسەرىبىت.

بەرپز عثمان كریم سواره:

بەرپز سەرۆكى پەرله مان.

ماددهى (۲۴) برگه‌ى سېه‌م أ- جگه له گریبه‌ستى بانه‌وانى گریبه‌ستى بانه‌وانى له‌لای خه‌لكى ئېمه كه‌لیمه‌یه‌كى روون نییه نه‌گه‌ر بكریت روونتر بكریته‌وه، یاخود ته‌قربه‌ن ته‌فسیری بدریتى، زور سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسین / سەرۆكى پەرله مان:

به‌لئى زور سوپاس، به‌رېزان كه‌لیمه‌ى (بانه‌وانى) له‌به‌رئه‌وه‌ى له‌ياسایه‌ك له‌پەرله‌مانى كوردستان ده‌رچوو له‌ياسایى فرۆشتن و به‌كریدانى مولكه‌كانى ده‌ولت له‌جیاتى موساته‌حه به‌كار هاتوو كه‌لیمه‌یه‌كى كوردییه، فه‌رموو كا‌ك به‌لین.

بەرپز به‌لین اسماعیل حاجی ابراهیم:

بەرپز سەرۆكى پەرله مان.

دیاره ئه‌م مادده‌یه به‌تایبه‌ت برگه‌ى یه‌كه‌مى، برگه‌ى دووه‌مى، پېم وایه هه‌مووى زیاده له‌به‌رئه‌وه‌ى ئېمه ده‌توانین ئه‌و مادده‌یه به‌م شیوازه دابریژینه‌وه، ده‌سته ده‌توانیت ئه‌و زه‌وویانه‌ى كه‌ بۆ مه‌به‌ستى گه‌شتیاری ته‌رخان كراون ته‌نها بۆ پرۆژه‌ى گه‌شتیاری بدات، به‌پى ئه‌و رېكارانه‌ى كه‌له‌ ياساى (۱) ژماره‌ سالى ۲۰۲۱ هاتوونه، نه‌گه‌ر سه‌یرى ياساى به‌كرى دانى مولك و مالى ده‌ولت بكه‌ین كه‌ ياساى سالى ۲۰۲۱ په‌سندكراوه هه‌موو ئه‌م رېكارانه‌ى تىیايه ناكريت، ئېمه بۆ هه‌مووشتیک له‌ نيو قانونیکه‌ پېچه‌وانه‌ى قانونیکى تریان به‌ ته‌فاسیلی قانونیکى ترییدا جاریکى تری بریژینه‌وه، هه‌موو ئه‌و ته‌فاسیلانه‌ى له‌ قانونیکه‌ى تریه‌یه، بۆیه پېشنیاز ئه‌كه‌م به‌و شیوه‌یه دابریژیته‌وه، زور سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسین / سەرۆكى پەرله مان:

سوپاس فه‌رموو سه‌رچنار خان.

بەرپز سه‌رچنار احمد محمود:

بەرپز سەرۆكى پەرله مان.

به‌راستى منیش تىبىنیه‌كه‌ى كا‌ك به‌لینم هه‌بوو به‌ تايبه‌تى خالى یه‌كه‌م، ده‌سته ده‌توانیت ئه‌و زه‌وویانه‌ى بۆ مه‌به‌ستى گه‌شتیاری ته‌رخان كراون ته‌نها بۆ پرۆژه‌ى گه‌شتیاری به‌كرى بدات، نه‌گه‌ر ئه‌مه‌ى بۆ زیاد بكریت به‌ پى ياسا به‌ركاره‌كان بىت یان ئه‌وه بىت، یان به‌پى ياساى ژماره (۱) سالى ۲۰۲۱ ئه‌وانى تره‌ست ئه‌كه‌م ئیجرائاتى زیاده، هه‌ر خالى ب- برگه‌ى دووه‌میش ماوه‌و برى به‌رامبه‌رو مه‌رجه‌كانى دريژكاته‌وه به‌ ره‌زامه‌ندى خو‌ى خو‌ ئه‌وانه هه‌ر رینمایى تىیايه به‌ ره‌زامه‌ندى وه‌زیر ئه‌بىت، چ پېویست ئه‌كات جاریکى تری بىته‌وه ئه‌وانه لابریت و به‌و شیوه‌یه لیبکریت و، زور سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسین / سەرۆكى پەرله مان:

سوپاس، فه‌رموو.

بەرپز نجاۋ شەبەن ئەبەللە:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت ماددى (۲۴) بىرگى (۲) سى-۱- قىرەزى ھەمان تىت تىقا ئاف و نىشانىت ياساينى بېھنە نقىسەن نەھاتىيە نقىسەن ماددى كى بېزىت ئەف ياسايە چاوايە بەروكى وى چاوايە بەھندى تىقا لىقېرە بېتە ديار كرن كۆ لە ياساى فرۆشتن و بە كرى دانى مولك و مالى دەولەت لە ھەرپمى كوردستان / عىراق ژمارە (۱) سالى ۲۰۲۱، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك چيا فەرموو.

بەرپز چيا حمىد شريف:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

مە پىرسىيارە ژ جەنابى وەزىرى ھەبوو ئەگەر لىقې ماددى دا مەسەلەن خالەك ھاتىپتە زىدە كرن يان تايبەتى ئاف بەينا خالا ئىكى، دووى دا مەسەلەن گەلەك گرىبەستىن گەشت گوزارى ھاتىنە ھەوالە كرن بۆ كەسان دقى ماوھىدا نەھاتىنە جىبە جى كرن، چارە نقىسى ئان گرىبەستا دى چاوايىتن، بۆ نموونە ھەتائە گەلەك گرىبەستا نەھاتىنە وەرگرتن بۆ كارىن گەشتىارى بەلى جىبە جى نەبووينە دەست بكار نەبوونە، ئەگەر مادەك ھاتىبا زىدە كرن بۆ ماوھى (۶) ھەيقا گەل گرىبەستىن گەشتوگوزارى دەستب كار نەكرىت ئەف گرىبەستە دووبارە بىنە ھەلۆھشانەن ئاف بەينا ماددا (۱ و ۲) دا ھەمان ئەو گرىبەستىن كە بۆ نوى كرنى ئان ژى ھەستاندى بىتە زىدە كرنى دى گەلەك باشترىت و من ئەو پىرسىيارە لە جەنابى وەزىر ھەبوو، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو كاك شىركۆ.

بەرپز شىركۆ جودت مصطفى :

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە بىرگە سىيەم بەشى ب- ئەلپت ماوھى بىر بەرامبەر وە مەرچەكانى درپز كرنە وە بە رەزامەندى وەزىر بىت، ئىمە ئەلپن بە پىشنىارى دەستە بى و رەزامەندى وەزىر بۆ دەستە خۆى كرىبىت لەو پىشنىارە، ئىنجا بە رەزامەندى وەزىر بىت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو كاك اسماعىل.

بەرپز اسماعىل على طە:

بەرپز سەرۆكا پەرلەمانى.

تېبىنىامن يان ئىكى ئەز پىشتىگىرىا خوشكا سەرچنارىت كەم ئو ھەر سەر وى بابەتى خالا ئىكى پىرسىيارىش لىژنا تايبەتت كەم، كانى راماناقى عىبارەتى جىبە دەتوانىت ئەو زەوېيانەنى كە مەبەستى گەشتىارى تەخانكراون تەنھا بۆ پىرۆزەى گەشتىارى بە كرى بداتن نادەتن يا ھەسرى يەى، يەنى بە مەعنا بەس دقېت بۆ كرى بىت، باشە ئەگەر دەستەى قىا ئەو پىرۆزەكى سەر دروست كەت قىرىدا وەكو ئەوئ وى ھەق نىنە، چونكو تەنھا بە كرى بدات ئەگەر دەستەى قىا پىرۆزەكى دروست بكتەن ئەقە راماناوى نادەت، چونكە ئەقە عەسرا مەعنا كرىدانى دەتن خالا (۲)

پشتگيريا دكتور شيركو دكهم پيٽقيه دهسته يژي ناگهي ژي هه بيتن نه بهس وهزير چونكي جاره كادي دي بيژين جيهه تي پسيوري ته خه سوسي تايبه تمه ند دهسته يه دهسته ته فاسيلاتا پتر ناگدارهش وهزاره تي ژبه رهندي پيٽقيه پيشنيارا دهسته بيت پاشي به رهامندي وهزير بيت، زور سوپاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروكي په رله مان:

سوپاس فهرموو كاك سيروان.

بهريز سيروان فرج محمد:

بهريز سهروكي په رله مان.

مادده (۲۴) خالي (۲) باس له ماوهي به كړي داني گريبه ستي زهوي نهكات، ئيمه له م په رله مانه بهريزه يه ياسايي (۱) ژماره سالي ۲۰۲۱ په رله مان مان هه يه كه ئيستا له م دهه قه ي كه من قسه بو جه نابت نه كه م له سليمانى كيشه مان هه يه، فهرانگه كان وهكو خو ي جيبه جي ناكه ن خه لكانيك يان تووشى دلراوكي كر دووه، بويه من پيشنياز نه كه م هه ر ليره وه چاره سهرى بو بكه ن، بويه له بهر نه وه ي كه يه عني خه لكى كه وه ديسان وه دلراوكيكي بوي نه كړي، من به نووسراو نه يده م به بهريز سهروكي ليژنه وه وه پيشنيازيكشم بو بهريز وهزيرى شاره واني ليره وه به رووخسته تي جه نابتان بويان نه نيرم، زور سوپاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروكي په رله مان:

زور سوپاس بهريز وهزيرى شاره واني قسه يه كتان هه يه؟

بهريز ساسان عثمان عوني / وهزيرى شاره واني گه شتوگوزار:

بهريز سهروكي په رله مان.

جوابي نهو خاله ي كه كاك چيا ورووژاندي نه وه خو ي هه ر له شروتي عه قد هه يه داده نريتن ماوه يه كه دوومانگه، سي مانگه، چوار مانگه، شه شه مانگه، نه گه ر بيت و جيبه جي نه كرا هه لده وه شپته وه، زور سوپاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروكي په رله مان:

به لي زور سوپاس بو بهريزيت مادده (۲۵).

بهريز عباس فتاح صالح:

بهريز سهروكي په رله مان.

مادده (۲۵) يه كه م دهسته له ريگه ي ليژنه يه كه وه كه پيكه اته كه ي به ري نمايي ديارى ده كريت كه وه كه وهزاره ت بو نهو مه به سته دهري دهكات له داواكارى نهو كړي چيانه دهروا نيت كه وا وه به ره ينان گه شتياران له سهر مال و مولكي دهولت به گريبه ست له ناوچه تازه گه شه سه ندوه كاندا كرده وه و پرپوژه كانيان مايه ي خو ي ناهي نيته وه و، داواي ليخوش بوون ده كړي لي ده كه ن، دووهم نه گه ر دواي هه لسه نگاندي ليژنه كه ي گه شته نهو نه نجامه ي كه داواكاريه كه ي مه رجي ليخوش بووني تي دايه پيشيازي ليخوش بوون ده كړي بو وهزير دهكات، سي وهزير بو هي نانه دي بهر ژه وهندي گشتي و په ره پيداني گه شتياري له و ناوچه تازه گه شه سه ندوانه برياري ليخوش بوون ته نا بو ماوه يه كي ديارى كراو كه له (۲) سال زياتر نه بيت ده دات، دووهم دهسته ده توانيت دواي رهامندي وهزاره ت ماوه ي گريبه ست گريبه ستي پرپوژه

گەشتیاری بە کرئ دراوہکان لە گوندەکان درێژبکاتەوہ ئەگەر لە ماوہی بە کرئدانەکەدا دواى جیبەجئ کردنى لەرئژەى (۱۰۰%) پڕۆژەکە بە پئى توئژئنەوہى کەلکى ئابوورى سەرمايەى پڕۆژەکە بە دەست نەهاتئت، زۆر سوپاس.

بەرئز د. رئواز فائق حسئن / سەرۆکى پەرلەمان:

بەلئ زۆر سوپاس لەسەر ماددەى (۲۵) کئ قسەى ھەيە؟ عمر عبدالله فتاح، دابان محمد حسين رئبووار عبدالرحيم عبدالله، اسماعيل على طه، فەرموو کاک رئبووار.

بەرئز رئبووار عبدالرحيم عبدالله:

بەرئز سەرۆکى پەرلەمان.

بەخپرھاتنى بەرئز وەزيرى شارەوانى و ئەو شاندى ميوانى ئەکەم، ملک و مالى دەولەت بەھيچ جورئک نايئت بە بەلاش بئ، بۆيە مەسەلەى لئ خوئش بوون لە کرئ کە پئيم وايە ئەم دەستەواژەيە دەقيق نييە، چونکە ملک و مالى دەولەت نايئت بە بەلاش بدرئت بە خەلکى لە برى ئەوہى بلئ لئخوئش بوون لە کرئ کە بلئن لە (۷۵%) بابلئن کەم بکرئتەو، چونکە تەئکيد دەکەمەوہ مالى دەولەت ئەبئ بە برە پارەيەک بدرئت بە خەلکى، زۆر سوپاس.

بەرئز د. رئواز فائق حسئن / سەرۆکى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو کاک دابان.

بەرئز دابان محمد حسين:

بەرئز سەرۆکى پەرلەمان.

بەخپرھاتنى لە بەرئزان لە ئەنجومەنى وەزيران ئەکەين، راستە ئەم پڕۆژەيە بۆ دەستەى ژئنگەيە، بەلام بەشئکى سەلاحيات و دەسەلاتى گەراوہتەوہ بۆ وەزير لە رئگەى شوئنەکانە، بۆ نمونە دەستە لە رئگەى لئژنەيەکەوہ کە پئکھاتەکەى بە رئنمايەک لەلايەن وەزارەتەوہ ديارى ئەکرئت، ھەر سبباغەکەشى لئرە ھين نيە، دووجار ئەلئت بە رئنمايەک ديارى ئەکرئت کە ئەلئت وەزارەت بۆ ئەو مەبەستە ديارى ئەکات، ئەگەر ئەوہ دابرئژرئتەوہ، دوو پشتئوانى قسەکانى کاک رئبووار ئەکەم ئەو سەلاحياتى لئخوئش بوونە رەنگە تەناقوس لەسەر بۆ نمونە پڕۆژە لەسەر داھاتى وەزارەتى شارەوانى بەکرئ دانى مولک و مالى دەولەت دروست بکات، ئەم دەسەلاتە ھەسرى نەبئ و بۆ وەزير سئ برگەى دووہم دا دەستە دەتوانئت رەزامەندى وەزارەت ماوہى گرئبەست گەشتيارىيەکە بەکرئ دراوہکان لە گوندەکان درئژبکاتەوہ ئەگەر لە ماوہى بەکرئدانەکەدا دواى جیبەجئ کردنى ماوہى لەرئژەى ۱۰۰% پڕۆژەکە بە پئى توئژئنەوہ، يەعنى جەدواى ئابوورى نەبوو بۆى درئژبکاتەوہ پڕۆژەکە جەدواى ئابوورى نييە بۆچى جارئکى تر بۆى درئژبکاتەوہ بۆ ماوہيەکى زەمەنى، يەعنى لە ئەساسە کە پڕۆژەيەک دواى نەبوو وە قازانجى نەبوو کەسئک زەرەرى کردبوو بۆچى رئگەى پئى بدرئت درئژ بکرئتەوہ ئەو ماوہيە، زۆر سوپاس.

بەرئز د. رئواز فائق حسئن / سەرۆکى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو کاک اسماعيل.

بەرپز اسماعیل علی طه:

بەرپز سەرۆكا پەرله مانى.

راستى قان لىژنىت تىنە دروست كردن پىچەك بۆمە گومان و شك يا چىكرى كۆ مومكەنە سستى بكن، عەدالەتى نەكەن، يەنى لىخۆش بىن لى كرى ژبەر ھندى ئەز بىنم باش بۆ ئەگەر ئەو پىك ھاتا ئەو لىژنا ھەر قانۇنىدا ھات با دەست نىشان كردن نەك رىنمايا ھەر لىرەدا ھاتبا دەست نىشان كرن كا لە كوئى پىك دەھىت ئەو لىژنەكە ھەر لىژنەك با ھەر قانۇنەك كرىبا دا رىك نەھاتبا دان كۆ لىژنەكا نەيا گەلەكا ياساىى بىتە رىكرن و خەلك بىتە ئازا كرن و عەف و كرن ژى كرى دوو ئەز پىشتىگىريا كاك رىبوارو دابانى دەكەم شىنا لىخۆش بوون بىت، بىت سقكرن تەخفیف كرى بىتە سقكرن ھەتا (۷۵٪، ۸۵٪) خالا سى بىژىتن لە (۲) سالى زىاتر نەبىت، يەنى مەعقوله (۲) سالا عەفو كەن ژى كرى ئەگەر بۆ سقكرن موشكىلە نىنە، ئەگەر نە سقكرن (۲) سالى گەلەكن ئەزبىنم سالىك زىاتر نەبىت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرله مان:

سوپاس فەرموو كاك عمر.

بەرپز عمر عبدالله فتاح:

بەرپز سەرۆكى پەرله مان.

مادەى (۲۵):

ھەردوو بىرگە كە بىرگەى يەكەم و دووھم باس لە دوو ناوچە ئەكات كە پىويستيان يەك بە لىخۆش بوون، دووھم بە درىژكردنەوھى گرىبەست ھەيە، لە يەكەمىانەوھ ناوچە تازە گەشە سەندوھەكان تەبعەن ئەمە گرىنگە بەراستى، بۆئەوھى ھاندانى وەبەرھىنان لەبوارى گەشتيارى لەو شوپىنانە بكرى، ھەروھە گوندەكانىش كە زۆر جار شاىستەى ئەوھن كە پەرھىيان پى بدرىت، ديارى كردنى ئەم ناوچە تازە گەشەسەندوانە لەگەل گوندەكان بەراستى زۆر زۆر گرىنگە، يەنى كرىكى ماددەكە لەسەر ئەمە وەستاوھ، بۆيە پىشنىيار ئەكەم بىرگەيەك بە ژمارە (۳) زىاد بكرى ئەوئىش ئەوھى وەزىر لەسەر پىشنىيارى ئەنجوومەنى دەستە بە بىرپارىك ناوچە تازە گەشە سەندوھەكان لەگەل ئەو گوندانەى بىرگەى دووھم ئەى گرىتەوھ دەست نىشان ئەكات وھ (۲) سالى جارىكىش پىداچوونەوھ ئەكات، يەنى ئەكرىت ئەم سالى ناوچە تازە گەشەيەكى سەندو تازە گەشەسەندووبىت دواى (۲) سالى (۳) سالى بىتە ناوچە تازە گەشەسەندو، پىويست بەو لىى خۆشبوونە نەكات، خالىكى ترىش تىبىنىيەكى ترىش ئەوھى پىشتىگىرى لە قسەكانى كاك دكتور رىبوارو كاك دابان و كاك دكتور اسماعىل ئەكەم، خالى سىيەم ئەمەى بۆى زىاد بكرىت بە بىرى لە (۵۰٪) لىخۆش بوونەكە بكرىت، ئۇ بۆ يەك سالىش، واتە بۆ يەكجار پىژوھىەك يەك جار داوائەكات ئۇ كرى كە دەرى نەھىنايتەوھ يەك جار داوا ئەكە يەكجار داواى ئەكاتەوھ، بۆ ئەو يەكجارە يەك سالى نىوھى لىخۆش بوونى بۆى بكرىت، بۆ سالىكى تر دواى ئەوھى دەرکەوت جارىكى تىزىانى كرىوھ، ئىنجا بىرپارىكى تر بۆى بدرىت بۆ سالى دووھم، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرله مان:

بەلى زۆر سوپاس بەرپز وھزىرى شارەوانى قسەتان ھەيە؟

بەريز ساسان عثمان عوني / وهزيري شارهواني و گهشتوگوزار:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەندامانى بەريزى پەرلەمان، لەو بابەتەوه من قسە لەسەر ريژه كه ناكەم، قسە لەسەر ماوه كه ش ناكەم، بەلام كرۆكى ئەو فەقەرەيه ئەوهيه كه لەبۇ ئەوهيه كه رۆتينييات كه م بيتهوه، وهله بۇ ئەو كاتهى كه بابەتيكى نهخوازراو دوور له دەسلەت كه روودەدات وه خاوهن پرۆژه گهشتياريبه كان ناتوانن وهكو پيويست ئيش بكەن، بۇ بار سووك كردنى ئەوان ئەو فەقەرە زياد كرايه تەنها ئەو روونكردنهوهم ههيه و سوپاس.

بەريز د. ريواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس ماددهى (٢٦) بخويئنهوه .

بەريز سيپان سالم حسن:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددهى (٢٦):

يه كه م: ئەو كهسهى زهوى بهبئى بهرامبەر بۆى تەرخان دهكرئت، به بهرامبەر بۆى تەرخان دهكرئت مافى ههيه به رەزامەندى دەسته، يان پرۆژه ئەو شوئنه گشتييه كه لەسەرى دروست كراوه له دواى تەواو بوونى به ريژهى له ١٠٠% بهبئى زهوييه كه بفرۆشيتە كهسانى ديكه، به مەرجى زياد كردنى له ٢٠% زياد كردنى كرئى سالانهى زهوى.

دووهم: خاوهنى پرۆژهى گهشتياريبه كان كه لايەنى كه م له ٥١% پرۆژه كه يانى دروست كردوو، دەتوانن به مەبهستى تەواو كردنى پرۆژه كه داواى هاوبەش ئيدخال شەريك بكەن، زۆر سوپاس.

بەريز د. ريواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى بەريزان كاك على حەمه صالح، سيروان فرج محمد.

بەريز على حەمه صالح:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

من به خيهرهاتنى بەريز وهزيري شارهواني ئەكەم، يهك پرسيارم ههيه ئيمه له ليژنهى پيشه سازى بهردهوام ئەم گرفته مان ههيه، يهكيك ئەيهويئ كارگهيهك دروست بكات (٢) ئوقهري له پيشه، وهزارهتى پيشه سازى، دەستهى وهبه رهينان، من ئيستا بمهويئ پرۆژهيهكى گهشتيارى بكەم ئەچم وهبه رهينان ئەكەم، يان وهبه رهينان زهوى بئى بهرامبەر (١٠) سال له باج عهفو دهكرئ ئيتر بهراورد به ئەوهى كه ئەم هه موو تهگه ره له بهردهما داناوه حيكمهت چيه كه نه چيئت بۆ وهبه رهينان بيئا؟ دووه ميان خاوهنى پرۆژهى گهشتيارى كه لايەنى كه م له ٥١% تەواو كرديئت، بۇ له سەرەتا پرۆژه كه تەقديم ئەكا دراسەى بكا، ئەوجا ئيقتيصادى ناكريئت، رائسەن پرۆژهى تەحديد ناكريئت، ئيتر بۆچى دەر فەتى پئى بچيئ ئەمه دەرگا ئەكاتەوه ديسانەوه بۆ مەعامه له يهكى گه وره تر كه ئيستا له پرۆژه كانى وهبه رهينانه ههيه، زۆر سوپاس.

بەريز د. ريواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو كاك عمر.

بەرپز عمر عبدالله فتاح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بېجگە لە پشتگىرى قسەكانى كاك على، من ئەم بېرگە يە زىياد دەكەم، بۆيە دەرفەت بەو نەدرىت خەلكانىك كە ئىستفادە لە دەسلەتەكانيان و ئەوانە بكەن وە پېرۆژەكان وەربىگرن و ئەوا بيان فېرۆشنەو بەھۆى ئاسانكارىيەو، ئەويش ئەو يە لەدواى تەواو بوونى لە رېژەى (۱۰۰%) ى كاركردن و پاكاركردن بە شىو يەكى كىردارى بۆماوھى (۲) سال كەسەك پېرۆژەكەى وەردەگرېت (۱۰۰%) تەواو ئەكات وە (۲) سالىش خۆى بەگرى ئەخات، پاشان دەسلەتەى ئەوھى ھەبېت بىفېرۆشېتەو، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو كاك سيروان.

بەرپز سيروان فرج محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۲۶) تەبەن ھەر يەكەم من پشتگىرى لە ھاوړى و تەكانى كاك على و مامۆستا عمر ئەكەم، يەعنى بۆئەوھى كە ئىتر كى پېرۆژە يەك ئەكات ئىتر ئەبى بەرچاوى روون بېت ئەم پېرۆژە يە بۆچى ئەكات، ھەر لەسەرەتاو ئەو پارە يەى پېى ئەمىنى و خەلكى تر بەشدار پى بكات ئەمانە و دواى ئەو يەعنى ياساى پېويست ئەكات كە ئەو نە تەفسىرو خويندەوھى بۆى نە كرېت، ئەم پېم وايە قسەكانى كاك على كاك عمر باسى يان كر دوو، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو كاك دابان.

بەرپز دابان محمد حسين:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى لە قسەكانى بەرپزان كاك على، مامۆستا عمر و كاك سيروان ئەكەم، ئېمە لە ياساى وەبەرھىنانمان ماددەى (۲) بېرگەى (۳) ئۆتېل و پېرۆژە گەشتىارى و كات بەسەر بردن و شارەكانى يارىمان ھەيە، لەوئى وەكو كاك على وتى كەسېك ئەگەر ياساى وەبەرھىنان ئەمە وەربگرېت لە باج و زۆر شتى تر ئەبەخشىرت، بۆ نموونە پېرۆژەى چاڭى لاند وەكو ئەو وەرگىراو، بۆ نموونە ئوتېل و روستىرانت لە تەنىشتى چاڭى لاند ھەر بەو ماددە يە وەرگىراو، ئايا ئەم ياسايە شمولى ئەوانە ئەكات لە كاتىكدا خۆى ياساى ھەيە، يان نە ئەگەر وايە ھېچ كەسېك بەم ياسايەى كە لەبەردستمانە پېرۆژەى گەشتىارى و وەرناگرى و وەھروھە بە ياسايەكى وەبەرھىنان بەلاش بۆى تەرخان ئەكرى و ھەروھە ھاوكارى ئەكرى و لېخوش بوون و ھەرچى ھەيە، يەعنى بۆ ماوھى (۱۰) سالىش ھېچ جۆرە باج و ھىنىك نادات، ئەو خالى دووھى ماددەكەش خاوەنى پېرۆژە گەشتىارىيە كانش لەلایەنى كەم لە (۵۱%) پېرۆژەكانيان دروست كر دېت بۆيان ھەيە شەرىك داخل كەن، قسەكە ئەو يە كەسېك بۆ لە نيوھى پېرۆژەكە يە كەسېكى تر داخل ئەكات لە كاتى داواكردى مۆلەت ئەبى خۆى سەرمايەكەى و جا داواكەى و بۆ نموونە راس مالەكەى ھەمووى تەقدىم كر دېى، ئەگەر پېى تەواو ناكرى بۆچى مۆلەتەكە لە ئەساسا ئەدرى، يان كە

مۆلتەتەكەي پىن تەواو ناكرى بۆچى لە نىوہى پىرۆژەكەيە شەرىكىكى تر داخل كات بۆ خۆي، لەگەل ئەوہىەم ئەو ماددەيە لابىرىت، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەللى سوپاس بۆ بەرىزىت بەرىز وەزىرى شارەوانى قسەتان ھەيە؟

بەرىز ساسان عثمان عوني / وەزىرى شارەوانى و گەشتوگوزار:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە پرسىارى بۆ پىرۆژەي پىشەسازى رىيەكى ترىش ھەيە كە لىژنەي پىشەسازى يە كە لە پارىزگاكان راستەوخۆ زەوى بۆ پىرۆژە پىشەسازىيەكان دابىن دەكەن، بىجگە لە وەبەرھىنان و بىجگە لە وەزارەتى پىشەسازى ھەر بۆ ئاگادارى بەرىزتان لىژنەي بەرىز سەرنجەكانى ئىمەي لە بەرچا و گرتىيە، سەبارەت بە و بىرگەيە بۆيە ھىچ كومىتتىكم نىيە، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەللى سوپاس ماددەي (۲۷).

بەرىز سىيان سالم حسن:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەي (۲۷): وەزىر لەسەر پىشنىيازى دەستە رىنمايى بۆ رىكخستنى ئەمانەي خوارەوہ دەردەكات:

يەكەم: چاودىرى و پشكىنى دامەزراوہ گەشتىارىيەكان.

دووەم: كردنەوہي پەيمانگا و ناوہندەكانى تايبەت بە راھىنانى گەشتىارى لە كەرتى گشتى تايبەت و تىكەلاو.

سىيەم: مۆلتەدانى پىرۆژەي گەشتىارىيەكان بە پىي سىستەمى دابەشكردنى كات بە ھاوكارى لەگەل وەزارەتى دارايى و ئابوورى.

چوارەم: ئامادە كردنى رابەرە گەشتىارىيەكان.

پىنجەم: مۆلتە دانى ئاھەنگ و يارىيە ئەلكترونىيەكان لە شوينە گەشتىارىيەكان .

بەرىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەللى بەرىزان، اسماعيل على طە، مەم بورھان قانع، زيدان رشيدخان اودل، فەرموو كاك مەم.

بەرىز مەم برھان محمد قانع:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

بە برواي من تەواوى ئەم ماددەيە ھەلگىرىت لە ناو ياساكە، ھىچ زەرورەتتىك نايبىنم بۆي كە ھاتووہ لە ماددەي (۳۰) ئىتر وەزىر رىنمايى دەرنەكات كە دەرنەكات ئەم تەفاسىلەي پىويست ناكات، ئەگەر وابىت لە ھەموو ياسايەك ئەبى بلىن رىنمايى بۆ ئەوہش دەرى ئەكاو رىنمايەكانىش دەرنەكا، بۆيە بە زىادى ئەزانم و، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو كاك اسماعيل.

بەريز اسماعيل على طه:

بەريز سەرۆكا پەرلەمانى.

ئەز پشتگىريا كاك مەم دكەم بىتە لادان، ئەگەر نەھاتە لادان ئەز قى پىشنيارى دكەم ئەو لەن وەزىر لە سەر پىشنيارى دەستە رىنمايى بۇ رىك خستىن نەرىك خستىن رىك خستىن و بەكار كىردن، يەنى التنىفىژ ماددە، ئەما خالا (۲) بىژىت كىردنە وەي پەيمانگە و ناوئەندەكانى تايبەت بۇ راھىنەنى گەشتىارى و كەرتى گشتى و تايبەت و تىكەل، ئەز بىژم مە ئەقە ياھەي مەل كوردستانى زانكۆيت مەكۆلىژىت تايبەت تىت ھەي پ گەشتىارىن ئومە پەيمانگە ئىت ھەي كارى ئەقانە ئەقەيە تەخەسوسىيە جارەكادى، يەنى ھەندەك پەيمانگىت ئەھلى بىنە قەكرن ھەندەك سەنتەرو زانكۆيت ئەھلى بىنە قەكرن، ئەزى گەل قى خالى نىنم يا (۲) ھەبىتن، زۆر سوپاس.

بەريز د. رىواز فائق حسيىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، مەبەستمان لە و پەيمانگانە پەيمانگى تەدرىب و تەئھىلە، نەك پەيمانگى خويىندى ئەھلى ئەكادىمى، بەريزان كاك زىدان فەرموو، قسە ناكات كاك شەمۆل.

بەريز شەمۆل اشىن صابر:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخپىرھاتنى وەزىرە بەريزەكان دەكەم، سەبارەت بە ماددەي (۷) خالى (۲) كە دەلەيت كىردنە وەي پەيمانگا و ناوئەندەكانى تايبەت بە راھىنەنى گەشتىارى لە كەرتى گشتى و تايبەت و تىكەل، ئەو ھەي بۇي زياد بكرىت (بە سود وەرگرتن لە دەرچووانى بەشى گەشتوگوزار كە لە زۆربەي زانكو پەيمانگانە ھەيە)، زۆر سوپاس.

بەريز د. رىواز فائق حسيىن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو كاك على.

بەريز على حمە صالح:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ويىراي پشتيوانى قسەكانى كاك مەم واللە لەسەر خالى (۵) ئەمانەويىت ھەندى تەوزىحاتمان پىبىدات، ئايا ئەم رىنووينى ستاندر بۇ ھەموو حالەتى نمونەي ئەو ھەي لە نەورۆز، لەوانەيە لە سەدان شوين بۇنە و ئاھەنگ بگىرپيا لەشەوى سەرى سالى شەوى ئاگرين ئايا ھەموو حالەتى ئەبى داواي مۆلەت بكاو موافقەي پىبىدرى و برپواتەو ئەو كەمى شتىكى عەمەلى نىيە، زۆر سوپاس.

بەريز د. رىواز فائق حسيىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى بەريز وەزىرى شارەوانى وەلامى كاك على حمە صالح.

بەريز ساسان عثمان عونى / وەزىرى شارەوانى و گەشتوگوزار:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە رەئى خۇمان پىشكەشى لىژنە كىردى، كە پىمان وايە ئەو ماددەيە زيادە پىويست ناكات، لەبەرئەوى لە ماددەي (۳۰) بە شىوہيەكى گشتى ئاماژە دراوہ بە دەر كىردنى رىنمايى بە ئاسان بۇ جىبە جى كىردنى ياساكە، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس ماددەى (۲۸) بەريزان.

بەريز رزگار محمد محمود:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۲۸): ئەو ماددەو پرۆژە گەشتيارانەى دەكەونە ناو پۆلئىن كراوى وەبەرھيئانئى گەشتيارى ئەو ليخوش بوونانە دەيانگريتهو، كە بە پيئى ياسا بەركارەكانى ھەرئىم بۆ پرۆژەكانى وەبەرھيئان بربارىان ليدراوہ بيچگە لە روسوماتى پيادەكردنى پيشە، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ماددە (۲۸) سەرچنار احمد محمود، دابان محمد حسين، على حەمە صالح، مەم برھان قانع، سەرچنار خان فەرموو.

بەريز سەرچنار احمد محمود:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەگەر ديقەتى ماددەى (۲۸) بدريت ئەم پرۆژە ئەلئيت ھيناويئتى لە ئەخيرە ئەلئى بيچگە لە روسوماتى پيادەكردنى پيشە، ئەمە بيچگە مەبەستى ئەوھيە ئيستسنائى كرددو، ئەگەر كرددوھيەتى بۆ روسوماتى پيادەكردنى پيشەى كرددو، ئەگەر مەبەستيشى ئەوھيە بلئيت سەرھاي، يەئنى لەگەل ئەوانەيا ئەروات بيچگە ئەوا ريك بكريتهو، ئەگەر روونكردنەوھيەكەمان بدەئى لەسەر ئەو ماددەيە، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

مەبەستيان ئەوھيە روسوماتى پيادەكردنى پيشە ليخوش بوون نايگريتهو.

بەريز مەم برھان محمد قانع:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەرچنار خان قسەكانى من كرد، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو كاك دابان.

بەريز دابان محمد حسين:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەم ماددەيە زۆر زۆر گرنگە، جاريكى تر جەختى ليدەكەمەو ئەمە بەرمانائى ياسائى وەبەرھيئان ئەمە نووسراو، چونكە لە ياسائى ئەمە ياسايەكى ترمان ھەيە، كۆمەلئىك پرۆژە ئيستائى خەلك ھەيە ريستورانئى و كافىيە، بۆ نموونە نان و بە ياسائى ئيستمرار وەرئەگرين وە بۆ نموونەش پرۆژەى گەرھى گەشتيارى ھەرديسانەوھ لە وەبەرھيئان وەرئەگرى، چونكە تەسيھلاتى زۆر زۆر كرددو، قسەكە ئەوھيە تەسنيفەكە چيئە؟ بۆ نموونە ھەركەسيك ناوچەيەكى گەشتيارى لەسەر بنەمائى ياسائى وەبەرھيئان دائەريئى سەر بنەمائى ئەمە، چونكە ئەمە كۆتوبەندى زۆر زۆر، ئەگەر بيئە سەر واقيع يەئنى ھەر لە وەرگرتانئى مولەت و روسومات و شتەكانى ترو ئيستائى ئاسانترين شت ئەوھيە كە زەوييەكى بەلاش بۆى تەخسيس ئەكرى وە مۆلەتەكە ئەدرئى، پيئت ئەلئىم لە ريستورانئى و كافىيەكەو تەوھكو شويئىكى گەشتيارى وەكو چاھيلاند بە ماددەيەكى

ياساى وەبەرھىنان و وەر ئەگىرىت كە رەئىس مالى چاھىلاندى رەنگە (۳۵۰) مىليۇن دۆلارېت، رەنگە رېستورانت و كافەيەك (۵۰۰) ھەزار دۆلارېت تەسنىفەكە چىيە، دواى دەرکردنى ئەم ياسايە ھەموو رووناكاتە ياساى وەبەرھىنان و گەشتىارىيەكان لەسەر بىنەماى ئەو، بۇ نموونە بىرگەي (۳) لەو ماددە ياساى وەبەرھىنانە دەرناكات، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېواز فائق حىسېن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو كاك على.

بەرپىز على حەمە صالح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

والله من ديسانەو ھەرسىارى ئەو ھەكەم موستەسمرىك دىت پىرۆژەي بەكى گەشتىارى ئەكات، رېوشوئىنەكە وايە لە وەبەرھىنانى بەرپىو بەرايەتى شارەكان دەچىتە دەستە، دواتر دەستە موافقە ئەكات ئاراستەي شارەوانى ئەكات بۇ تەخسىسى زەوى، باشە شارەوانى پى ئەلى بە ياساى وەبەرھىنان نە بەم ياسايە بىكە، بۇي ھەيە تەدەخول كات، ئەگەر ھەر وەبەرھىنەرىك بىت لە ياساى وەبەرھىنان زياتر ئاسانكارى كراو، ئىمتىيازى زۆرتەر دراو، ئەگەر نىە تىكىش ھەبىت ياساى وەبەرھىنان ھەموار كەينەو و بىگونجىنىن ئەمە بايە تىكى ترە، ئىمە لە ۲۰۱۴ وە خاسىتى ياساى وەبەرھىنانمان ھەيە، ديسانەو ئەمانەوئىت بەرپىز جەنابى وەزىر بۆمان روون كاتەو، چۆن پىرۆژەيەكى وەبەرھىنان ئاراستەي ئەكرىت، بۇ كام لەم ياسايانە بچىت ئايا حادىقەيەكى ئىستىسمارى ھەيە، يان نەخىر ئەو ھەسەت و وىستى و بەرھىنەرە خۆي كامەيان ھەل ئەبۇرپىت و لە تەخسىسى زەوىشە، شارەوانى خۆي قەرار ئەدان كە ئەمانەبىت، بۇ ئەو ھى ئايا ئەكرىت، ناكرىت نادات يان پارەي لى وەرئەگىرىت، ئەو رېو شوئىنەكانى زۆر زۆر، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېواز فائق حىسېن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس وەزىرى شارەوانى بەرپىزتان، بەلى كاك بەلېن فەرموو.

بەرپىز بەلېن اسماعىل حاجى ابراھىم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

دىارە من لە خالى (۴) لە بىرگەي (۱) ماددە (۳) باسەم كىر، ئەم مەسەلەي تىكەل كىردنى گەشتوگوزار راستە وەبەرھىنان گەشت گوزارى ھەيە، بەلام تىكەل كىردنى ياساى وەبەرھىنان كە لەوئىش پىشنىيازەم كىرد، بەعنى ئەو مەرجى لىخۆش بوونى باج و گومرگانەي لە ياساى وەبەرھىنان ھەيە لەسەر ئەم ياسايە تەتبىق نەبىت، ئەو ماددانەي كە لىرە ئامازەي ياساى وەبەرھىنان كىردو ھەمان ئەو خەتەريانەي ھەمان ئەو گەندەليانەي كە ئىستا بەناوى وەبەرھىنانەو ئەكرىت، پىرۆژە گەشتىارەكانىش ئەگرىتەو، چۆنكە خۆمان دەزانىن بەك لە ھەوالەكانى كابىنەي نۆيەم ھەموارى قانوونى وەبەرھىنان بوو، بەلام بە بۆنەي ئەو ھەموو دەست تىووردانەي بە ھەبوونى ناكوكى سىياسىيەو، ئىستاش لە ئەنجومەنى وەزىرانەو بەكى كەوتوو ھەيئەتەو پەرلەمان، تىكەل كىردنى بىرگەو ماددەكانى ئەو نە عدالە ياسانە بە ياسايەي وەبەرھىنان و بەراستى نىە تىكى باش لە پىشتى وە نابىنىن، لەبەر ئەو تەسنىف بىرپىتەو كە

بەدەر لېبىكىڭى لىخۇش بوون و بۇ ئەو ئىمتىيازاتانەى كەلە ياساى وەبەرھىنان بە وەبەرھىنا و تەسىمەكانى داو، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى بەرپىز وەزىرى شارەوانى قسەيەكتان ھەيە ؟ بەرپىزان من بە خۆم لە كۆبوونەوھى لېژنەكان بووم تەسنىفېك ھەيە، چى بە پرۆژە وەبەرھىنان ئەژمار ئەكرى و چى ئەژمار ناكرى تەحدىد كراوہ بە رەئس مال يەئنى بەلئى تەسنىفېك ھەيە، بەلئى بەرپىزان وەزىرى شارەوانى ئىلاقەى بە رەئس مالەكەيەو ھەيە با بەرپىزان قسەبكات وە بابەتى بەدەركردنى پرۆژە گەشتىارىيەكان لە ھەموو ئىمتىياز و ھەوازفېك، ئى ئىتر ئەو چۆن كەرتى گەشتىارى بدەين واى لېبەكەين بېتە بەدىلى كەرتى نەوتى يەئنى وەكو كەرتىكى ئقتىصادى بەدىل لە ھەرئىمى كوردستان بەرپىز وەزىرى شارەوانى ئەيەوئ قسەيەك بكات، فەرموو.

بەرپىز ساسان عثمان عونى / وەزىرى شارەوانى و گەشتوگوزار: بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، سەبارەت بە لىخۇش نەبوون بە رسووماتى بىيادەكردنى بېشە، ديارە لەو فەقەرەيە دەمانەوئ داهاتى گەشتوگوزار زياتر بېت، لەبەر ئەوھى ھەتاكو ئىستا وەكو بېويست سكتەرى گەشتوگوزار موقارنە بە سېكتەرەكانى تر داهاتەكەى وەكو بېويست نىيە، سەبارەت بەوھى كە بەو ياسايە وەبەرھىنېك تەقدىم بكات لە بۇ پرۆژەيەكە گەشتىارى ياخود بە ياساى وەبەرھىنان، ئەو ھە ئازادىيەكە بۇ وەبەرھىنانەيە كە دەيەوئ كە بېت بە كام ياسا تەقدىم بكاتن، ديارەش لەوھش ئاسانكارى بېويست ھەيە وە باشىشە زياتر ئەو ياسايە بە رەئى ئىمە بۇ تەنزم كردنى كەرتى گەشتوگوزارە وە پەرىپىدانىيەتى، چونكە فەقەرەكانى زۆرباشن و، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى ماددەى (۲۹) بەرپىزان ئەسل لە ماددەكەيە لىخۇش بوونە ئىستىسنا لى خۇش نەبوونە، لەبەرئەو ھەرگەكە لە بۇ ئەو ھاتووە ھىچ قەلەقېتان نەبېت، چونكە نەصەكە وا رادەگەينى رسووماتى كردنى بېشە وەردەگىرى وەكو لېژنە دەتوانن قسە بكن، فەرموو كاك رزگار.

بەرپىز رزگار عيسى سوار:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەرەكو جەنابىشتان ئاگادارن لە كۆبوونەوھەكانى كە كردىتمان ھاوبەش و لەگەل سەرۆكى دەستەى وەبەرھىنان، ھەم پرۆژەكان بە وەبەرھىنان ئەژمار دەكرىن كە بەسەرەو ھە (۱) ملىون دۆلاربن ئەو پرۆژەكان كە لە خوارەو ھە (۱) ملىون دۆلاربن، وەك وەبەرھىنان ئەژمار ناكرىن، ئەو پرۆژانەى كە وەكو وەبەرھىنان ئەژمار دەكرىن كە گەشتىارى بن لە باج و رسوومات بەشېكىان لىخۇش دەبېتەو، بەلام ئەو باج و رسووماتەكان كە ئەتوو بېشەى خۆت مومارسەى دەكەى ئەوانە خۇش دەبېتەو، ويستم ئەو ھەر شەرح بكم وازح بېتن، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى سوپاس ماددەى دواى ئەو فەرموون.

بەرپىز پىشەوا طاھر مصطفى :

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۲۹) پىشكەكانى كۆمپانىيائى ئەنشىكەى پىشكى تىكەل كە لە (۴۹%) پىشكى سەرمايەى كۆمپانىيائە كەيەو ناوى وەزارەتى دارايى عىراق تۆمار كراو، بەبى بەرامبەر، بە ناوى وەزارەتى تۆمار دەركرىت و لە باج و روسومات دەبوردرى .

بەرپىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى فەرموو كاك زىدان.

بەرپىز زىدان رشيد خان اودل:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە ياساكانى پىشتريش مولكەكان و پىشكەكانمان بەناوى وەزارەتى دارايى تۆمار كراون، بوى دەكرىت ناوى وەزارەتى دارايى ھەرىم بىت بۇ كەرتى گەشتوگوزار تەرخان بكرىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو كاك اسماعيل.

بەرپىز اسماعيل على طه:

بەرپىز سەرۆكا پەرلەمانى.

والله من بەس پرسىيارەكش لىژنا يا تايبەت، يەنى بۇچى روسوماتاو باجى دى لىيوريت يەنى ئەگە لەرچ سەبەكى ئىكى بۆمە ديارى كەن، زۆر سوپاس.

بەرپىز سىروان فرج محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۲۹) من نازانم بۇچى ناو كۆمپانىيائەك ھاتوو، ياساكە ئەگەر مەبەست لە وەبى ئەم كۆمپانىيائە لە رابردوو ھەبوو يان ھەلۆ ھاوئەتو، يان ئەچىتە سەر شوينىك ئەو لە ئەسلى ياسايەكە ھەيە، ھەر كۆمپانىيائەك لە ناو بچىت يان نەمىنى يان ئەو ھەيە پىشكەكانى ئەبەخىرىت بە كوئى، من داوام لە بەرپىز وەزىرى شارەوانى ھەيە بۆمان روون كاتەو بەزانين بۇ ئەو ناو ھاتوو ئەگەرىش وابى بە رىنمايەك ئەتوانى بى، بۇچى لەم ياسايە يەك كۆمپانىا ناو ھاوئە مە تەعميم ناكرى، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو كاك عمر.

بەرپىز عمر عبدالله فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

منيش ھەمان راوبۇچوونى كاك سىروانم؟ ھەيە، ئەم ماددەيە لاي من روون نەبوو ئەم كۆمپانىيائە چىيە پىشكەكانى كامەن؟ بۇچى لە (۴۹%) بەناوى وەزارەتى دارايى عىراقە وە ئىستا كى خاوەن دارىيەتى ئەكا؟ داھاتەكەى بۇ كەئ ئەگەرىتەو؟ جەنابى وەزىر روونى كاتەو، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو سەرچنار.

بەرپز سەرچنار احمد محمود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من تائىستا نەمبىنيوه ناوى ياسا ناوى كۆمپانیا بىت، مەسەلەن بۇ نموونە بلىن پشەكەكانى كۆمپانىيائى ئەنیشكى پشكى له (۴۹%) سەرمايهكەى كۆمپانىياكە بەناوى وەزارەتى دارايى عىراقيشەوہ ئەمە بەناوى وەزارەت تۆمار كراوہ، بەبى بەرامبەريش بەناوى وەزارەت تۆمار دەكرىت، ئىنجا لەگەل ئەوہشە باج و روسوماتيش دەبوردرىت، يەعنى ئەمە چيە، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو مەم.

بەرپز مەم برهان محمد قانع:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

يەكەميان لە ماددەيە مولكئىك ھەيە لە (۴۹%) بەناوى وەزارەتى دارايى عىراقەوہيە، ئيمە ليرە قوہتى قانونيمان نييە كە دەستى بەسەردا بگيرى ئەمە يەك، دووہميان لە كوئى قانونى پەرلەمان ھاتووہ ناوى كۆمپانىيائى بلى ئەوہ ئيشيكي رۆتيني حكومەتە رىنمايى ھەيە، خۆى حكومەت پەيرەوى ھەيە شتى بوارى جياجيا ھەيە، رىكخستنى مەسەلى گەشتيارى و وانەى كۆمەلى پەيوەندى بەكارى كۆمەلى چ پيويست بەم قوہتە ھەيە، ئەگەر حكومەت خۆى ئەو قوہتەى نييە لەسەر ئەو پرسەى يەك لاي بكاتەوہ، پىم وانىيە ھىچ داعى نييە لە ياسايەكە ئەم متامانەيە بدرىتنى، نوقتەيەكى ديكە ئەمە ديسانەوہ بەشى ئاخىرى ئەمەيە كە ئەلئىت لە باج و روسومات ئەبوورى ديسانەوہ ناكۆكە لەوہى كە قسەى وەزىر پىشتر ئاماژەى پىكرد كە ئامانج زياد كردنى داھاتە تۆ لە باج و رسوومات بى داھات بە چى زياد ئەكەى، بۆيە بە بروائى من پيويست ناكات لە ماددەيەش ديسان وەكو ماددەكانى تر ئاماژەم پىكرد ھەلبگيرىت، خزمەتى ياساكە باشتر ئەكات و، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

دكتور محى الدين فەرموو.

بەرپز محى الدين حسن يوسف:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من تەنھا تىبىنەيەكەم لەسەر ئەوہيە كە نووسراوہ بەناوى وەزارەت، پىم وايە تەحديدى وەزارەتەكەى بكەين وەزارەتى شارەوانى و گەشتوگوزار، چونكە ياساكە تايبەت بە دەستەى گەشتوگوزار، تەحديدى وەزارەتەكەى نەكراوہ بە ناوى وەزارەتى دارايى دەكرى يان بەناوى وەزارەتى شارەوانى، من پيشنياردەكەم كە بە ناوى وەزارەتى شارەوانى و گەشتوگوزار بكرى و ئەو كۆمپانىيايەو، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس فەرموو كاك رزگار.

بەرپىز رزگار عىسى سوار:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە لىخۇش بوون لە باج و رسوومات بۆچى لىخۇش بوون ھەبىت و چۆن داھات زىاد دەكرىت، تەبەن ئەگەر سەرماگوزارىك بىرى (۱۰) مىيۇن دۆلارىك سەرماگوزارى لە كەرتىكى گەشتوگوزارى كەتن، بىگومان پىويستى بە مەودايەكى درىژ ھەبە پارەى بۆ بگەرپىتەو، بۆئەوھى دەمى كەرتى سىكتەرى گەشتوگوزار بگەن بۆ ئەوھى بىتە سەرچاوەبەكى داھات پىويستە ئاسانكارى بۆ ئەو سەرماگوزارە بكرىتن لە باج و رسومات، بەلام لە ھەمان كاتىشدا ئەگەر پرسىار كەن چۆن داھاتەكە زىاد دەبىتن، بەم شىوھە زىاد دەكرىتن ئەگەر سىكتەرىكى گەشتوگوزار ھەبىت و گەشتىار سەردانى ھەرىمى كوردستان بكات تاكسى، رىستوران، ھوتىل و ھەلى كار بۆ ھاوولالتى ئىمە دەرهخسىتن و بەم شىوازەبە كە داھاتى ھەرىمى كوردستان زىاد دەبىت، ئەمە بە ماناي ئەوھى نىبە كە ئەتۆ لە باج و رسوومات خۇش بى، ھىچ داھاتەك بۆ ھەرىمى كوردستان ناگەرپىتەو، ئەگەر ھەر گەشتىارەك بە تاكەك (۵۰۰) دۆلار يان (۱۰۰۰) دۆلار لە ھەرىمى كوردستان سەرف بگەت، ئەمەبە داھاتى ھەرىمى كوردستان زىاد دەكات، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى بەرپىزان بەرپىز وەزىرى شارەوانى قسەتان ھەبە؟ يان داوا لە لىژنە بگەين روون كەردنەو بەدات ئەم كۆمپانىيە چىبە؟

بەرپىز ساسان عثمان عونى / وەزىرى شارەوانى و گەشتوگوزار:
بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەمە لەو روونكەردنەوھى كە لە بۆ لىژنەى بەرپىزان نووسىوھ و نووسىتمان ئەو ماددەبە لەلامان روون نىبە، بەلام وەكو تىگەبىشتىنە ئەگەر لە بۆ چارەسەر كەردنى بابەتتىكى موعەلەقە كە چارەسەرى ئەو بابەتە دەكات و رىگا بە كەرتى گەشتوگوزارى دەدات لەو ناحىيەبەوھى تەھىدى دەكەين و، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئەمە كۆمپانىيەكى تىكەلە موساھەمەبە، ھەندىك مولكى ھەبە ئەو بەشەكە بەشەكەى قتاى عامە ناوى وەزارەتى دارايى عىراقەوھەبە، ئامانچ لەو ماددە ئەوھى بخرىتە سەر وەزارەتى گەشتوگوزار وە لەباج و رسومات، بەس پرۆسەى تەحويل كەردنەكە لە وەزارەتى دارايى عىراقەو بۆ وەزارەتى گەشتوگوزارى لە باج و رسومات دەبوورپىت كە مەبلەغىكى ئەوھندە زۆر نىبە، ئەمە بۆ عىلاج كەردنى مولكىبەتى كۆمپانىيەكى موعەلەقە كە بەشىكى كەرتى گشتىبە و كۆمپانىيەكى موساھەمە بووھ لە كاتى خۇيدا و جودى ھەبووھ، ئىستا ئەو كۆمپانىيە كار ناكات، ماددەى (۳۰) بەرپىزان ئەوھش بۆ وامان لىكەرد پىش ئەوھى ئەوھ بخۇيندريتەوھ گۆرپىنى تۆمارەكە لە باج و تۆمارەكە لە باج و رسومات دەبوورپىت،

بەرپىز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك سىپان.

بەرپز سىيان سالم حسن:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

وەزىر لەسەر پېشنىيازى دەستە رېنمايى پېويست ئاسان بۇ جېبە جى كىردنى حوكمەكانى ئەم ياسايە دەردەكات.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سەرچنار احمد محمود، سيروان فرج محمد، ظاهر محمد على، شيرين امين عبدالعزيز، دابان محمد حسين.

بەرپز ظاهر محمد على حسين:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پېشنيار دەكەم وەزىر رېنمايى پېويست بۇ جېبە جى كىردنى ئەم ياسايە دەردەكات، نەك لەسەر پېشنيارى داواكارى، ياخود لەسەر پېشنيارى دەستە وەزىر راستەوخۇ رېنمايىهكان دەربكات و، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو كاك سيروان.

بەرپز سيروان فرج محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۲۰) كە نووسراوه وەزىر لەسەر پېشنىيازى دەستە، يەعنى ئەى ئەگەر وەزىر جەنابيان خۆى پېشنىيازىكى هەبوو ئەبېت بچېت لە ژېرەوه بۆيان بنووسېت بلىت ئەوه بۆم پېشنىياز كەن، كەواتە هەم پېشنىيازى خۆى ئىنجا بە راوېژ لە گەل دەستەيه، يەعنى ئەوه دەسەلاتەكە شەفاف ترە، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، دەستە خۆى بەشېكە لە ئەنجومەنى وەزارەت و هېچ رېنمايىهك بە بى تېپەربوونى ئەنجومەنى وەزارەت ناروات.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو شيرين خان.

بەرپز شيرين امين عبدالعزيز:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۳۰) لە ياساكەدا لە ماددەى (۵ و ۸) هەمان بابلىن تەعبير هاتووتەوه، بۆيه هەست ئەكەين لە (۳) ماددەداو هەمان شىوازى تەعبير بېتەوه، بە زيادە ئەژمار ئەكرېت، بۆيه پېشنيار دەكەم كە ئەم ماددەيه هەلبگيرېت، زۆر سوپاس.

بەرپز سەرچنار احمد محمود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

منيش هەمان بۇ چوونم هەيه، پېويست ناكات بنووسېت لەسەر پېشنىيازى وەزىر، چونكە ئەوه تەحصيل حاصلە وەزىر خۆى ئەبى رېنمايى ئاسان بۇ جېبە جى كىردنى حوكمەكانى ئەم ياسايە دەربكات، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو كاك دابان.

بەريز دابان محمد حسين:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

لە كۆتايى ئەم پرۆژە ياسايە رەسم و خزمەتگوزاربيەكانە

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

هېشتان نە گەيشتوونە ئەو موناقلەشەيە .

بەريز دابان محمد حسين:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

با بەسەر ئەو ماددەيە تېنەپەرين ئەگەر پەيوەندى نەبۆ بەسەرچا و هەيە، چونكە لە ياساي شارەوانبيەكان ئىستغلالى ئەو ماددەيە كراو، شتى ترى پېكراو، ئەگەر رەسم و خەدمى گوزاربيەكان لە ئىستاو كۆمپانيا كۆي ئەكاتەو وە ئەدرئ بە كۆمپانيا، با لە ياساكە ئاماژەي پى بكەين، يان ئەو ماددەيە ئاماژەي پى بكەين وەكو چۆن رەسمى وەرگرتنى خۆل و خاشاك درا بە كۆمپانيا، بۆ نموونە ئا و درا بە كۆمپانيا لەم ماددە ئىستفادە كراو كە ئەلى بۆ نموونە رېنمايى پېويست ئاسان بۆ جېبەجى كردنى ئەم ياسايە دەر ئەكات، ئەگەر وەرگرتنى رەسم و خزمەتگوزاربيەكان ئەدرئ بە كۆمپانيا با لە ماددەكە ئاماژە پېبەكەين، دواي يەعنى جۆرئك لە مەتاتبيە دروست نەبئ و ئيمەش نەلېن نا ياسايى يە، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەريزتەن ماددەي (۳۱) بيخوينەو بەريزان.

بەريز سيپان سالم حسن:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەي (۳۱) پېويستە لەسەر لايەنە پەيوەنديدارەكان حوكمەكانى ئەم ياسايە جېبەجى بكەن.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

كەس قسەي هەيە؟ ماددەي دواي ئەو.

بەريز سيپان سالم حسن:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەي (۳۲) كار بە هېچ دەق ياساو برپارئك ناكريئ كە لەگەل حوكمەكانى ئەم ياسايە ناكۆك بئت.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

كەس قسەي هەيە بەريزان؟ ماددەي دواي ئەو.

بەريز سيپان سالم حسن:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەي (۳۳) ئەم ياسايە لە رېكەوتى بلاوكردنەو هەي لە رۆژنامەي فەرمى وەقائى هەريمى كوردستان جېبەجى دەكرئت.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

كەس قەسە ھەيە؟ ھۆيەكانى دەرچوواندن.

بەريز سپيان سالم حسن:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ھۆيەكانى دەرچوواندن: بەر لەبەر چاوغرتنى گرنكى گەشتوگوزار لە فەراھەمکردنى سەرچاوەكانى داھات لە ھەرئيم وە ئەو رەھەندانەى لە ھەرئيم ناساندنى شووناسى شارستانی و كەلتوورى و رۆشنبىرى و دەسكەوتى تەلارسازى گەلى كوردستان ھەيەتى و بۆ جەخت كردنەو ھە گرنكى پلان دانان و كار كردن لەسەر پيادەكردنى سترايژيەتيكى روون و كارا كردنى كەرتى گەشتوگوزار بۆ لە بەشداریكردن لە گەشە پيادانى ئابوورى نيشتمانى دا ئەم ياساىەدا دەرچووئىترا. زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ئەو بەريزانەى لەسەر ھۆيەكانى دەرچوواندن قەسيان ھەيە، پيش ئەوھى بگەينە خستەكە بەريزان، سيروان فرج محمد، مژدە محمود محمد، سەرچار احمد محمود، مەم برھان قانع، حسيبە سعید ابراهيم، سوسن محمد ميرخان، نجاة شعبان عبدالله، فەرموو سوسن خان.

بەريز سوسن محمد ميرخان:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

من پيشنيار دەكەم كە لە ھۆيەكانى دەرچوواندن يەعنى دارشتنيكى باشترو گونجاو ترى بۆ بكرى، چونكە لپرەدا ناماژەى بەو ھەراوھ كە لەبەرچاوغرتنى گرنكى گەشتوگوزار لە فرە كردنى سەرچاوەكان دا لە ھەرئيم و ئەو رەھەندانە لە ناساندنى شووناسى شارستانی و كەلتوورى رۆشنبىرى و دەسكەوتنى تەلارسازى گەلى كوردستان ھەيەتى، بكریتە يەعنى دەست كەوتى يەعنى تەلارسازى بۆ شوينە گەشتياريبەكان لە ھەرئيمي كوردستان، نەك دەستكەوتى تەلارسازى گەلى كوردستان، يەعنى مەعنايەكى ئەو تۆو نادات، بۆيە پيشنيار دەكەم كە دارشتنيكى باشترو گونجاوتر بۆى بكریت، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو حسيبە خان.

بەريز حسيبە سعید ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ھۆيەكانى دەرچوواندن تەنھا چەند وشەيەكى كەمە، دەتواندريت بەم شيوەيە پوخت بكریتەو ھە بە لەبەرچاوغرتنى گرنكى گەشتوگوزار لە فرە چەشن كردنى سەرچاوەكان داھات لە ھەرئيم و ئەو رەھەندانە لە ناساندنى شووناسى نيشتمانى و بەھاكانى كەلتوورى و رۆشنبىرى و دەسكەوتنى تەلارسازى ھەيەتى و جەخت كردنەو ھە گرنكى پلان دانان و كار كردن لەسەر پيادەكردنى سترايژيەتيكى روون بۆ كارا كردنى كەرتى گەشتوگوزارو بەشداری كردنى لە گەشە پيادانى ئابوورى نيشتمانى ئەم ياساىە دەرچووئىندراو، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو كاك نجاة.

بەرپز نجاة شعبان عبدالله:

بەرپز سەرۆكا پەرلەمانى.

سەبارەت بە ھۆيەكانى دەرچوواندن، ئەگەر ئەم بەرى خۆبەدين ريزا بەرى دوماھيكن و يا دوماھيكن بيزيتن بۇ كارا كوردنى كەرتى گەشتوگوزار و بەشداريكردن لە گەشە پيدانى ئابوورى نيشتمان دا ئەم ياسايە دەرچوويندرا، ئەگەر لقيپرە وشا بۇ كارا كوردنى ئو گەشە پيدانى كەرتى گەشتوگوزار لقيپرە گەشە پيدانى بكەتە گەشتى گوزارو ئو بەشدارى كوردن لە گەشە پيدانى ئابوورى نيشتمان دا، ھەكە ھەما ئەم لابەدين ھەكو ئوتۆماتىكى ھەكو مەگوتى گەشە پيدانا گەشتوگوزارى، يەنى ئوتۆماتىكى گەشە پيدانا ئابوورى يا نيشتمانيە، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو كاك مەم.

بەرپز مەم برهان محمد قانع:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من لە موداخلەكانى پيشوومە باسم لە ھەو ھەو كە پيشوومە ماددەى (۲) لايبريت، پالپشت بە ھەو ھيوادارم لايژنەى ياسايى بە ھەماھەنگى لايژنەى كاروبارى تايبەتمەند كە لايژنەى شارەوانىيە، بە پيشوومە ماددەى (۹۱) بركەى (۴) ئەتوانن جيپەجى بكەن، جا من پيشنياز ئەكەم كە من وتم ماددەى دوو لايبريت پيشنياز ئەكەم دارپشتنە ھەكو بۇ ھۆيەكانى دەرچوواندن جيگەى ماددەى دوو ئەگرپتە ھەم شپوويە لايبريت، ئەگەر پيان باش بوو لە ماددەى (۹۱) پالپشت بە ھەو بۇ دانپشتنى داھاتوو بيخەنە دەنگدان، ھيوادارين دەنگ بيپنى سياغەكەى من بەم شپوويە پيشنيازى ئەكەم (بە بەرچاو گرتنى گرتنى گەشتوگوزار ھەمە چەشكردى سەرچاوەكان داھات لە ھەريم و ريكخستنى كەرتى گەشتوگوزارى لە ھەريم پەرە پيدانى كەرتى گەشتيارى سەرەپاي ريكخستنى ھەماھەنگى دوو كارى تەواوكارى لە نيوان دامەزراوى حكومى و ناحوكمىيە ناخويى و دەرەكبيەكان و پەيوەنديدارەكاندا و گەشە پيدانى ئابوورى نيشتمانى ئەم ياسايە دەرچوويندرا يەنى ئا بە شپوويە بيت تە صور ئەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو سەرچنار خان.

بەرپز سەرچنار احمد محمود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

خوى ھۆكارى دەرچوواندن لە گەل ئامانجى ياسايە يەك شتە، يەنى ئامانجەكان و كارەكان ئەكرپت بكرپت بە يەك، من ئاوام لايكردوو ھەو بە لە بەرچاوگرتنە ھەر لايبريت، بكرپتە بە مەبەستى ئەم ياسايە ريكخستن و پەرە پيدانى كەرتى گەشتوگوزار، بە مەبەستى ريكخستن و پەرە پيدانى كەرتى گەشتوگوزار ئەو فرە كوردنەش بكرپت بە ھەمە چەشە نكردن، يەنى ھەمە چەشكردى سەرچاوەكانى داھات لە ھەريم ئەو رەھەندانەى لە نەناساندنى شووناسى كەلتوورى و رۆشنبيرى، تا ئەخير ريك بكرپتە ھەو و ئەو ھەو پيشە ھەو بەو شپوازەى كە وتم دابنرپت، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو مژدە خان.

بەريز مژدە محمود محمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پېشنيار دەكەم ھۆيەكانى دەرچوواندن بەم شىۋەيە لېبكرېت (بە مەبەستى گرنكى گەشتوگوزار لە ھەمە چەشنكردى سەرچاۋەكانى داھات لە ھەرئىم و ۋەبەرھېنەنى كەرتى گەشتيارى ئەو رەھەندانەى ناساندنى شووناسى شارستانى و كەلتوورى و رۆشنىبرى و ئاينىشى) بۆى زياد بكرېت، دەستكەوتى تەلارسازىش شوپنەۋارە مېژووويەكان گەلى كوردستانى ھەيەتى ماى باقى كە ئەۋەى ماويشە بۆئەۋەى كاتە كە نەبەم، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو كاك سيروان.

بەريز سيروان فرج محمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ھۆيەكانى دەرچوواندن من تېبىنىيەكم ھەيە بە نووسراو ھەلەيەكى چاپە، ئەيدەم بە بەريز كاك لقمانى سەرۆكى لېژنەى شارەوانى، پشتگىرى تەۋاۋى قسەكانى مەم برھان قانع ئەكەم، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس بەريزان سەبارەت بە خشتەى رەسم و كرئى خزمەتگوزارىيەكانى سالانە بۆ شوپنە گەشتوگوزارىيەكان لە ھەرئىمى كوردستان، ھەر ئەندامىكى پەرلەمانى كوردستان دەيەۋىت قسەى لەسەر بكات ناۋەكانتان دەنووسىن، زانا خالد سمايل، دابان محمد حسين، بالانبۆ محمد على، اسماعيل على طە، ابوبكر عمر عبدالله، مەم برھان قانع، سەرچنار احمد محمود، ھلز احمد محمد، عمر عبدالله فتاح، رزگار محمد محمود، سيروان فرج محمد، سوسن محمد ميرخان، شاخوان رۇوف مصطفى .

بەريز شاخەوان رۇوف مصطفى :

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

لە راستيا لەسەر خشتەى رەسم و كرئى خزمەتگوزارىيەكانى، بايلين سالانە بۆ شوپنە گشتىيەكان بايلين لە ھەرئىمى كوردستان يەئنى لېرە لە جۆرەكانى خزمەتگوزارى باسى ھوتېلى (۵) ئەستېرە ئەكات، يەئنى بۆ سالىك (۴۵۰) يەئنى چوار مليون (۵۰۰) ھەزارى ديارى كردووہ بۆ مانگيک، بۆ سالىك چوار مليون و (۵۰۰) ھەزار، بۆ ھەر مانگيک (۳۷۵) ھەزارە يەئنى تەقريبەن ئەمە ئەكات رۆژى (۱۲) ھەزارو (۵۰۰) دینار، بۆ نموونە بۆ يەك رۆژ بۆ ھوتېلىكى (۵) ئەستېرە، لەبەر ئەۋە ھەم بۆ يەئنى (۵) ئەستېرەكە بۆ ئەم مەبلەغە زۆر كەمە، ھەم بۆ (۴) ئەستېرەكەش تەقريبەن رۆژى (۱۲) ھەزارو (۵۰۰) دینار ئەكات، بۆ (۵) ئەستېرەكە بۆ (۴) ئەستېرە (۷) ھەزارو (۵۰۰) دینار ئەكات ۋە بۆ (۳) ئەستېرەكەش تەقريبەن ئەكاتە، يەئنى رۆژى مانگى (۵۶) ھەزار شتىكى ئەۋا تەقريبەن بۆ ھەرسى پوينكە (۳/۴/۵) ھەرسى ئەستېرەكە، بەراستى ئەمە مەبلەغىكى كەمە ديارى كراۋە لە ھەندئى شوپن لە (۵) ئەستېرەكان تەنھا يەك ژوور بە (\$۲۰۰) بۆ

شەو رۇژىك، بەلام ئەم ھاتوۋە لېرە بۇ يەك مانگ (۴) مليۇن و (۵۰۰) ھەزار دىيارى كىردوۋە كە مانگى (۳۷۵) ھەزارە كە رۇژى (۱۲) ھەزارو (۵۰۰) دىنارە، زۇر سوپاس.

بەرىز د. رېواز فائق حىسېن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك زانا.

بەرىز زانا خالد سمايل:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە خىشتە كاندا ھاتىيە بەتايىبەت لە بىرگە (۸۱/۸۲) ۋە لە ھەندىك لە بىرگە كانى دىكەش، باس لە رسووماتى شوپىنى مەى فرۇشتىن دەكات، ھەم شوپىنى مەى فرۇشتىن، ھەم بۇ دەرھىنانى يەكەم جار مولەتەكەى و ھەم بۇ نوئى كىردنە ۋەى مولەتى سالانەى ۋە ھەندى شوپىنى دىكەش رىستۇرانت و بارەكان و يان شوپىنى مەساجە، ئەم بابەتەنەى ئىمە پىمان واپە كە چەندىن رسووماتى ئەم شوپىنە زىاترىت باشترە، بۇيە ھەر ھىچ نەبىت تەشجىعى خەك نەكرى ئەم شوپىنە بىكرىتە ۋە كە دوورن لە ئادابى گشتى و كۆمەلگەى كوردستان ۋەكاتى خۇى ئىمە موناقشەمان لەسەر ياساى ماددە ھۆشبەرەكان دەكرە، ھەموو بەرىزان بە بىرىنە كە ھەولماندا توندترىن سزا دابىن لەسەر بازىرگانى كىردن لەسەر مادە ھۆشبەرەكان، پىمان واپە ئەم بابەتەش چى كەمتر نىبە لە مادە ھۆشبەرەكان كە بەرپى لابرندى كۆمەلگەى كوردستان و گەنج و لاوانى ئىمەيە، بۇيە بتوانىن رسووماتەكان زىاد بىكرىت لەم خالەدا، زۇر سوپاس.

بەرىز د. رېواز فائق حىسېن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو سوسن خان.

بەرىز سوسن محمد مىرخان:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ۋىراى پىشتىگىرىم لە قىسەكانى كاك زانا و ھەروەھا منىش پىم واپە لە راستىدا سەبارەت بە ھۆتىلى گەشتىارى (۵) ئەستىرە و (۴) ئەستىرە، يەنى مەبلەغەكە زۇر جىاوازى ھەيە، لەبەر ئەو دەتوانن لىكى نىك كەنە ۋە ھۆتىلى (۴) ئەستىرە و (۵) ئەستىرە تولىك، يەنى باجى رسووماتەكان لىك نىك بىت و باشترە، چونكە جىاوازىيەكى زۇرى ھەيە و، زۇر سوپاس.

بەرىز د. رېواز فائق حىسېن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو كاك ابوبكر

بەرىز ابوبكر عمر عبداللە:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە زۇر دەمىكە نىكەى سى چوار مانگە موناقشەى ئەم ياسايە ئەكەين، كەچى (۶/۲۰) ئەم رسووماتە ھاتوۋە و يەنى زۇر درەنگ، يەنى ھەر ئەم شەویش ھاتوۋتە ناو صندوقى پەرلەمانتارانە ۋە، ئەمە بۇ يەكەم دواكە وتوۋە، دوۋەم فعلەن ئىمە لە لىژنەى شارەوانى ئىستا خەرىكى ئامادە كىردى راپۇرتىكىن، رسووماتى لە ھەندى ھۆتىلى (۴) ئەستىرە و (۵) ئەستىرەكان زۇرە، يەنى كە ھەتا ھەندىكىان بەتەمان ئەستىرەكان كەم كەنە ۋە، سىيەم پىشتىگىرى ئەم قىسەى كاك زانا ئەكەم ھەموو ئەم شوپىنەى كە مەساج و بارو ئەمانەنن خەرىكە كۆمەلگەى كوردستانى ئەبىتە كافتىرياو مەساج و بار كە لە ھەموو دونىايە مەشروب و جگەرە گومرگى لەسەر زۇرە، بۇ

ئەوھى كەم بېتتە ناو ولاتتەوھە زىيان نەگەينى، بۇيە من رسووماتى ئەوانە زىاد بىكرىت و رەچاوى بارى كۆمەلايەتى و بەھاي كۆمەلگەي كوردەوارى بىكرىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېئواز فائىق حىسېن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان با گوئى لە يەكترى بگرىن.

بەرپىز سىروان فرج محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لەسەر خشتەي رەسم و كرى خزمەتگوزارىيەكان لە دونيايە ئەو شتانهي زەرەر بە ميللەت ئەگەينىت نايىت بېتتە ناو ولاتتەكەوھە، يان كە باجىكى ئەخەنە سەر، بۇ نموونە لە ولاتتە ئەوروپىيەكان بۇ نموونە لە ئەلمانيا كە بەنزين تى ئەكەي نووسراوھە ئەم پارەي كە تۆ ئەدەي وەكو (۵۰) سەنتە يۆرو نووسراوھە (۸۶) سەنتى زەربىيە، يان جگەرە يان شتى تر، جا لەبەر ئەوھە هېچ ماناي تىدا نىيە بالانسى سىنەما ئىمە وامان لىھاتتوھە خەلك ناچىت فلىم بىينىت، بۇ ئەوھى گەشەي ئەقلى بى، سىنەما باج و رسووماتىكى زۆرى بىخەيتە سەر، بەلام كە شوينىك قومارخانە بىت باجەكەي بە (۱) ساعەت دەري ئەھىنىت، ئەبى ئەو زىاد بىكرى، مەسەلەن سىنەما و شانۆ شوينى گەشتىارى ئەگەر ئىمە بمانەوئىت گەشتىارى پەرە پى بەدەين لە شوينىكى دىكە كۆشكى گەشتىارى، كۆشكى گەشتىارى ئەگەر باجەكەي زۆربىت ئى خۆ باجەكەي نايدات، لە كرىچىيەكانى وەرئەگرىت لەو گەشتىارانەي وەرئەگرىت كە هاتا شوينىك، ئەگەر باجەكەي مليۇنىك بىت ئەو ئەيخاتە سەر خەلكەكە، هەتا حكومەت باج زىاتر ئەخاتە سەر فرۆشيارو وەبەرھىنەر و كالاھىنەر ئەوئىش خۆ لە گىرفانى خۆي نادانئى ئەيخاتە سەر نرخى كرىن و فرۆشتەكە، لەبەر ئەوھە من ئەلېم، تكايە با كاتىكى تىمان بەدەنئى كە موناقشەي ئەوھى كە زىاتر هىنى بىكەين، يان با ئەو دادپەرەرىيەي تىدايىت، خالىكى تر كە زۆر گرنگە كە ئىمە باسى پارە ئەكەين ولاتى عىراق بەتايىبەتى كوردستان ستايىل نىيە لە پارەيە، رەنگە ئەم پارەي ئىمە هەر بە دىنار نەمىنىت بىت بە شتىكى تر، يان دابەزىن و سەرکەوتنى تىدايە، هەلبەت ئەبى بالانسى راگىرىت كاتى گۆرىنى ان شاءالله ئاستى ئابوورىمان باش ئەبىتتەوھە، ئەمە دەستكارى بىكرىت خوانەخواستە ئەگەر شتىك بۇ ئەبىتتە خوارەوھە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېئواز فائىق حىسېن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو كاك بالانېۆ.

بەرپىز بالانېۆ محمد على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە رەسمەكان، ھۆكار چىيە يەئنى گرنگى يەكى وا بە ئىدارە سەربەخۆيەكان لەگەل پارىزگاي ھەلەبجە نەدراوھە، كە ھەول بەدەن ھەلى كارى زىاتر لەو شوينانە دەستەبەر بىكرىت وھەول بەدريت ئەو شوينانە بە شىوھىيەكى باش يەئنى پەرەي پىبدرى، ھەولئى ئەوى تىا نەدراوھە كە بلېن ئەمانە زىاتر رسووماتەكەيان بۇ بلېن كەم بىكرىتتەوھە و لە ھەمووشى سەبىرتەر لە ھەموويان بەرامبەر پارىزگاي سلېمانى و ھەلەبجە و دھۆك دانراون، يان شتىك لەوان كەم كراوھتەوھە بەس لە رسووماتى تەلەفرىكا كە ئەو شوينە نە گونجاو ترن رسووماتى پارىزگاي سلېمانى وھەولپىرو دھۆك (۲) مليۇن، بەلام رسووماتى ئىدارە سەربەخۆيەكان پارىزگاي ھەلەبجە كراوھە بە (۲) مليۇن و نىو، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو كاك دابان.

بەرپىز دابان محمد حسين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

خىشتەى رسووماتەكان (۱۰۹) جۆرى خىزمەتگوزارى بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان، من جاريكى تر تەئكىد ئەكەمەو ئەم رسووماتانە كى پارەكەى وەرپىئەگرپىت، ئايا وەزارەت وەرپىئەگرپىت، ئايا بۇ نموونە لە كاتى معامەلەكردنى ئەو شوپىئانەپە كە پارەكەى ئەدرپىت بە وەزارەت، ئەگەر ئەمەپە خۇ بۇ نموونە خۇل و خاشاك (۶۳) جۆر رسوومات ھەپە، ئىستا دراوہ بە كۆمپانىا، ئىمە بۇ ئىشەكى نااسايى نەكەپن، ئەگەر كۆمپانىا وەرپىئەگرپىت با لە قانونەكەپا جىابكەپەنەو، ئەگەر نا با ئەوانى ترىش ھەلبوہشپتەو، زۆر زۆر سوپاست ئەكەم ئەگەر وەلامپك ھەپىت.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو كاك مەم.

بەرپىز مەم برهان محمد قانع:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من ئەگەرپىمەو بۇيا ئايا ئىمە ئەمانەو پىت داھات زىاد كەپن، بە ئارەزووى خۇمان رسوومات و كى زىاد كەپن لەسەر خەلك، يەئنى ئەلپ شىرىنەمەنى، يەئنى نازانم ئەگەر مەبەستى دوكانى پەقلاوہ و شىرىنەمەنى، نەك شىرىنەمەنى مەبەستى لەوہپە من لە شەقلاوہم گرپمان دوكانىكى پەقلاوہم ھەپە، شوپىئىكى گەشتىارىپە ئى مەنتق نىپە مليوئىك و (۵۰۰) ھەزار كرپى ئەوہ بدرپ، يەئنى ئەمە زۆرە، ھەندى شت ھەپە زۆر تىكەل و پىكەل، من پىشنىاز ئەكەم ھەم بۇ وەزارەت ھەم بۇ لىژنە پەپوہندىدار ھەردوو لىژنە ئەم رسوومات و كرپىانە پىداچوونەوہپەكى وردى تىدا بكن عەدالەتى تىدا پىت، ئەوہى كە شاپەنى ئەوہپە رسووماتەكەى لە ھەدىكى مەعقول داپىت و ئەوہى كە شاپەنى ئەوہپە بارگرانى لەسەر دوكان دارو كاسب كارو ئەو شتانە زىاد نەكرپىت، ئەگەر تۆ دوكانت لەسەر شىرىنەمەنى ھاتوہ زىادت كرد پەقلاوہ بە گران ئەفرۆشرى كە بە گرانى فرۆشت، گەشتىارىش زۆر رووى ناكاتە ئەو مەسەلەپە ھەرنە يەئنى ئەمە تەحصىل ھاسىلە ئەم مەسەلە، ئەم نرخانە زۆر لە بەپىنى دوو كەوانەپە، يەئنى جۆرپك لە ناعەدالەتى و لە ھىنى تىاپەو، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو كاك عمر.

بەرپىز عمر عبدالله فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من سى تىبىنىم ھەپە، يەكەمپان پىشتىگرى لە قسەكانى كاك زانا ئەكەم بەراستى خالى (۲) پىشتىگرى لە قسەكانى مامۇستا ابوبكر، سىپەمىش لەوہى كاك مەم، ھەرسىپكىان شتى زۆر گرنگيان باس كرد، يەكەمپان پەپوہندىدار بە شتە زىان بەخشەكان ئەوہى كاك زانا بۇ كۆمەلگا، كاك ابوبكر باسى كرد ئەو شوپىئانەى كە باشن و چاكن و ئىشپكى ئاسايى ئەكەن، ئەپىت دانانى نرخەكانى رسوومات بەراستى رەچاوى بەرژەوہندى گىشتى كراپىت، يەك، دووہم بەرپەچاوى

مانه وهی ئه شوینانهی کرابیت وهکو ئۆتیلهکان و چیشتهخانهکان (۴) ئهستیرهو (۵) ئهستیره، بهداخه وه ئیستا بههوی خستنهسهر باجیکی نایاسایی لهسهریان لهلایهن وهزارهتی داراییه وه که باجی فرۆشراوهکانیان به ریژهی له (۱۰٪) ئیستا هۆتیلی (۵) ئهستیرهو (۴) ئهستیرهو خویان دین عهریزه ئهدهن به بهریوه بهراتییهکانی گهشتیاری ئهستیرهیهک لیدهکه نه وه بۆ ئه وهی له و باجه رزگاریان بیت، یا ئه لئ و ابکهین یا ئه بیت شوینه کانهمان دابخهین، بۆیه لیرهش ئه و رسووماتانهی لهسهریان دهست نیشان کراوه زۆره خالی سپه مپیش ئه وهی کاک مه م شوینی ئاسایی ساده مهسهلهن بۆ ئه و رسووماته زۆرهی لهسهر بیت به راستی که نه توانی کهسابه تی بکات، زۆر سوپاس.

به ریژ د. ریواز فائق حسین / سه روکی په رله مان:

سوپاس فهرموو کاک اسماعیل.

به ریژ اسماعیل علی طه:

به ریژ سه روکا په رله مانی.

راستی بیتهیه ههر تشتهکی بیته ئه گهری هندئ گهنجیت مه و تولازیت مه لاویت مه ههست به بهرپرسیاره تی نه کهن وه نه بنه هاولاتیت صالح چاک باش ناف میلله تی دا چ، ئه گهر چ سه به بن پیتهیه ئه موان ئه گهرا ئه م وان سه به با دایخین و ریکی نه دهینی قه کوله ریت جافاکی و ده می سه ر جه ریمی تاخفن پارا پترئ بیژن ئه گهری قی جه ریمی تاوانه ناف گه نجا چی بووی هنده تشتن ژ وانا ئه ف یانه یت شه قینه نادیت شه قینه ئو ریکیت مه ساجینه ئو ئه ف جه یت مه یی خارنینه قه کری قی شکلی یان نه ئه ز گه ل هندئ مه کو باجاوانا بیته کیم کرن، ئه زی گه ل هندئ مه باجاوانا بیته زیده کرن مؤله ت بۆ نه هیته دان ههر مؤله ت دانا یا قان جها بیته ئه گهری هندئ یه ئه م گهنجیت خو تولازیتی خو ژماره یا کو ریژهیه کا گه له کا زۆرا مه زن ژ دهست بدهین و به ره ف نه باشیی و خرابی یی قه بچن نه کو ئه م بین بیژین به س (اضعف الایمان) ئیمان ئه قه یه، ئه ز پشتگیریا دکتور زانا دکه م و ئو ئه وانیت گوتی رسوومات ئه گهر ههر نه بیت کو نه هیته قه دهغه کرن ته مامه ن ئو مؤله ت بۆ نه هیته مه نعه کرن باجاو غراما شکله کی وه سابیت ئه م گهنجیت و عه له ل ئه قل ئاسته کرن بۆ وان جها زۆر زۆر زیده کیم بکه ین، به لئ گه ل هندئ ئه ز دئ بیژم ئه ز گه ل نه دامان قان مؤله تا قان جهامه چونکی خرابیا وی پتره ژ باشیاوی، زۆر سوپاس.

به ریژ د. ریواز فائق حسین / سه روکی په رله مان:

سوپاس، فهرموو رۆژان خان.

به ریژ رۆژان محمد کریم:

به ریژ سه روکی په رله مان.

به ناوی خویا گه وره، سه ره تا من وه ک نوقته نیزامیک ئه م خسته یه به دهست لیزنه ی یاسایی نه گه شت، بۆ له کاتی ئاماده کردنی راپورت، یه عنی ئه مه پیویستی به وه بۆ که زیانتری ئیمه که ئه لاین رسوومات به پیی یاسا ده رچی، ئه مه له ده ستوورا هاتوو، پیویستی به دیراسه تی زیاتر هه بوو، یه عنی ناکرئ ههر ئه مرۆ به ده ست ئه ندانمان گه شتوه و ئه مرۆش تیبینی، یه عنی تیبینی چون بدهین له سه ر هه موو برگه یه که له م خسته یه هه یه، ئه مه تیبینیبه ک که وه کو نوقته نیزام که

بە عام لە سەر كۆى خىشتەكە ئەمەن تېيىنىم ئەو يە، ھىوادارم رەچاوى بەرژەوھەندى ھاوالاتيان بىكرېت، يەنى ئىمە وا نەزائىن كە لە ماددەى (۱) بىرگەى (۱۲) ھاووھ باس لە پىناسەى گەشتىار ئەكات، گەشتىار ھاوئىشتىمانىش و بىيانىش ئەگرىتەوھ وھىچ پىوھرىكى دىارى نەكردوھ وھكو پىوھرە، جىھانىھەكان كە ماوھى گەشتەكە دىارى ئەكات لە كەيەوھ بو كەيە لە چەند كىلو مەتر بىرېت بە گەشتىاردا دىارى ئەكرېت، ئەمانەى تىدانىھە يەنى كەواتە ھاوئىشتىمانىش ئەگرىتەوھ، ھىوادارم يەنى بەدواداچوون ھەبىت دواى لە لايەن وھزارەتى تايپەتمەندەوھ كە زىاد كەردنى ئەم رسووماتانە نەبىتە بارگرانى لەسەر ھاوئىشتىمانىان، چونكە ئەگەر ھۆتېلىكى (۵) ئەستىرە بەھۆى ئەوھىوھ كە (۵) ئەستىرەيە رسووماتى زۆر لەسەرە بىت ئەمە بارگرانىيەكى لەسەر ھاوالاتيان دروست كات، ھىوادارم موباعەى بەدوايىت لەلايەن وھزارەتەوھ، زۆر سەپاس.

بەريز د. رىواز فائق حىيىن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو كاك زىدان.

بەريز زىدان رشىد خان اول:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ھاوپايى مامۇستا ابوبىكرو رۆزان خانىشم، ئەو لىستەيە ئىمە وھكو لىژنەش لە ئامادەكەردنى راپۇرت دا ئىمە نەمان بىنيوھ، بۆيە پىويستە دەرفەت بەرېت لە كاتى ئامادە كەردنى راپۇرتى ھاوبەش پىداچوونەوھ لەسەر نرەكاندا بىكرېت، بەلايەنى كەم كە دەلېن ھۆتېلى (۵) ئەستىرە نرەخىكى بۆى داناوھ دەلېن رىستورانى (۵) ئەستىرەش نرەخىكى تىرى بو دانراوھ، چونكە مەرجە ھۆتېلى (۵) ئەستىرە خۆى رىستورانى دەبىت يان لە گوندى گەشتىارى (۵) ئەستىرە نرەخى مىليۇنىك و (۸۰۰) داناوھ، ھوتېلى دەرەوھش (۵) ئەستىرەش (۲) مىليۇنى داناوھ، ئى گوندى گەشتىارى خۆى (۵) ئەستىرەيە رىستورانى تىدا دەبىت، بۆيە پىداچوونەوھى ووردى پىدا بىكرى لە ھەردوو لىژنە، زۆر سوپاس.

بەريز د. رىواز فائق حىيىن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو ھلز خان.

بەريز ھلز احمد محمد:

بەريز سەرۆكا پەرلەمانى.

من دوو پرسىارېت ھەى ژ لىژنېت مەنى، ئەگەر مەجال ھەبىتن ئايا ئەف خىشتى ھەنى دەمى نقىسنا راپۇرتى گەھشت بۆ ھەوھ؟ چونكە دىارە راپۇرتى لى (۲۰) ھەيقى ياهاتىھە نقىسەن ھەمان رۆزدا خىشتەيا ھاتى، ئايا ھەوھ مناقشاوئى كرىبە يانە ئان كۆ شنىكاكەل ھۆلا پەرلەمانى ھەوھى دىتەيە ئەف پىشنىيازە ياسا يا پەرلەمانى يە لىژنېت يە عەجەب نەت شىيان ھنگ خۆپ خۆپ خىشتەى دانېن، يەنى بۆچى دى حكومەت بۆمە خىشتەى دانېتن مەعلم پىشنىيازە ياسا يا پەرلەمانى خۆپ خۆپ يە قىرېدا دووسى جارەكا جەنابى وھزىرى سناك يا ھاتى من بىورن، يەنى ھندەك موستەلەھا دەف مە خوپ غەرىبىن، يەنى مەعنا وئ چىھە چەندىن جارادا يا ھاتى (۸۰/۷۹/۷۸/۷۷/۷۶) سناك چىھە، يەنى تىنەگەھىشتەم بىزەبت كانى ئەقە مەوزووعى وئ چىھە، تىبىنەكادى تر من ياهەى قىرې ئەگەر ئەم بەرى خۆپ دەينە فرۇشگا مەھى فرۇشتىنى (۳) مىليون و (۵۰۰) ئەگەر ئەم بەرى خوبدەينە ساردەمەنى يەك دوو مىليون ئاياھ كەنگى مەھى قەخارن باجا

وئى تەقريبەن يا ھىندى بىتن يەك بۇ دووكانەكى يان بېژىن كارگەھەكا ساردەمەنى يى چىكەتن، ئەزگەل ھەمى راوبۇچوونىت دكتور اسماعيل سگىرىمە نەك تى باجە سەرقانە بەيتە گرانكرنى، بەلكۇ مولەتئى بۇ قانە نەھىتە دانى، چونكە ئەگەر تە مۆلەت داھى كۆژمى ھەنى احتىمالە كوردستان وەلى بىتن زۆر بەى ھەرە زۆرا كوردستانى بىنە يانا شەقا بىنە مەھى خانە، چونكى دھىرىدا دەلىقا كارى دى ھەبىتن، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو سەرچنار خان.

بەريز سەرچنار احمد محمود:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بەم خشتەيە كە بۇ بە پاشكۆيك لە ياسا كە ياسا كە، پيشنىيازى لىژنەى شارەوانىيە و خشتەكەش بە دوو رۆژ بەرۆژى بەرلەمە لە وەزارەتەو بەپەلە دەھىنرىت و رەبەت دەكرى بەمەو، ھەرخۆى جىي پارسىارە، دوو ھەم ئەم بابەتانەى (۱۰۹) بابەت ھاتوو، ئەمانە پەرۆژەى گەشتىارين، يانەى شەوانە و مەساج و مەى خواردنەو، ئەمانە شەرعىيەت دانە بەم مەوزووگانە، لە كاتىكدا كە موجتەمەع خەرىكە ھەلدەو شىتەو، بىن باسى بكەين بە (۲) مىيۇن بىت، يەعنى ئەو ھانى خەلكى ئەدەى لە برى ئەو ھى دابخرىت و حكومەت ئىش بكات لەسەرى وە ئەخلاقى كۆمەلگا بەگرىتەو ئەياد بە (۲) مىيۇن باج، يەعنى ئەو (۲) مىيۇن باج برۆ بۆخۆت يانەيەكى شەوانە دابنى و نازانم چى بكە، كە ئەمە تەئسىراتى زۆر سلبى ئەبىت وەكو وتم شەرعىيەت دان لە حالەتتىكى ترىش ئىمە خۆمان ياساى باج و رسووماتمان ھەيە وە پىويست ناكات ئەم وردەكارى و ئەم تەفاسىلە بىت تىايە و وەھەندى جارىش بار گرانى دروست دەكات، من سەيرى ئەم پەرۆژە خزمەتگوزارىانەم كرددوو بۇ نموونە دووكانى ساردەمەنى لە سالىكا (۲) مىيۇن بى باجى رسوومات بەدات بە حكومەت، ئەى چى بۆى ئەمىنرىتەو، خۆخۆى ھەر لەو ئەچىت زەرەرىش بىت، بۆبە بەھا بابەتەكانى ترىش لەبەر ئەو پىم باشە ھەر رەفز كرىتەو، من لەگەل ئەو ھەم وەكو مامۆستا اسماعيل سگىرى ئامازەى پىكرىد منىش ھاوپام لەگەل ئەو ھى كە رەفس كرىتەو وە بۇ باج و رسووماتى ئەو بابەتانەى كە شەرعىيە وە كە لەگەل ئەداب و نەرىتى كۆمەلگا و موخالەفەى ئادابى عامە نىيە بەگرىنەو بۇ ياساى بەركارو وەكۆتايى بەم بابەتە بىننى و، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو كاك مەم.

بەريز مەم اسكندر مەم:

بەريز سەرۆكا پەرلەمانى.

بناقى خودايى مەزن و دلوقان، بەريز سەرۆكا پەرلەمانى قىت چشتەكى بىرا پەرلەمان تارىت بەريز بىنم كۆ وەختى مە قى مىمبەرى سىندخارى كەسىش مە سويند نەخارىنە كۆ ئەم نوينەراتيا پىك ھاتەكا دەست نىشان كرى، ياقى ولاتى يان باژىرەكى يان گوندەكى يان عەشىرەتەكى مە سىندا خارى ئەم قى نوينەراتيا ھەمى خەلكى كوردستانى بكەين، خەلكى كوردستانىژى ھاولاتىت قى ھەرىمى موسلمانن و غەيرە موسلمانن كوردن، عەرەبن، توركمانن،

هه مینه ئەف رهعیت کۆ ئەز پەرلهمانی بینم داسه پاندنەك، یان بۆ چوونەك کریه سەر ئازادیا خەلکی دیتریژی راستیژی ئەقە دەف من خوژی مهترسیه کۆ تقیت هزر بکەن ئیدی مستهق بەلی ئازادیا تاک فی ولاتی که قیتە ژیر مهترسیدا، ئەف یاسایه وهختی ئەم دەردکەین ئەقە حکم فی یاسای سەر هه می خەلکی هه ریمما کوردستانی جیبه جی بیت، بهس ئەف خەلکه هه می وهکی من هزار ناکهت ئەف خەلکه هه می موسلمان نینه، ئەف خەلکه هه می مسیحی ژی نینه، ئەف یاسایه سەر موته دهینه کئی تپته سه پاندن، کا چاوا سەر مه شرۆب خوړه کیژی تپته سه پاندن وهختی ئەم به عسی بابەتی گه شتیاریزیت کهین من قیت ئاخفتنه کئی زۆر سادهیی بیژم راستیژی گه شتوزاری ئەقروکه ژی هه موو دونیایی ره گه زیت خویت تایبه تیت هه ی تۆ نه شیئی گه شتیاری جه هه کئی پیش بیخی تونه شیئی جهه کی گه شتیاری ئاقاماست پیش بیخی، زۆر سوپاس.

به ریز د. ریواز فائق حسین / سه روکی پەرله مان:

ناوی یهك ئەندام پەرلهمانی هینابا رام ئەگرت، قه ی چی ئەکات ئیوه هه مووتان رهئی خوٲان و نووه، با ئەویش رهئی خو ی بلئ به ریزان مونا قشه کردنی بابەتی، کاک اسماعیل کاک دکتۆر جه نابت به ئازادی قسه ت کرد، قه ی چی ئەکات خەلکی تریش به ئازادی قسه بکا، ئەگەر ناوی یه کهس له ئیوه بینن من ریگه ی پیناده م، به ریزان به م شیوه کوٲایی به دانیشتنه کامان ئەهینین سه ی ساعهت (۱۰) جه له سه یه.

د. ریواز فائق حسین
سه روکی پەرلهمانی
کوردستان - عیراق

هیمن هه ورامی
جیگری سه روکی پەرلهمانی
کوردستان – عیراق

منی نبی قهوچی
سکرتیری پەرلهمانی
کوردستان – عیراق

ههريمي كوردستان - عيراق
په رله ماني
كوردستان - عيراق

پروژۆتۆكۆله كان

۱۲۷

سالی / ۲۰۲۲ - بهرگی سه دو بیست و چهفت

چاپی یه که م / سالی ۲۰۲۳

پېرېست

پروټوكلۇ دانىشتنى ژماره (۷) ى خولى پېنجه مى ھەلبۇزاردن - چوارشەممە ۲۰۲۲/۶/۲۲ ل ۵
پروټوكلۇ دانىشتنى ژماره (۸) ى خولى پېنجه مى ھەلبۇزاردن - پېنچ شەممە ۲۰۲۲/۶/۲۳ ل ۱۳۷
پروټوكلۇ دانىشتنى ژماره (۹) ى خولى پېنجه مى ھەلبۇزاردن - دوو شەممە ۲۰۲۲/۶/۲۷ ل ۲۴۳
پروټوكلۇ دانىشتنى ژماره (۱۰) ى خولى پېنجه مى ھەلبۇزاردن - چوار شەممە ۲۰۲۲/۶/۲۹ ل ۲۸۵

بەكۆي دەنگى ئەندامانى پەرلەمان رەزامەندى درا پاپۇرتى لىژنەى ئاوەدان كوردنەو و بەرھەپنەن دواى دەولەمەند كوردنى بە راو بۆچوونى ئەندامانى پەرلەمان وەك پاسپاردەى پەرلەمان ئاراستەى لاپەنى پەيوەندىدارەكان بكرى.

۵- دواختنى خويئندەنەو و دووہم بۆ پيشنيازه ياساى بەركار بۆ بەركار كوردنى ياساى فيدرالى و واژووى ئەليكترونى و مامەلەى ئەليكترونىيەكان ژمارە (۷۸) ى سالى (۲۰۱۲) لە ھەرئىمى كوردستان.

۶- كۆتايى ھاتنى دانىشتن لەلايەن بەرپز سەرۆكى پەرلەمانەو. لىستى بە مۆلەت و بى مۆلەتى ئەندامانى پەرلەمانى كوردستان لە دانىشتنى ژمارە (۸) ى ئاسايى (۲۰۲۲-۶-۲۳):

ھەموويان مۆلەت بوون، احسان محمد سليم، جنان جبار بۆيا، راھى رھبەر ابراھيم، رزگار عيسى سوار، ريفينگ محمد محمد، صباح محمود محمد، عثمان على سمايل، فەريد يعقوب ايليا، ھلكوت انور خليفە، ھەورامان حمە شريف، ياسين خضر طە.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان دەست بە جى بەجى كوردنى برگەى يەكەمى بەرنامەى كار ئەكەين كە دەنگدانە، سەرۆكايەتى ھەردوو لىژنەى شارەوانى و ياسايى فەرموو.

بەرپز عباس فتاح صالح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بۆ سەرۆكايەتى پەرلەمانى كوردستان.

بابەت/ راپۇرتى دەنگدان.

لىژنەى كاروبارى ياسايى و لىژنەى شارەوانى و گواستەنەو و گەياندن و گەشتوگوزار پۇژى يەك شەمە رپكەوتتى (۲۰۲۲/۶/۲۶) كاتژمير (۱۱) ى بەيانى كۆبوونەو ھى ھاوبەشيان ئەنجامدا بۆ تاوتووى كوردن و دارشتنەو ھى ئەو پيشنيارانەى لەلايەن ئەندامانى پەرلەمانەو پيشكەش كراون سەبارەت بە پپۇژە ياساى پيشنيازه ياساى گەشتوگوزار لە دانىشتنى خويئندەنەو ھى دووہمدا، دواى گفتوگو كوردن و تاوتووى كوردنى لىژنەكان گەيشتنە ئەو ئەنجامەى خوارەو:

سەبارەت بە ناوئيشان ھىچ پيشنيار نيبە وەكو خۆى.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

كى لەگەل دايبە وەكو خۆى؟ پەسند كرا، فەرموو ماددەى يەكەم.

بەرپز عباس فتاح صالح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى يەكەم، (۵) پيشنيار ھەيە.

۱ ماددەكە وەكو خۆى تەنيا برگەى (۹) بەو شپوھى لى بكرى:

۹- گەشتوگوزار: گوزەر كوردنى كەسيك يان كۆمەلە كەسيك بۆ ماوھيەكى كاتى بە مەبەستى ھەوانەو و چپژ وەرگرتنى دەرروونى يان جەستەيى بينينى شوئەوار يان ھەوارى ميژووى يان شوئىنى ئاينى يان ديمەنى سروشتى و وەرزش كوردن و چارەسەرى سروشتى يان ھەر بابەتتيكى ديكەى ھاوشپوھ.

پيشنياري دووهم، وهكو خوي ته نيا به زياد كردني برپگه ي به زنجيره ي (۱۷) به و شيويه يه:
 ۱۷- شاره زا نهو كه سه يه كه شاره زاييه تي باشته ره له كه رتي گشتي و گه شتوگوزار دا هه بيت و
 پيوسته (۲۰) سال له و بواره كاري كردن به به لگه.
 پيشنياري سييه م، وهكو خوي ته نيا برپگه ي (۷، ۸، ۱۲، ۱۶) به و شيويه يه بيت.
 ۷- نه نجومه ن، نه نجومه ن ي به رپوه بردني ده سته ي گه شتوگوزار.
 ۸- به رپوه به رايه تي گشتي، به رپوه به راتي گشتي گه شتوگوزار له پاريزگان و ئيداره
 سه ربه خوكان كه نه بنه نه ندامي نه نجومه ن ي به رپوه بردني ده سته.
 ۱۲- گه شتيار، هه موو كه سيك سروشتي چ هاو نيشتي ماني يان بياني كه له شويني نيشته جي
 بووني خوويه وه نه چيته شويني گه شتياري بو ماويه كي دباري كراو بو مه به ستي گه شتياري.
 ۱۶- رپنويني كردني گه شتياري نهو كه سه يه كه له لايه ن به رپوه به رايه تي گشتي مؤله ت دراوه و
 نه ركي رپنويني كردني گه شتياران له نه ستو نه گري.
 پيشنياري چواره م، وهكو خوي.

مادده ي يه ك: پيشنيار پينجه م، پيشنياري هه ردوو ليژنه ي تاييه تمه نند:
 به پيي نهو ده سه لاتانه ي له مادده ي (۹۱) برپگه ي چواره م له په يره وي ناوخوي په رله ماني
 كوردستان كه به ليژنه ي ياسايي و تاييه تمه نند دراوه، له كو به ندي نهو بژاردانه ي پيشنيار كراون
 له لايه ن نه نداماني په رله مان له دانيشتن خويندنه وه ي دووهم نهو پيشنيارانه نه خه ينه روو داوا
 نه كه ين بخريته ده نگدان، مادده كه وهكو خوي ته نيا برپگه ي (۸، ۹) به و شيويه ي لي بكري.
 ۸- به رپوه به رايه تي گشتي، به رپوه به راتي گشتي گه شتوگوزار له پاريزگان و ئيداره
 سه ربه خوكان.

۹- گه شتوگوزار: گه شتوگوزار كردني كه سيك يان كومله كه سيك بو ماويه كي كاتي به
 مه به ستي حه وانه وه و چيز وه رگرتن و پشووداني ده رووني يان جه سته يي بينيني شوينه وار
 يان هه واري ميژووي يان شويني ئايني يان ديمه ن ي سروشتي و وه رزش كردن و چاره سه ري
 ته ندروستي يان هه ر باب ته يكي ديكه ي هاوشيوه.

به رپز د. رپواز فائق حسين / سه روكي په رله مان:

به رپزان (۵) پيشنيار هه يه، كي له گه ل يه كه مه؟ كه س نييه، دووهم؟ كه س نييه، سييه؟ نييه،
 چواره م نييه، پينجه م؟ په سند كرا، فه رموو دواتر.

به رپز لقمان حمد حاجي:

به رپز سه روكي په رله مان.

مادده ي دوو (۲) پيشنيار هه يه:

يه كه م، مادده كه لا بري.

پيشنيار دووهم: وهكو خوي.

به رپز د. رپواز فائق حسين / سه روكي په رله مان:

كي له گه ل يه كه مه؟ (۱) كه س، دووهم وهكو خوي؟ په سند كرا.

بەرپز لقمان حمد حاجی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەى سى (5) پيشنيار ههيه:

يه كه م، وه كو خۆى تهنيا له گه ل زياد كردنى خالێك به زنجيرهى چوارده و بۆ برگهى يه كه م به و شپوهيه:

۱۴- پاراستن و پهره پيدانى شوينه كانى ئاسه وار و ميژووويه كان و گونجاندنيان له گه ل بنه ماكانى گه شتيارى.

پيشنيارى دووهم: وه كو خۆى تهنيا خالى يه ك برگهى يه ك به و شپوهى لى بكرى (دانانى پلانى ستراتيجهى و بهرنامهى سالانهى تايبهت به گه شتوگوزار و گه شه پيدانى شوينه گه شتيارييه كان و جئ به جئ كردنى دواى په سند كردنيان له لايه ن ئه نجومه نى وه زيرانه وه.

پيشنيارى سيبه م: وه كو خۆى تهنيا زياد كردنى خالێك به زنجيرهى (۱۴) بۆ برگهى يه كه م به و شپوهيه:

۱۴- دانانى نوينه رپكى گه شتوگوزار له نوينه رايه تيبه كانى هه ريم له دهره وهى ولات به مه به ستي رپكلام كردن بۆ ناوچه گه شتيارييه كانى هه ريمي كوردستان.

پيشنيارى چواره م: وه كو خۆى.

پيشنيارى پينجه م: هى هه ردوو ليژنهى تايبه تمه ند: وه كو خۆى تهنيا له گه ل ئه و گورانكاريبانهى خواره وه:

۱ خالى دوو له برگهى يه كه م به و شپوهى لى بكرى (دانانى پپوهر و مهرجى ته كنيكى و بيناسازى مۆديرن و گه ره نتي رچاو كردنى له رۆژه گه شتيارييه كاندا ئاماده كردنى سيسته مى پۆلين كردنى دامه زراوه و پرۆژه گه شتيارييه كان به پيى ستاندارده نيوده وه تيبه كان به هه ماهه نكي له گه ل لايه نه په يوه نديداره كان.

۲- خالێك به زنجيرهى چوارده بۆ برگهى يه كه م زياد بكرى به و شپوهيه:

۱۴- كار كردن بۆ گه ياندنى خزمه تگوزارى پپويست بۆ شوين و ناوچه گه شتيارييه كان به هه ماهه نكي له گه ل لايه نه په يوه نديداره كان.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆکی پەرلەمان:

كى له گه ل يه كه مه؟ كه س نيبه، دووهم؟ كه س نيبه، سيبه م؟ كه س نيبه، چواره م؟ كه س نيبه، پينجه م؟ په سند كرا.

بەرپز لقمان حمد حاجی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

سه بارهت به ماددهى چوار (۳) پيشنيار ههيه:

يه كه م: وه كو خۆى تهنيا له برگهى يه كه م ده سته واژهى تيكه لاو بكرينه (هاوبه ش).

دووهم: به و شپوهى لى بكرى.

ئه نجومه نى وه زيران ئه توانى له سه ر پيشنيارى ده سته كۆمپانياي گشتى يان تيكه لاو له بوارى گه شتوگوزارى به پيى ياسا بهركاره كانى هه ريم دابمه زرينى.

ئەو كۆمپانىيانى ئەلە بېرگە يەكەمى ئەو ماددەيە ئاماژەيان پېدراوہ سەربەخۆيى دارايى و كارگېرييان ئەبىت و پېكھاتە و ئەرك و دەسەلاتيان بە پەيرەويك رېكئەخرى كە ئەنجومەنى وەزيران بۇ ئەو مەبەستە دەرى ئەكات، پېويستە لە ژىر وردىينى ديوانى چاودىرى دارايى دا بېت.

پىشنيارى سېيەم، وەكو خۆي.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان سى پىشنيار ھەيە، كى لەگەل يەكەمە؟ كەس نىيە، دووہم؟ كەس نىيە، سېيەم؟ پەسند كرا.

بەريز لقمان حمد حاجى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۵) دوو پىشنيار ھەيە:

يەكەم: وەكو خۆي.

دووہم، پىشنيارى ھەردوو ليژنەى تايبەتمەند:

ئەو ماددەيە كە ماددەى (۵) لەگەل ماددەى (۶) رېكئەخرىت و رېزبەندى ماددەكان بەو پىيە ئەگۆرپىت و لە كۆي ياساكە دووبارە رېكخستەنەوہى ماددەكان ئەكرى لە ھەر بېرگە و ماددەيەك بەو شىوہى خوارەوہ.

۱- پۆلين كردنى تايبەتمەندى دامەزراوہ گەشتيارىيەكان و مەرجەكانى مۆلەتى گەشتيارى و دەستبەردا بوون لە مۆلەت بە رېنمايىك رېكئەخرىت كە وەزارەت لەسەر پىشنيارى دەستە بۇ ئەو مەبەستە دەريئەكات.

۲- دامەزراوہ گەشتيارى بە مۆلەتى دەستە پيادەى كار و چالاكيەكانى ئەكات.

۳- داواكارى و ھەرگرتنى مۆلەتى كار كردنى دامەزراوہ گەشتيارى پىشكەش بە بەريوہبەرايەتيە گەشتيارىيەكانى گەشتوگوزار لە پارىزگاكان و ئىدارە سەربەخۆكان ئەكرىت.

۲- ماوہى مۆلەتى ھاتوو لە بېرگە يەكەمى ئەو ماددەيە دوو سالە و شياوى نوئى كردنەوہيە.

۴- دەستبەردار بوون (تنازول) لە مۆلەتى دامەزراوہ گەشتيارىيەكان بۇ دامەزراوہيەكى تر ديكە تەنيا بە رەزامەندى دەستە ئەبىت.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان دوو پىشنيار ھەيە، يەكەم وەكو خۆي؟ كەس نىيە، دووہم؟ پەسند كرا.

بەريز رزگار عيسى سوار.

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۶) چوار پىشنيار ھەيە.

يەكەم، وەكو خۆي تەنيا بېرگە سېيەم لابرئ.

پىشنيارى دووہم، وەكو خۆي تەنيا لە بېرگەى دووہم (۲) سال بكرىتە (۴) سال و بېرگەى (۳) لابرئ.

پىشنيارى سېيەم، وەكو خۆي تەنيا لە بېرگەى دووہم (۲) سال بكرىتە (۳) و بېرگەى (۳) لابرئ.

پىشنيارى چوارەم، وەكو خۆي.

بهريز د. ريواف فائق حسين / سهروكي په رله مان:

بهريزان چوار پيشنيار ههيه، كئ له گهل يه كه مه؟ (۱) كه س، دووهم؟ كه س نيه، سييه م؟ كه س نيه، چوارهم؟ په سند كرا، فهرموو.

بهريز رزگار عيسى سوار:

بهريز سهروكي په رله مان.

ماددهي (۷) شه ش پيشنيار ههيه:

يه كه م: وه كو خوئ تهنيا برگه ي (۵) به و شيوه يه بيت:

۵- به گه رځستني دهسته ي كاري ناو خوئ و به ريژه يه ك له (۷۵٪) كه متر نه بيت.

پيشنياري دووهم: وه كو خوئ تهنيا برگه ي پينجه م (۷۵٪ بكرتته ۸۵٪) و (۸۵) كه متر نه بيت.

پيشنياري سييه م: وه كو خوئ له گهل ئه و گورانكارپيانه ي خواره وه له برگه ي يه كه م و پينجه م:

۱- پياده كرندي چالاكييه كاني به گويره ي تاييه تمهندي ديارى كراو له مؤله ته كه ي به له بهر چاوگرتني نهرتته كؤمه لايه تيبه كان .

۵- به گه رځستني دهسته ي كاري ناو خوئ و به ريژه يه ك له (۹۰٪) كه متر نه بيت جگه له و پرؤژانه ي پيوستني به پسپوري تاييه ت و دهسته ي كاري شاره زا ههيه به مهرجيك له ههريمي كوردستان بووني نه بيت.

پيشنياري چوارهم: به و شيوه ي لى بكرئ.

دامه زراوى گه شتياري پابه ند ئه بن به:

۱- پياده كرندي چالاكييه كاني به گويره ي تاييه تمهندي ديارى كراو له مؤله ته كه ي دا.

۲- پيداني زانباري له ريگه ي به رپوه به رايه تي گشتييه كانه وه به دهسته ي دهرباره ي گه شتياران وه ر زانبارييه كي ديكه په يوه نديدار بيت به گه شت وگوزار و پلان و پرؤگرامه گه شتيارييه كاني پيش جئ به جئ كرنديان.

۳- ئاسانكاري كردن به مه به ستي چاو ديئري و پشكنين.

۴- به گه رځستني دهسته ي كاري ناو خوئ و به ريژه يه ك له (۹۰٪) كه متر نه بيت جگه له و پرؤژانه ي پيوستني به پسپوري تاييه ت و دهسته ي كاري شاره زا ههيه به مهرجئ له ههريمي كوردستان بوونيان نه بيت.

پيشنياري پينجه م: وه كو خوئ تهنيا له گهل ئه و گورانكارپيانه:

له برگه ي پينجه م (۷۵٪ بكرتته ۹۰٪) و كه متر نه بيت.

برگه ي شه شه م لابرئ.

پيشنياري شه شه م: وه كو خوئ.

بهريز د. ريواف فائق حسين / سهروكي په رله مان:

بهريزان شه ش پيشنيار ههيه، كئ له گهل يه كه مه؟ كه س نيه، دووهم؟ كه س نيه، سييه م؟ (۸) كه س، چوارهم؟ (۱) كه س، پينجه م؟ كه س نيه، شه شه م؟ په سند كرا، فهرموو.

بهريز رزگار عيسى سوار.

بهريز سهروكي په رله مان.

ماددهي هه شت: شه ش پيشنيار ههيه:

یەكەم وەكو خۆی تەنیا بڕگەى (۳) بەو شیوهى لى بکری:

۳- شوپنە گەشتیارییەکان پابەندن بە پيشکەش کردنى ئاسانکاری بۆ مەبەستى چاودىرى کردن و پشکین.

پيشنیاری دووهم: وەكو خۆی تەنیا بڕگەى بە زنجیرەى چوارەم زیاد بکری:

۴- پپووستە دەستەى نەخشەى گەشتیاری پەپرەو بکات بۆ دیاری کردنى جۆر و شوپنى ناوچە گەشتیارییەکانى هەریم.

پيشنیاری سېبەم: وەكو خۆی تەنیا بڕگەى (۳) بەو شیوهى بېت:

۳- خاوهنى ناوچە گەشتیارییەکان پابەند ئەبن بە ئاسانکاری بە مەبەستى چاودىرى کردن و پشکین.

پيشنیاری چوارەم: وەكو خۆی تەنیا بڕگەى دووهم بەو شیوهى بېت:

۲- داواکاری و وەرگرتنى مۆلەتى دامەزراندنى شوپنى گەشتیاری پيشکەش بە بەرپووبەپایەتى گشتى له شارەکانى سەرەخۆکان ئەکریتن.

پيشنیاری پینجەم: وەكو خۆی.

پيشنیاری شەشەم: هەردوو لیژنەى تايبەتمەند، وەكو خۆی تەنیا بڕگەى یەكەم بەو شیوهى لى بکری:

۱- ناوچە گەشتیاری دەستکردو بنیاتنراوهکانى سەر ناوچەکانى گەشتیاری سروسى بە مۆلەتى دەستە دائەمزرى، مەرجهکانى مۆلەتى شوپنى گەشتیاری بە رینمایى دیاری ئەکریت کە وەزارەت لەسەر پيشنیاری دەستە دەریئەکات.

بەریز د. رپواز فائق حسین / سەرۆكى پەرلەمان:

بەریزان شەش پيشنیار هەیه، یەكەم كى له گەلە؟ كەس، دووهم؟ (۲) كەس، سېبەم؟ كەس نییه، چوارەم، كەس نییه، پینجەم؟ كەس نییه، شەشەم؟ پەسند کرا.

بەریز نزار ملا عبدالغفار:

بەریز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددهى (۹) پینج پيشنیار هەیه:

یەكەم: وەكو خۆی تەنیا خالیك بە زنجیرەى چوار بۆ بڕگەى دووهم زیاد بکری بەو شیوهى:

۴- بەشداری کردن له خولیكى شیانندن دا.

پيشنیاری دووهم: وەكو خۆی تەنیا خالی سى له بڕگەى دووهم بەو شیوهى بېت:

۳- هەر پابەندیەكى دیکە بە رینمایى له چوارچپوهى حوکمەکانى ئەو یاسایە رپك ئەخریت.

پيشنیاری سېبەم: وەكو خۆی تەنیا بڕگەى دووهم بەو شیوهى لى بکری:

۲- رپنوینى کاری گەشتیاری پابەند ئەبى بە پیاوه کردنى کاری رپنوینى کاری ئاسایى پيشەییەکانى بەو مەرچ و رپگایانەى له مۆلەتەكە هاتوو.

پيشنیاری چوارەم: وەكو خۆی تەنیا له بڕگەى دووهم هەردوو خالی یەك و سى لابرئ و بەو شیوهى لى بکری:

۲- رپنوینى کاری گەشتیاری پابەند ئەبى بە پیاوه کردنى ريسا ئاسایى پيشەییکانى کاری رپنوینى کاری.

پېشنیاری پېنجه م: وه كو خوی.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروكي په رله مان:

بهريزان پېنچ پېشنياز هه يه، كى له گه ل يه كه مه؟ كه س نبييه، دووهم؟ كه س نبييه، سييه م؟ كه س نبييه، چواره م؟ كه س نبييه، پېنجه م؟ په سند كرا، فهرموو.

بهريز نزار ملا عبدالغفار:

بهريز سهروكي په رله مان.

ماددهى (۱۰): چوار پېشنياز هه يه:

يه كه م: وه كو خوی ته نيا برگه ي يه كه م به و شيويه بيت:

۱- ماف و ئهركه كاني گه شتيار به پي ياسا بهركاره كاني هه ريم و رپكه وتنامه نيوده وله تيبه كان په سند كراوه كان پاريزراو ئه بيت.

پېشنياز دووهم: وه كو خوی ته نيا له برگه ي سييه م دهسته واژه ي هاريكارن بكرته به رپرسن.

پېشنياز سييه م وه كو خوی.

پېشنياز چواره م: پېشنياز هه ر دوو ليژنه ي تايبه تمه ند: به و شيويه بيت:

۱- ماف و ئهركه كاني گه شتيار به پي ياسا بهركاره كاني هه ريم و رپكه وتنامه نيوده وله تيبه كان په سند كراوه كان پاريزراو ئه بيت.

۲- دهسته و رپوشوئين بو دهسته ركردي مافى گه شتيارى له بهرامبه ر دامه زراوه و شوينه گه شتياريه كاندا ئه گريته به ر.

۳- ئه گه ر هه مان جوړى چالاكى گه شتيارى له لايه ن زياتر يه ك دامه زراوه ي گه شتيارى ئه نجامدرا ئه وا سه رجه ميان پي كه وه به رپرسن له قه ره بوو كرده وه ي بهرامبه ر هه ر هه له يه ك يان سه رپيچيه ك كه زيان به گه شتيار بگه يه نى دهره نجامى كارى هاوبه شى ئه و دامه زراوانه بيت.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروكي په رله مان:

بهريزان چوار پېشنياز هه يه، يه كه م؟ دووهم كى له گه ل؟ كه س نبييه، سييه م؟ كه س نبييه، چواره م؟ په سند كرا.

بهريز نزار ملا عبدالغفار:

بهريز سهروكي په رله مان.

ماددهى (۱۱) سى پشنياز هه يه:

يه كه م: وه كو خوی ته نيا ئه و گوړانكاربيانه ي خواره وه:

۱ - بينينى داواى شارستانى مه دهنى له بواړى گه شتوگوزار يه كلايى كرده وه يان له لايه ن دادگاكانه وه سيفه تى به په له وه رنه گريت.

۲- له و ناوچه گه شتياريبانه ي كه بنكه ي پوليلى تيدايه هو به ي پوليلى گه شتيارى دائه مه زريت و ئهركه كانيان پاراستنى ناوچه گه شتياريه كان و گه شتياران ئه بيت.

پېشنيازى دووهم وه كو خوی.

پېشنيازى سييه م هى هه ر دوو ليژنه ي تايبه تمه ند، وه كو خوی ته نيا برگه ي دوو به و شيويه بيت:

۲- له و ناوچه گه شتياريبانه ي كه بنكه ي پوليلى تيدايه هو به ي پوليلى گه شتيارى دائه مه زريت و ئهركه كانيان پاراستنى گه شتيارى و ناوچه گه شتياريه كان ئه بيت.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرله مان:

بەرپزان سى پيشنيار ههيه، يه كه م؟ كه س نيه، دووهم؟ كه س نيه، سىيه م؟ په سند كرا،
فهرموو.

بەرپز نزار ملا عبدالغفار:

بەرپز سەرۆكى پەرله مان.

سه بارهت به ماددهى دوانزه (٤) پيشنيار ههيه:

يه كه م، مادده كه به و شپوهى لى بكرى:

دامه زراوه گهشتياري به داخستنى كاتى و پييزاردنيك كه له يه ك مليون دينار كه متر نه بيت و له
دوو مليون دينار زياتر نه بيت سزا ئه درى ئه گهر سهرپيچى حوكمه كانى برپگه يه كه م و ماددهى
(٥) و ماددهى (٧) ي ئه م ياسايه ي كرد، له حاله تى زانيارى و به لگه نامه ي نا دروست به مه به ستي
وه رگرتنى مؤله ت و پيشكه شى ده سته ي كرد ئه وا مؤله تى پى نادرى.

پيشنيارى دووهم، به و شپوهى لى بكرى:

دامه زراوه گهشتياري به داخستنى كاتى و پييزاردنيك كه له (٥٠٠) هزار دينار كه متر نه بيت و له
يه ك مليون دينار زياتر نه بيت سزا ئه درى ئه گهر سهرپيچى حوكمه كانى برپگه يه كه م و ماددهى
(٥) و ماددهى (٧) ي ئه م ياسايه ي كرد، يان زانيارى و به لگه نامه ي نا دروست به مه به ستي
وه رگرتنى مؤله ت و پيشكه شى ده سته ي كرد ئه وا مؤله تى پى نادرى.

پيشنيارى سىيه م، وه كو خوى.

پيشنيارى چواره م هى ههردوو ليژنه ي تايبه تمه ند، به و شپوهى لى بكرى:

دامه زراوه گهشتياري به داخستنى كاتى و پييزاردنيك كه له يه ك مليون دينار كه متر نه بيت و له
دوو مليون دينار زياتر نه بيت سزا ئه درى ئه گهر سهرپيچى حوكمه كانى برپگه يه كه م و ماددهى
(٥) و ماددهى (٦) ي ئه م ياسايه ي كرد، يان زانيارى و به لگه نامه ي نا دروست به مه به ستي
وه رگرتنى مؤله ت پيشكه شى ده سته كرد.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرله مان:

بەرپزان چوار پيشنيار ههيه، كى له گه ل يه كه مه؟ كه س نيه، دووهم؟ كه س نيه، سىيه م؟ كه س
نيه، چواره م؟ په سند كرا.

بەرپز روپاك احمد رحمان:

بەرپز سەرۆكى پەرله مان.

ماددهى (١٣) چوار پيشنيار ههيه:

يه كه م، له و مادده يه و مادده سزاييه كان پييزاردنه كان لايبرى و ديارى كردنى برى پييزاردن به
په يره ويك له لايه ن ئه نجومه نى وه زيرانه وه ديارى بكرى.

پيشنيارى دووهم، وه كو خوى ته نيا برپگه يه كه مى به و شپوه يه بيت:

١- دامه زراوه ي گهشتياري به پييزاردنيك كه له (١٠٠) هزار دينار كه متر نه بيت و له (٢٠٠) هزار
دينار زياتر نه بيت سزا ئه درى بو هه ر پوژي ك دواكه وتن له نوى كردنه وه ي مؤله تى كار كردن،
ئه گهر سه لميتر كه خاوه ن دامه زراوه گهشتياري كه مته رخه م بووه.

پيشنيارى سىيه م وه كو خوى، ته نيا برپگه يه كه م به و شپوه يه بيت:

۱- دامه زراوهی گهشتیاری به پیژاردنیك كه له (۱۰۰) ههزار دینار كه متر نه بیټ و له (۲۰۰) ههزار دینار زیاتر نه بیټ سزا ئه درئ بۆ ههر رۆژیک دواکهوتن له نوئ کردنه وهی مؤله تی کارکردن له بهرواری په سند کردنی مؤله تی وه به رهینه گهشتیاری به که.

پیشناری چواره م وه کو خۆی.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروکی په رله مان:

بهريزان چوار پیشنهاد ههیه، به که م؟ که س نییه، دووهم؟ که س نییه، سییه م؟ که س نییه، چواره م؟ په سند کرا.

بهريز روپاک احمد رحمان:

بهريز سهروکی په رله مان.

ماددهی (۱۴) دوو پیشنهاد ههیه:

به که م، وه کو خۆی.

پیشناری دووهم هی ههردوو لیژنه ی تاییه تمه ند به و شیوه ی لی بکری:

ههر به که له دامه زراوهی دهستبه رداربوو کراو به پیژاردنیك كه له بهك ملیون دینار كه متر نه بیټ و له دوو ملیون دینار زیاتر نه بیټ سزا ئه درئ، ئه گه دهستبه ردار بوونه که به پیچه وانه ی برگی چواره می مادده پینجی ئه و یاسایه ئه نجامدا.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروکی په رله مان:

بهريزان دوو پیشنهاد ههیه، به که م؟ که س نییه، دووهم؟ په سند کرا، فهرموو.

بهريز روپاک احمد رحمان:

بهريز سهروکی په رله مان.

ماددهی (۱۵) دوو پیشنهاد ههیه:

به که م، به و شیوه ی لی بکری مادده که:

شوینی گهشتیاری به داخستنی که له ماوهی (۳۰) رۆژ زیاتر نه بیټ و پیژاردنیك كه له (۵۰۰) ههزار دینار كه متر نه بیټ و له بهك ملیون دینار زیاتر نه بیټ سزا ئه درئ ئه گه سه ریچی حوكمی مادده (۸) ی ئه و یاسایه ی کرد یان زانیاری و به لگه نامه ی نادرستی به مه بهستی وه رگرتنی مؤله تی پیشکەشی دهسته کرد و لادانی سه ریچی له سه ر ئه ستۆی سه ریچی کار ئه بیټ.

پیشناری دووهم وه کو خۆی.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروکی په رله مان:

بهريزان دوو پیشنهاد ههیه، به که م؟ که س نییه، دووهم؟ په سند کرا.

بهريز عباس فتاح صالح:

بهريز سهروکی په رله مان.

ماددهی (۱۶) دوو پیشنهاد ههیه:

به که م، له و ماددهیه و مادده سزاییه کاندای پیژاردنه کان لابری و دیاری کردنی بری پیژاردنه کان به رینماییه که له لایه ن وه زیره وه دیاری بکری.

پیشناری دووهم وه کو خۆی.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان دوو پېشنيار ههيه، يه كه م؟ كه س نيبه، دووهم؟ په سند كرا.

بەرپز عباس فتاح صالح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددهى (١٧) دوو پېشنيار ههيه:

يه كه م، وه كو خۆى ته نيا برگهى دوو به و شپوهى لى بكرى:

٢- ئەگەر سەرپېچىكار بەردەوام بوو لەسەر سەرپېچىه كانى هاتوو له مادده كانى ئاماژه پيډراو له

برگهى يه كه مى ئەو ماددهيه مؤله ته كهى هه لئه وه شيته وه.

پېشنيار دووهم: وه كو خۆى.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان دوو پېشنيار ههيه، يه كه م؟ (٢) كه س، دووهم وهك خۆى؟ په سند كرا.

بەرپز عباس فتاح صالح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سه بارهت به مادده (١٨) هيج پېشنيار نيبه و كو خۆى.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

وه كو خۆى؟ په سند كرا.

بەرپز عباس فتاح صالح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددهى (١٩) پېشنيار نيبه وه كو خۆى.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ماددهى (١٩)؟ په سند كرا.

بەرپز عباس فتاح صالح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددهى (٢٠) سى پېشنيار ههيه:

يه كه م، ئەو ماددهيه بېرېته دواى ماددهى (٢٩) تايبهت بۆ كۆبوونه وهى رۆژى يه كشه مه، به و

شپوهى لى بكرى، برى ره سمى پيډان و نوئ كردنه وهى مؤله تي پياده كردنى كارى دامه زراوه و

شوئنى گه شتياريه كان به پيى پاشكۆى هاويپچى ئەو ياسايه ئەبيت ئەو بره ره سمانه ئەكرى

گۆرانكارى له سه ر بيت و به برپارى ئەنجومه نى وه زيران.

پېشنيار دووهم وه كو خۆى.

پېشنيارى سيبه م، هه ردوو ليژنهى تايبه تمه ند، به و شپوهى لى بكرى:

١- برى ره سمى پيډان و نوئ كردنه وهى مؤله تي پياده كردنى كارى دامه زراوه و شوئنى

گه شتياريه كان به پيى په پره ويك كه له لايه ن ئەنجومه نى وه زيرانه وه ده رئه چي ت.

٢- له (٣٠٪) برى داها تي به ده سته اتوو به پيى برگهى يه كه مى ئەو ماددهيه بۆ مه به ستي

په ره پيډانى گه شتيارى ته رخا ن ئەكرى.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان سى پېنشىيار ھەيە، يەكەم؟ كەس نىيە، دووھم؟ كەس نىيە، سىيەم؟ پەسند كرا.

بەريز عباس فتاح صالح:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۲۱) پېنشىيار نىيە.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان كى لەگەلە؟ پەسند كرا.

بەريز عباس فتاح صالح:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۲۲) چوار پېنشىيار ھەيە:

يەكەم، ئەو ماددەيە لابرى.

پېنشىيارى دووھم وەكو خۆى تەنيا برگەى يەكەمى لابرى.

پېنشىيارى سىيەم وەكو خۆى تەنيا برگەى يەكەم بەو شىوہيە بيت:

۱- دواى لارى نەبوونى وەزارەتە پەيوەندىدارەكان زەوى كشتوكالى بۆ پرۆژەى گەشتىيارى لەبەر

رۆشنىيەى ياسا بەركارەكانى ھەريم بە مەبەستى جى بەجى كردنى پرۆژە گەشتىيارىيەكان

ئەكوژىنرئىتەوہ.

پېنشىيارى چوارەم وەكو خۆى.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان چوار پېنشىيار ھەيە، يەكەم؟ (۵) كەس، دووھم؟ كەس نىيە، سىيەم؟ كەس نىيە،

چوارەم؟ پەسند كرا.

بەريز لقمان حمد حاجى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۲۳) دوو پېنشىيار ھەيە.

يەكەم، برگەكانى يەكەم و دووھم و سىيەم لابرى.

پېنشىيارى دووھم وەكو خۆى.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان دوو پېنشىيار ھەيە، يەكەم؟ كەس نىيە، دووھم؟ پەسند كرا.

بەريز لقمان حمد حاجى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۲۴) سى پېنشىيار ھەيە.

يەكەم، وەكو خۆى تەنيا برگەى يەكەم و برگەى دووھمى خالى سى بەو شىوہيە بيت:

۱ دەستە ئەتوانى ئەو زەوويانەى بۆ مەبەستى گەشتىيارى تەرخان كراون تەنيا بۆ پرۆژەى

گەشتىيارى بەكرى بدات بە پىي ياسا بەركارەكان.

۲- ماوہ و برى بەرامبەر بە مەرجهكانى دريژكردنەوہى بە پېنشىيارى دەستە بە رەزامەندى وەزىر

ئەبيت.

پېشنیاری دووهم وهكو خۆی.

پېشنیاری سییه، پشنیاری ههردوو لیژنه تایبهتمهند، وهكو خۆی تهنیا برهگی دوو خالی (۳)
(ب) بهو شیوهی لی بکری:

ب- ماوه و بری بهرامبهه به مههجهکانی درپژکردنه وه لهسهه پېشنیاری دهسته و به رهزامهندی
وهزیر دیاری ئه کری.

به رپژ د. رپواز فائق حسین / سهروکی په رله مان:

به رپژان سنی پېشنیاری ههیه، یه کهم؟ کهس نییه، دووهم؟ کهس نییه، سییه؟ په سند کرا.

به رپژ لقمان حمد حاجی:

به رپژ سهروکی په رله مان.

ماددهی (۲۵) سنی پېشنیاری ههیه:

یه کهم، وهكو خۆی تهنیا خالی سنی برهگی یه کهم بهو شیوهیه بیت:

۳- وهزیر بو هیئانه دی بهرژه وهندی گشتی و په ره پیدانی گهشتیاری لهو ناوچه تازه
گه شه سهندنه وهی بریاری لیخوش بوونی (۷۵٪) کریه که کهم بکاته وه تهنیا بو ماوه یه کی دیاری
کراو که له (۲) سال زیاتر نه بیت.

پېشنیاری دووهم: وهكو خۆی تهنیا خالی سنی برهگی یه یه کهم بهو شیوهی لی بکری، له گه ل زیاد
کردنی برهگیه که به زنجیره ی سییه م بو مادده که بهو شیوهیه:

۳- وهزیر بو هیئانه دی بهرژه وهندی گشتی و په ره پیدانی گهشتیاری لهو ناوچه تازه
گه شه سهندانه ی بریاری لیخوش بوونی (۵۰٪) تهنیا بو ماوه یه کی دیاری کراو که له (۲) سال
زیاتر نه بیت ئه دات ئه گه ره کهوت جارپکی تر که زیانی کردوه وهزیر ئه توانی بو ماوه ی (۲)
سال بریاری لی خوش بوون دهریکات.

۳- وهزیر له سهه پېشنیاری ئه نجومه نی دهسته به بریاریک ناوچه تازه گه شه سهندوه کان له گه ل
گونده کان که له گه لی دا هاتوون دهستنیشان بکه ن و دوو سال جارپک پیدا چوونه وه بیان پید
بکات.

پېشنیاری سییه، وهكو خۆی.

به رپژ د. رپواز فائق حسین / سهروکی په رله مان:

به رپژان سنی پېشنیاری ههیه، یه کهم؟ کهس نییه، دووهم؟ (ا) کهس، سییه؟ په سند کرا.

به رپژ لقمان حمد حاجی:

به رپژ سهروکی په رله مان.

ماددهی (۲۶) سنی پېشنیاری ههیه:

یه کهم وهكو خۆی تهنیا به زیاد کردنی برهگی یه کهم بهو زنجیره ی سییه م بهو شیوهیه:

۳- دوا ی ته و او بوونی به رپژه ی ۱۰۰٪ و پاش کارکردنیان بهو شیوهی کردار بو ماوه ی (۲) سال.
پشنیاری دووهم: ئه و مادده یه لایبری.

پېشنیاری سییه م وهكو خۆی.

به رپژ د. رپواز فائق حسین / سهروکی په رله مان:

به رپژان سنی پېشنیاری ههیه، یه کهم؟ کهس نییه، دووهم؟ کهس نییه، سییه؟ په سند کرا.

بەرپز رزگار عيسى سوار:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۲۷) چوار پيشنيار ههيه:

يه كه م: ئەو ماددەيه لابرئ.

دووهم: وه كو خۆى تەنيا برگهى دووهمى به و شيوهيه بېت:

۲- كرده وهى پهيمانگا بۆ ناوهنده كاني تايهت به راهينانى گهشتياري له كهرتى گشتى و تايهت

و تيكه ل به سوود وه رگرتن له ده رچووانى به شى گهشتوگوزار.

پيشنيارى سييه م، وه زير رينمايى بۆ ريكخستنى ئەمانهى خواره وه ده رئه خات:

۱- چاوديرى كردن و پشكنينى دامه زراوه گهشتيارييه كان.

۲- كرده وهى پهيمانگا و ناوهنده كاني تايهت به راهينانى گهشتياري له كهرتى گشتى و تايهت و

تيكه ل.

۳- مۆلەتدانى پرۆژه گهشتيارييه كان به پيشى سيستمى دابهش كردنى كات به هاوكارى له گه ل

وه زاره تى دارايى و ئابوورى.

۴- ئاماده كردنى رييه رى گهشتيارييه كان.

۵- مۆلەتدانى ئاههنگ و يارى ئەليكترونئيهيه كان له شوينه گهشتيارييه كاندا.

پيشنيارى چواره م هى ههردوو ليژنهى تايهت منه نه، وه كو خۆى تەنيا برگهى (۵) لابرئ و ئەوهى

خواره وه جيگهى ئەگرئته وه:

۶- ديارى كردنى كاتى ده ستپي كردن و كۆتايى هاتنى كار و چالاكييه گهشتيارييه كان له شوينه

گهشتيارييه كان دا.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان چوار پيشنيار ههيه، يه كه م؟ كه س نييه، دووهم؟ كه س نييه، سييه م؟ كه س نييه،

چواره م؟ په سند كرا.

بەرپز رزگار عيسى سوار:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۲۸) دوو پيشنيار ههيه.

يه كه م: وه كو خۆى.

پيشنيارى دووهم: پيشنيارى ههردوو ليژنهى تايهت به و شيوهى لى بكرئ.

۱- ئەو پرۆژه و دامه زراوه گهشتيارييهانهى ئەكه و نه ناو پۆلين كراوى به ره مهينانى گهشتياري

ئەوه لى خۆشبووانه ئەيانگرئته وه كه به پيشى ياسا به ركاره كاني هه ريم بۆ پرۆژه كاني وه به رهينان

برپارى لى دراوه.

۲- ليخۆش بوونى هاتوو له برگهى يه كه مى ئەو ماددەيه ره سمه كاني تايهت به پياده كردنى

پيشه يى ناگرئته وه.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان دوو پيشنيار ههيه، يه كه م؟ كه س نييه، دووهم؟ په سند كرا.

بهريز نزار ملاعبدا الغفار:

بهريز سه روکي په رله مان.

ماددهی (۲۹) سی پيشنيار هه يه:

يه که م، نه و مادده يه لابيړئ.

پيشنياري دووهم، وه کو خوی ته نيا ده سته واژه ي وه زارته بکريته وه زارته ي شاره وانی و گه شتوگوزار.

پيشنياري سيپه م، وه کو خوی

بهريز د. رپواز فائق حسين / سه روکي په رله مان:

بهريزان سی پيشنيار هه يه، يه که م؟ (۱) که س، دووهم؟ که س نيپه، سيپه م؟ په سند کرا.

بهريز نزار ملاعبدا الغفار:

بهريز سه روکي په رله مان.

ماددهی (۳۰) سی پيشنيار هه يه:

يه که م، مادده که به و شيوه ي لئ بکري:

وه زير رپنمايي پيويست بو ئاسان جي به جي کردنی حوکمه کانی نه و ياسايه دهرئه کات. پيشنياري دووهم، وه کو خوی.

پيشنياري سيپه م هي هردوو ليژنه ي تايپه ت.

وه زير خوی يان له سه ر پيشنياري ده سته رپنمايي پيويست بو ئاسان جي به جي کردنی حوکمه کانی نه و ياسايه دهرئه کات.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سه روکي په رله مان:

بهريزان سی پيشنيار هه يه، يه که م؟ که س نيپه، دووهم؟ (۲) که س، سيپه م؟ په سند کرا.

بهريز نزار ملاعبدا الغفار:

بهريز سه روکي په رله مان.

ماددهی (۳۱) هيچ پيشنيار نيپه وه کو خوی.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سه روکي په رله مان:

کئ له گه ل دايه؟ په سند کرا.

بهريز نزار ملاعبدا الغفار:

بهريز سه روکي په رله مان.

ماددهی (۳۲) هيچ پيشنيار نيپه وه کو خوی.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سه روکي په رله مان:

ماددهی (۳۲) کئ له گه له؟ په سند کرا.

بهريز نزار ملاعبدا الغفار:

بهريز سه روکي په رله مان.

ماددهی (۳۲) هيچ پيشنيار نيپه وه کو خوی.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سه روکي په رله مان:

کئ له گه ل دايه وه کو خوی؟ په سند کرا.

بەرپز نزار ملاعبدا الغفار:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۳۳) هیچ پيشنيار نيبه وه كو خۆى.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

كى له گه ل دايه؟ په سند كرا.

بەرپز نزار ملاعبدا الغفار:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ھۆيەکانى دەرچوواندن دوو پيشنيار ھەيە:

بەكەم، بە و شيوھى لى بکرى.

ھۆيەکانى دەرچوواندن:

بە مەبەستى گرنكى گەشتوگوزار لە ھەمە چەشن كردنى سەرچاوهكانى داھات لە ھەرپم و ھەبەرھيەنانى كەرتى گەشتيارى و ئەو رەھەندانەى لە ناساندنى شووناسى شارستانى و كەلتوورى و پوڤشنبيرى و ئاينى و دەستكەوتى تەلارسازى و شوپنەوارە ميژووويەكانى گەلى كوردستان دا ھەيە، بۆ جەخت كوردنەو ھە گرنكى پلانداان و كاركردن لەسەر پيادە كردنى ستراىجى كردنى ڤوون بۆ كاراكردنى كەرتى گەشتوگوزار و بەشدارى كردن لە گەشەپيدانى ئابوورى نيشتيمانيدا ئەم ياساى دەرەچووينرى.

پيشنيارى دووھەم، وھ كو خۆى.

بەلەبەرچا و گرتنى گرنكى گەشتوگوزار لە فەرەكردنى سەرچاوهكانى داھات لە ھەرپم ئەو ڤەھەندانەى لە ناساندنى شووناسى شارستانى و كەلتوورى و پوڤشنبيرى و دەستكەوتى تەلارسازى گەلى كوردستان دا ھەيەتى، بۆ جەخت كوردنەو ھە گرنكى پلانداان و كاركردن لەسەر پيادە كردنى ستراىجى كردنى ڤوون بۆ كاراكردنى كەرتى گەشتوگوزار و بەشدارى كردن لە گەشە پيدانى ئابوورى نيشتيمانى دا ئەم ياساى دەرەچووينرى.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان دوو پيشنيار ھەيە، بەكەم؟ كەس نيبه، دووھەم كى لە گەل ھە كو خۆى؟ پەسند كرا، بەرپزان لەبەر ئەوھى لە خستەى ڤەسمەكان تەفويزمان دا ئەنجومەنى ھەزيران بە پەيرەو بىت ئەوانەى تر ناخەينە دەنگدان، كۆى ياسا كە ئەخەينە دەنگدان، كى لە گەل دايه؟ (۸۲) كەس، پەسند كرا، سوپاس بۆ سەرۆكايەتى ليژنەى شارەوانى، ليژنەى ياسايى بمينەو، بڤگەى دووھەم لەبەر ئەوھى ليژنەى ياسايى ليرەن جى بەجى ئەكەين و ئەچينە سەر وەرگرتنى نوقتە نيزاميبەكان، فەرموو كاك عەباس و روپاك خان.

بەرپز روپاك احمد رحمان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پيشنيازى ياساى سەنديكاي خاوەن پيشە تەندروستيبەكان لە ھەرپمى كوردستان-عيراق لەلايەن ژمارەى ياسايى ئەندامانى پەرلەمان پيشكەش كراو، ئەو پيشنيازە ياسايە لە (۲۹) ماددە پيشكەتوو ھە گەل ھۆيەكانى دەرچوواندن، ناوى ئەندامانى پەرلەمان كەو واژووويان كرددو ھە سەرى: دكتور صباح زيبارى، زانا خالد، زياد جبار، لوقمان حامد حاجى، نەجاة شعبان، ريقينگ